

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
СПЕЦИЈАЛНО ИЗДАЊЕ • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

БАЊАЛУКА, ФЕБРУАР 1998.
ГОДИНА IX, БРОЈ 493

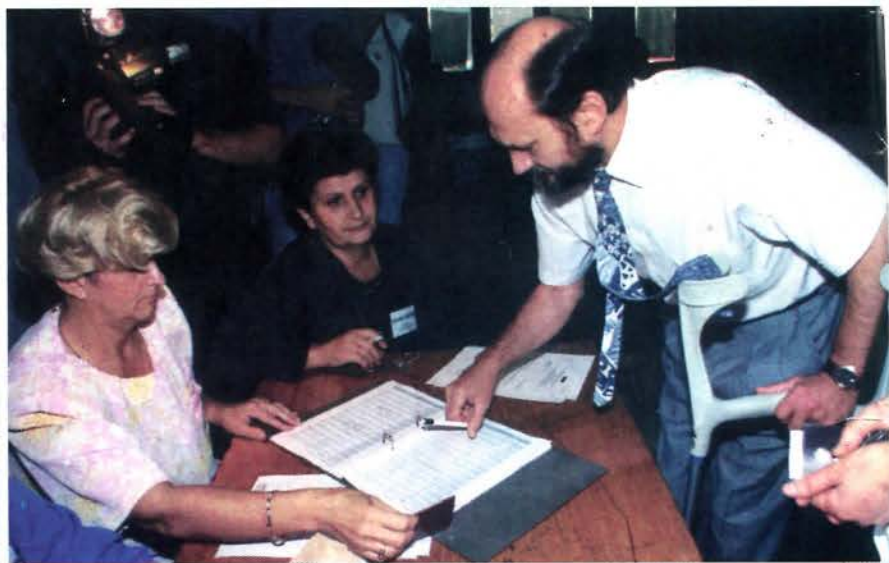
**ЗА ВЛАСТ
ПОШТЕНИХ ЛЈУДИ!**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ИЗАБЕРИТЕ НАЈБОЉЕ, ВРЕМЕ ЈЕ!

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ВЕЛИКА СРБИЈА

Београд
Француска 31

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач:
др Војислав Шешељ

Главни и одговорни уредник:
Синиша Аксентијевић

**Заменик главног
и одговорног уредника:**
Душан Весић

Редакција:
Рајко Горановић, Момир Марковић,
Мирослав Васиљевић,
Наташа Јовановић,
Јасна Олујић, Јадранка Шешељ,
Дејан Анђус,
Александар Вучић, Рајко Ђурђевић,
Коста Димитријевић,
Драгољуб Стаменковић, Вељко Дукић

Секретар редакције:
Љиљана Мијоковић

**Технички уредник
и компјутерски прелом:**
Северин Поповић

Лектор:
Зорица Илић

Карикатуре:
Синиша Аксентијевић

Председник Издавачког савета:
др Ђорђе Николић

Потпредседник Издавачког савета:
Петар Димовић

Издавачки савет:
Томислав Николић, Маја Гојковић,
Ранко Вујић, Драган Тодоровић,
Ратко Гонди, др Никола Поплашен,
Стево Драгишић, Зоран Красић,
Милован Радовановић,
Јоргованка Табаковић,
Ратко Марчетић, Владимир Башкот

Шеф дистрибуције:
Зоран Дражиловић

Штампа:
НИГП "АБЦ-ГРАФИКА" д. д.
Влајковићева 8, Тел: 011/3240-551
11000 Београд

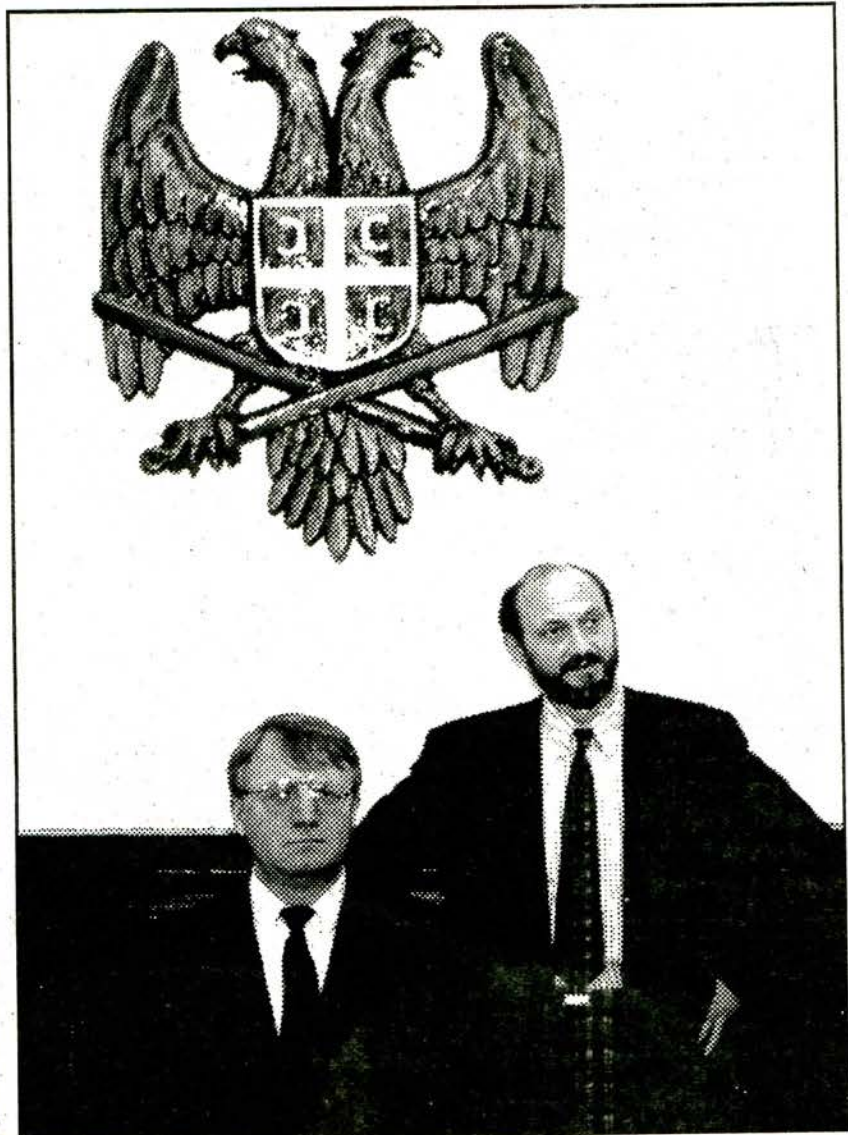
Тираж: 20.000 примерака.

Редакција прима пошту на адресу:
"Велика Србија", Француска 31,
11000 Београд

Рукописи се не враћају

Новине "Велика Србија" уписане су у Регистар средстава јавног информисања Министарства за информације под бројем 1104. од 5. јуна 1991. године.

Министарство за информације Републике Србије 19. августа 1991. године дало је мишљење број 413-01-551/91-01 да се "Велика Србија" сматра производом из Тарифног броја 8. став 1. тачка 1. алинеје 10. за чији промет се плаћа основни порез по стопи од 3%.

**СА СРПСКИМ РАДИКАЛИМА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ИМА БУДУЋНОСТ!**

ПРОГЛАС

НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА

СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

ГЛАСАЧИМА И НАРОДУ

РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Гледајући из демократске перспективе – половично, полууспешно и полуфалсификовано, окончани су још једни у низу маратонских избора. Под диригентском палицом Међународне заједнице одржани су избори за Народну скупштину Републике Српске. Неволњи и поред тога што смо знали да ће број наших посланика бити далеко већи у новом сазиву, пристали смо на те изборе само због тога да би као озбиљан политички субјект спречили или бар учинили што више како планирани нестанак наше Републике Српске никада не би био реализован. Изложени бројним притисцима, невољама личне и страначке природе, прогањани од стране режима аутократског председника Биљане Плавшић, као и различитих покушаја пенетрације и разбијања јединства Српске радикалне странке, ипак смо успели да на један бољи и у сваком погледу квалитетнији начин остваримо пуно јединство по свим националним питањима са другим странкама једнаког националног опредељења. У изборној кампањи били смо понесени упоредним успесима председника Српске радикалне странке др Војислава Шешеља у Србији. Тај осећај преливања снаге и емоција, љубави према ономе што радимо и за шта се боримо, превазишао је све невоље које су се по међународном распореду појављивале било у самом изборном процесу, а и данас ево пар месеци након њега.

Српски народ се изборио да га у каквој таквој већини представљају синови политички одређени српским националним интересом.

Имајући у виду све што се дешавало на протеклим изборима нашли смо и, чинило нам се добар начин, да позивајући се на демократску процедуру и њене традиције спречимо фалсификовање избора.

Но, када смо били уверени да се пуном контролом у Бечу и још неким европским центрима може спречити фалсификовање, те да ће наши контролори у Федерацији БиХ обавити потпуно свој задатак, увидели смо да приче о демократском опредељењу службеника ОЕБС-а падају истог трена у воду када постане угрожен њихов интерес изражен кроз пројектовање резултата избора у складу

са жељом да се Република Српска унутрашњом неслогом и хаосом, када се то већ није успело сполним притисцима, баца на колена.

Контролори из Републике Српске, буквално су избацивани са гласачких места у Федерацији БиХ и тиме је озбиљно нарушена регуларност протеклих избора.

Шта је, ту је. Ваља се равнати према постојећем стању, како би се што пре изменило у корист нашег опстанка на овим просторима и заштите права на државотворност.

Браћо и сестре!

Имајући у виду све чињенице и знајући намере наших непријатеља, ми српски радикали, ваши посланици у Народној скупштини Републике Српске, вођени искреним патриотским осећајима и чистом демократском мисли, определили смо се, и између себе и отаџбине, као и небројено пута до сада, изабрали отаџбину, једну и једину Велику Србију.

Изабрали сте нас због нашег програма, због наших патриотских намера, због наших кадрова и поврх свега због нашег јединства у страначко-органizacionом и програмском смислу са председником Српске радикалне странке др Војиславом Шешељем.

Знали сте да Вас нећемо издати и да ћемо бити спремни да поднесемо и личне и страначке жртве на том путу. Видели сте да смо то и чинили опредељујући се између идеја за које се боримо и неких људи који су од самог почетка са нама, за идеје. Оне су вредније, вечне и на крају крајева бирали сте нас због њих, а не због нас.

Браћо и сестре!

Нико од српских радикала није власник вашег поверења. Заклели смо се да вас нећемо изневерити. Бирајући између онога у чему се бирати и не може, видели смо да у новоформираном парламентару има пуно странака, али мало оних које су спре-

мне бранити и способне одбранити Републику Српску. Питање опредељења за братски однос са Српском демократском странком није резултат наше жеље за политичком искључивошћу која занемарује све остале странке. Напротив, то је израз наше намере да ове две странке представљају гаранцију опстанка и коректив у пуном обиму, идеја и активности оних који су на овај или онај начин, углавном случајно у том броју сели у српски парламент.

Српска радикална странка никада није била против сарадње са осталим странкама, али тражити нашу сарадњу и радити на уништењу Републике Српске путем стварања услова да муслимански и хрватски ратни профитери у, примера ради, приватизацији организованој од стране међународне заједнице покупују српску привреду, не може се.

Посланици Српске радикалне странке Републике Српске нису и неће заборавити зашто је настала њихова странка. Потпуно смо свесни да немамо будућности без пуног уједињења са осталим српским земљама. Свесни смо да то није остварљиво одмах и сад. Свесни смо да морамо плесати на жицама које су други разапели. Свесни смо да од наше издржљивости и допадљивости нашег плеса зависи да ли ћемо умирити и обезвредити вучију страст у чопорима који су око нас, а понекад и међу нама.

Много тога, највише зависи одо нас. Ако учинимо јавним и ставимо под контролу све наше послове, ако – зашто не би рекли и ухапсимо – криминалце, лопове, преваранте и издајнике, али не на начин на који је то чинила аутократска пред-

седница путем јавног и вербалног линча без икаквих конкретних акција, већ истинским, законитим и уставним путем, и тиме их учинимо доступним нашим судовима, ако учинимо часним и достојанственим оне који су се часно и достојно борили за нашу државу, чинићемо онај посао због кога нас је народ и изабрао.

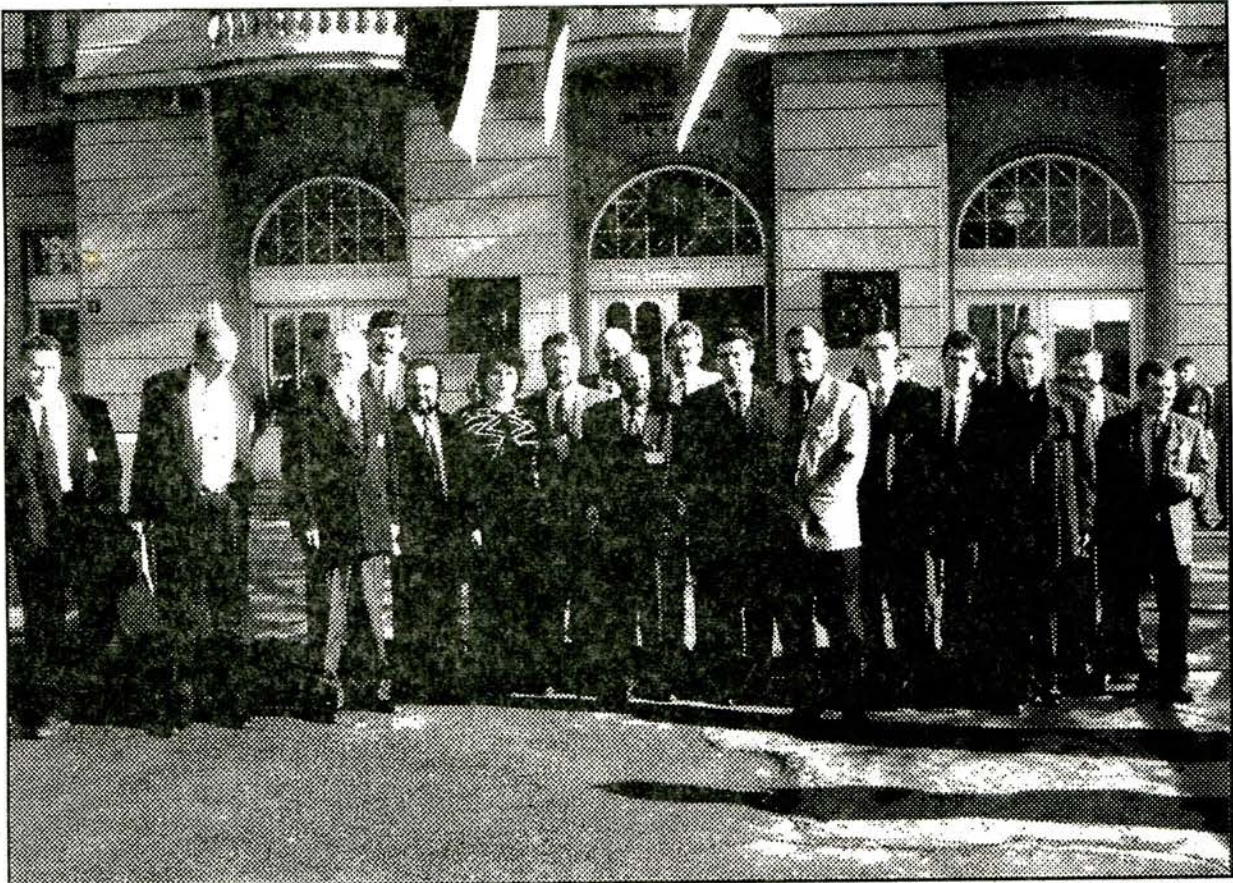
Посланици Српске радикалне странке Републике Српске нису заборавили програм српских радикала, нисмо заборавили поруке нашег лидера др Војислава Шешеља. Нисмо заборавили муке и патње кроз које је прошао наш народ и које сада трпи. Нисмо заборавили румене режимлије с оне стране Дрине и ђавољи посао који обављају њихове слуге овде. Нисмо заборавили муке и немаштину коју трпе наши чланови и наши одбори широм Републике Српске.

Због свега обавезни смо и пред нашим бирачима и пред свима патриотама широм српских земаља да останемо доследни, да мислимо о будућности и не заборавимо прошлост.

Испред нас је време и у том времену ћемо полагати пред народом испит као и онај ранији који смо барем на основу повећаног броја радикала у скупштинским клупама, добро савладали.

Бог и историја су са Србима, па нека нам они суде, за оно што смо чинили и што ћемо чинити.

**Клуб посланика
Српске радикалне странке
у Народној скупштини
Републике Српске**

БИОГРАФИЈЕ

НАРОДНИХ ПОСЛАНИКА У НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ПРОФ. ДР НИКОЛА ПОПЛАШЕН

Никола Поплашен рођен је 1951. године. Студирао је социологију на Универзитету у Сарајеву, где је и магистрирао из области социологије, а докторирао из области политичких наука. До рата је радио као асистент, доцент, професор и продекан на Факултету политичких наука у Сарајеву.

Аутор је већег броја књига, студија и расправа из области социологије, политике, политичких наука и политичке теорије.

Проф. др Никола Поплашен је од 1990. године био члан Политичког савета Српске демократске странке. Од првог дана рата укључен је у рад државних органа Републике Српске, као политички саветник председника Републике и републички повереник Ратног председништва Републике Српске.

Од 1993. године професор је на Универзитету у Бањалуци и председник Српске радикалне странке Републике Српске. У више наврата проф. др Никола Поплашен се ангажовао у Војсци Републике Српске као борац и као командант.

За ратне заслуге промовисан је у четничког војводу.

На конститутивној сједници Народне скупштине Републике Српске изабран је за једног од двојице потпредседника.

ВОЈВОДА МИРКО БЛАГОЈЕВИЋ

Мирко Благојевић је рођен 1. августа 1956. године у Бијељини. Завршио је средњу машинску техничку школу. Прије рата радио је као приватни угоститељ и био је власник ресторана "Равна гора" у Бијељини. Један је од оснивача Српског четничког покрета. Учествовао је у припремама за одбрану српског народа у Републици Српској Крајини и Републици Српској.

За исказано јунаштво, старјешинске способности и несебичну братску пожртвованост у отаџбинском рату, маја 1993. године, у манастиру Кнежина на Соколцу, проглашен је за четничког војводу. Г. Благојевић је један од оснивача Српске радикалне странке Републике Српске.

Дуго времена је био лидер семберских и мајевичких радикала, а тренутно обавља дужност председника Извршног одбора Српске радикалне странке Републике Српске. Ожењен је и има двоје дјеце.

**СВЕ ЗА СРПСТВО А
СРПСТВО НИЗАШТА!**

СЛОБОДАН БУНИЋ

Рођен 16. октобра 1960. године, Општина Котор-Варош. Завршио Технолошки факултет у Бања Луци 1983. године. Постдипломске студије одлушао у Загребу 1990. године, а наставио у Бања Луци и у фази је завршетка. Пре рата руководио је фабриком самолепљивих трака "Фаст" у Котор-Вароши, а у току рата обављао дужности и генералног директора ОДП "Пролекса" (због страначке припадности смењен са дужности). Тренутно ради као извршни директор за производњу у ОПД "Пролексу".

Ожењен, отац четворо деце Николе, Ане, Бранка и Ђорђа.

Од иницијативног одбора налази се у странци. Радио је на пословима потпредседника странке за Котор-Варош до потпредседника општинског одбора, потпредседника Извршног одбора Српске радикалне странке Републике Српске и члан Централне отац-

бинске управе. Његов општински одбор постигао је најбоље резултате на локалним изборима у Санско-унском и Врбашком округу.

НИКО ВУЈИЧИЋ

Рођен 1. јануара 1961. године у Пиљевцу, општина Калиновик. Завршио основну школу у Миљевини и Средњу школу унутрашњих послова у Сарајеву. Од 1979. године ради у Секретаријату унутрашњих послова, а 1991. године прелази у Савезни секретаријат унутрашњих послова бивше Југославије. Учествује у организовању одбране српског народа у БиХ. На самом почетку рата заробљен од стране муслиманске војске. Након доласка из заробљеништва постаје командант Специјалног одреда МУП-а "Обреновачки одред", која носи највише заслуге за ослобађање Вишеграда. Октобра 1992. године тешко страда од противтенковске мине. Ратно рањавање оставља тешке последице, али и поред тога ак-

тивно се укључује у рад Српске радикалне странке и постаје њен оснивач у Вишеграду. Због политичких активности долази под удар владајуће партије и отпуштен је из МУП-а.

Након рата, у низу избора, радикали постају најјача опозициона странка у Вишеграду, а у Републици на пр-

вим парламентарним изборима остварују други резултат. Тренутно ради као угоститељ, а са породицом живи у напуштеном муслиманском стану. Отац је троје деце.

Председник је Општинског одбора Српске радикалне странке Вишеград, потпредседник Сарајевско-романијског округа, члан Извршног одбора Српске радикалне странке Републике Српске и Централне отацбинске управе.

ПЕТКО ВУКОЈЧИЋ

Рођен 19.4.1957. године у селу Калиманићи, Општина Соколац. Основну школу завршио у Соколовићима, средњу саобраћајно-техничку у Сарајеву. Машински факултет, одсек механичка технологија дрвета, завршио

у Сарајеву. Од 1981. године запослен у ОДП "Романија" Соколац. 1980. постаје технички директор Творнице ивестих плоча. Од 1989. године постаје

технички директор "Романије" Соколац, а од 1994. године истовремено и помоћник директора за комерцијалне послове. Ожењен је. Са супругом и двоје дјеце живи у Соколу.

Од 1995. године је потпредседник Српске радикалне странке Општински одбор Соколац, одборник у СО Соколац, а од јуна 1997. године председник Општинског одбора Соколац. Члан је Извршног одбора Српске радикалне странке Републике Српске, Централне отацбинске управе и председник Сарајевско-романијског окружног одбора. У новом сазиву је народни посланик и председник скупштинске Комисије за заштиту права избеглица и расељених лица.

ПАНТЕЛИЈА ДАМЈАНОВИЋ

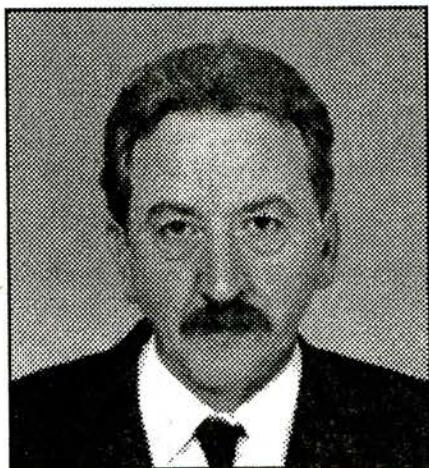
Рођен 5. августа 1952. године у селу Голеш код Бања Луке. У Југославији завршава основну и средњу школу, а хотелијерством се почео бавити у иностранству. Живео и радио у неколико европских земаља. 1990. године, по паду комунизма, враћа се у Бања Луку и постаје један од сувласника хотела "Босна". Током рата није се бавио великим привредним пословима,

већ је свој капитал ставио у службу одбране земље. Председник је Удружења приватних послодаваца Републике Српске. Током рата био у саставу МУП-а Републике Српске. Један од оснивача Српске радикалне странке Републике Српске. Био потпредседник странке. Сада члан Централне отацбинске управе Српске радикалне странке и Извршног одбора за Републику Српску. У ранијем сазиву Народне скупштине био посланик и заменик председника Клуба посланика Српске радикалне странке Републике Српске. Са породицом живи у Бања Луци.

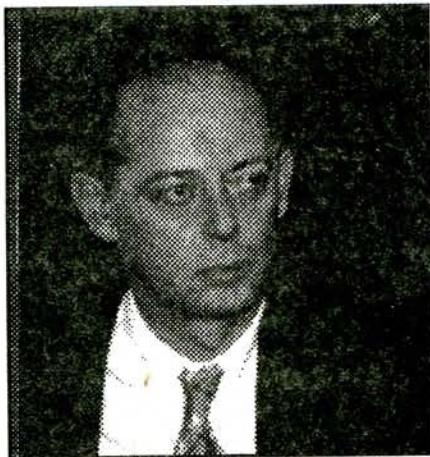
БУРО КОНЧАР

Рођен 20.2.1951. године у Приједору. Завршио Металуршки факултет у Зеници. Ради као професор у Машин-

ЗОРАН НИКОЛИЋ

Зоран Николић рођен је 8. маја 1960. године у Фочи, од оца Божидара и мајке Милојке. Ожењен, отац двоје дјеце, запослен у Републичком заводу за запошљавање на пословима Организатора послова Биро-а. Завршио средњу школу (гимназију) 1979. године у Фочи.

ско-техничкој школи у Приједору, предаје машинску групу предмета. Председник је Општинског одбора Српске радикалне странке Приједор и Санско-унског округа. Члан је Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке и Извршног одбора у Републици Српској. Председник је Удружења бораца и учесника рата радника у образовању, Приједор. Живи и ради у Приједору са супругом и две кћерке.

МИЛАН ЛАЗИЋ

Рођен 27.2.1959. године у селу Богатово, општина Угљевик. Завршио је Факултет политичких наука у Београду. Предаје социологију у Средњој школи у Угљевику. Активан учесник отаџбинског рата у коме је и рањаван. Био је одборник у ранијем сазиву СО Угљевик.

Један је од оснивача странке у Републици Српској. Тренутно је на дужности председника Општинског одбора Српске радикалне странке Угљевик и председника Семберско-мајевичког округа. Члан је Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке и Извршног одбора Српске радикалне странке Републике Српске. Са породицом живи у Угљевику.

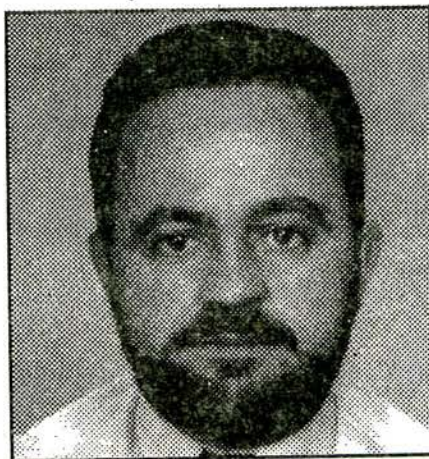
Учесник рата од 6. априла 1992. године. Био је укључен у активности организовања одбране српског народа у србијанском крају.

Био је припадник специјалне јединице "Драган Николић" која је име добила по његовом брату, погинулом борцу Војске Републике Српске. Крај рата дочекује на линијама фронта и потом започиње живу политичку активност у свом крају.

Председник је Општинског одбора Српске радикалне странке Србиње и њен оснивач. Члан је Окружног одбора Српске радикалне странке за Херцеговину, Извршног одбора Српске радикалне странке Републике Српске и члан Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке.

ЧЕДО МАРКЕЛИЋ

Рођен је 22. јануара 1957. године у Осињи, општина Дервента. Основну школу је завршио у родном месту, а

ВЕЛИКА СРБИЈА

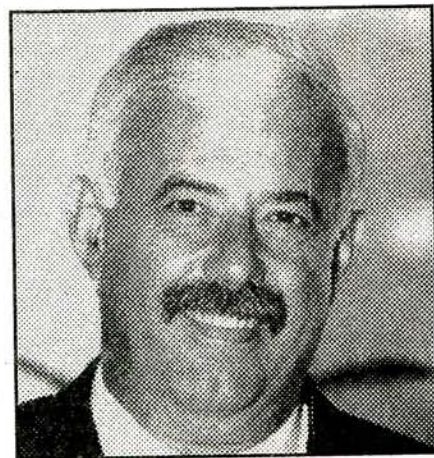
средњу трговачку школу у Добоју. Након тога радио је у низу предузећа попут "Феринга" из Загреба и "Прогреса" из Београда. Убрзо, увидјевши слабост пословне политике бивше СФРЈ, одлази у иностранство, прво у Аустрију, а потом у Швајцарску. Постаје менаџер у корпорацији "АМЦ" – Аустрија и захваљујући пословним успјесима брзо напредује у хијерархији корпорације поставши овлашћени представник за Тирол.

Прије рата враћа се у Отаџбину. 1989. године, отвара прво приватно предузеће на дервентској општини за промет грађевинског материјала. Прије рата, захваљујући бројним пословним везама у средњој Европи, почиње се бавити прометом нафте и нафтних деривата. Рат га је затекао у родном месту. Од почетка добровољно приступа јединицама ВРС. Поред тога, као успешан привредник, помагао је Осињској бригади ВРС и осталим јединицама 1. крајишког корпуса. Један је од оснивача Српске радикалне странке Републике Српске. Први је председник Општинског одбора Дервента. У Српској радикалној странци обављао је многе значајне функције. Био је председник Добојско-посавског окружног одбора. Тренутно је члан извршног одбора Српске радикалне странке Републике Српске, Централне отаџбинске управе и председник Општинског одбора Дервента. У новом сазиву народне скупштине је посланик и члан Комисије за привреду и финансије.

Живи у родној Осињи са супругом и четворо дјеце.

ДР СВЕТОЗАР РАДУЛОВИЋ

Рођен 6. децембра 1994. године. завршио Медицински факултет у Новом Саду. Специјалиста васкуларне хирургије. У току рата био главни хи-

рург 1. и 2. крајишког корпуса. Ради у Клиничко-болничком центру Бања Лука, на месту шефа одељења васкуларне хирургије.

Члан Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке, Изврш-

ног одбора за Републику Српску и председник врбаског окружног и бањалучког Градског одбора Српске радикалне странке Републике Српске. Са породицом живи у Бања Луци.

РАДЕНКО РИСТИЋ

Рођен 16. августа 1953. године у Кључу где је завршио и основну и средњу школу. 1972. године уписао је Вишу економску школу и завршио је у Бео-

граду. Радио је у Београду у туристичкој агенцији "Атлас". Упоредо са радом завршио је и Вишу туристичку школу, такође у Београду. Ожењен је и отац два сина. Са породицом живи у Зворнику. Тренутно је запослен у ОДП "Витинка" Козлук на месту генералног директора. Предузеће успешно послује и један је од успјешнијих директора у тој регији.

Један је од оснивача Српске радикалне странке у Дринском округу. 1993. године изабран је за председника Општинског одбора Српске радикалне странке Зворник. 1994. године долази на дужност председника Дринског округа и постаје члан Централне отаџбинске управе. На последњим парламентарним изборима изабран је за народног посланика. Члан скупштинске Комисије за привреду и финансије.

ДР МАРКО СПАИЋ

Рођен 1934. године у Требињу. Завршио Медицински факултет и специ-

ГДЕ СУ СРПСКЕ ЗЕМЉЕ, ТУ СУ СРПСКИ РАДИКАЛИ!

јализовао плућне болести. Ради у општој болници Требиње и обавља дужност начелника Грудног одељења.

Члан је Српске радикалне странке од њеног оснивања. Члан је Централне отаџбинске управе Српске радикалне странке и потпредседник Извршног одбора за Републику Српску. Са супругом живи у Требињу.

СЛОБОДАН ЦВИЈЕТИЋ

Рођен 7. октобра 1953. године у Бијељини. Основну школу и гимназију завршио у Бијељини.

Године 1972. уписао правни факултет у Београду и исти завршио у рекордном року, добивши и универзитетску награду за одличан успјех.

Од јануара 1977. године почиње радити у Општинском јавном тужилаштву.

Након што је положио правосудни

испит и радио као замјеник јавног тужиоца, постављен за руководиоца Службе правне помоћи при СО Бијељина.

По започињању поступка комасације земљишта постављен за председника те комисије и ту дужност обављао у њеном најкритичнијем периоду.

Међутим, због неслагања са тадашњим општинским, окошталом и бирократизованим комунистичким структурама принуђен да напусти друштвени посао и од маја мјесеца 1983. године бави се адвокатском дјелатношћу.

Учесник рата од самог почетка и то као добровољац у мају мјесецу 1992. године, а на његову иницијативу формира се команда Трећег батаљона као првоформиране јединице касније Друге семберске бригаде.

Као помоћник команданта батаљона за морал учествовао у свим ратним

операцијама своје јединице као и других јединица у садејству и са интервентним јединицама и то у непосредној борби.

Због ратних војних заслуга унапријеђен из подофицирског у официрски чин.

У рад Српске радикалне странке укључио се од почетка и сада води одбор за правна питања, потпредседник општинског одбора Српске радикалне странке Бијељина и посланик у Скупштини Републике Српске.

МИРЈАНА ШАЈИНОВИЋ

Рођена 28.10.1951. године у Нишу. Основну и средњу школу завршила у Добоју. Филолошки факултет у Београду. Прије рата радикал, као професор књижевности у Средњошколском центру у Добоју. У току рата обављала дужност директора Завода за запошљавање и директора Центра за културу у Добоју. Оснивач је Српског просвјетног и културног друштва "просвјета" у Добоју и његов председник од 1991. године.

Од фебруара 1992. године је иницијатор оснивања Српске радикалне странке у Добоју. 1995. године постаје председник Општинског одбора Српске радикалне странке Добој и председник Добојско-посавског округа.

1994. године је отпуштена због тога што није била члан Српске демократске странке. Била је одборник у СО Добој. Тренутно је председник Извршног одбора Скупштине општине Добој и народни посланик.

Члан је скупштинских комисија за међународне односе и спољну политику и друштвене дјелатности.

Удата и мајка двије кћерке. Са породицом живи у Добоју.

АМЕРИЧКО ДОЗИРАЊЕ СРПСТВА

Српска радикална странка Републике Српске учврстила је на прошлогодишњим локалним и парламентарним изборима позицију друге по снази политичке групације међу Србима западно од Дрине. Актуелна ситуација у вези са формирањем владе Републике Српске, договори о коалиционим савезима, као и наставак политичких подела праћен међународним арбитражама и притисцима, повод су за разговор са проф. Николом Поплашеном, лидером Српске радикалне странке Републике Српске и потпредседник Народне скупштине Републике Српске

- Како оцењујете ситуацију у којој се налази српски народ западно од Дрине?

Српски народ је доживео највећи пораз у својој историји, присиљен је на миграције. Поступци једине преостале суперсиле, САД ретко да имају примера у историји супердоминације, а то подразумева и компоненту тоталитаризма – културну доминацију. Модел репродукције њиховог капитала је примаран задатак, а војна компонента је само медиј за пласман производа. Извоз америчке демократије у нашем случају је извоз само нуспродуката те демократије. Циљ на општем и посебно нашем подручју је подела по разним, међусобно супротстављеним линијама, према склоностима или одбијању америчког модела. Коначно, тако је избрисана Република Српска Крајина и део Републике Српске, а у пројекат је укључен и део политичког естаблишмента Републике Српске. Цепање Републике Српске иде кроз политичко-информативно-војну компоненту, увек са елементима личне сујете. Радикали Републике Српске сматрају да је Српска демократска странка промотор спаса Републике Српске кроз Дејтон, али је и такав спас и сам Дејтон оптерећен унутрашњим контрадикцијама.

- Каква је у том контексту улога Биљане Плавшић?

Она има ослонац у Западу и САД. Медијски и пропагандно све се може приказати савршено, али СНС нема програм и није историјски и политички утемељена. Нападала је криминал и формално се залагала за правну државу. Социјалисти су јој обезбедили нешто угледа у народу. Мислим да нема политичку будућност.

Лидер српских радикала Републике Српске проф. др Никола Поплашен

- А Социјалистичка партија РС?

Социјалисти немају конзистентну политику. Ми им замерамо што се нису дистанцирали од пропасти Републике Српска Крајина. Избори у Републици Српској су у целини фалсификовани, па радикали и Српска демократска странка немају апсолутну већину, а у Скупштини би социјалисти са својих 9 посланика требало да одиграју улогу елемента преваге у лавним дневно-политичким коалицијама. У народу имају миноран утицај, а њихова политика "компромиса и хармоничних решења", за нас је политика губитка територија. Социјалисти РС имају свест "произведену свешћу", која је делимично продукт филозофије мешаних бракова, са малом разликом између њихових мотива и понашања. Тип универзалних категорија је по социјалистима погрешан, пуни су празних фраза и декларација и више прате Вашингтон, него пулс властитог народа. Мислим да је сврха свега тога, њихово луко политичко преживљавање. Радикали РС не замерају социјалистима те "обавезне ликове", социјалисти имају замерке на ставове радикала.

- Да ли то значи да је радикалима најближа Српска демократска странка?

На последњим изборима за Скупштину (ми их не сматрамо легалним) Српска демократска странка је са 46 места пала на 24, а радикали су се са 6 попели на 15. Иако је политика Српске демократске странке бледа, а нека реакција су им криминална, ми смо сада партнери и прихватићемо сваки аргумент Српске демократске странке из аутентичне партнерске позиције.

- Ваши односи са Српском демократском странком и др Војиславом Шешељем?

Ставови и ауторитет др Шешеља су у Републици Српској неспорни. Српска радикална странка Републике Српске је по Дејтону самостална, а теза "не ићи по мишљење у Београд", за нас је израз лажне самосталности.

Мислимо да др Војислав Шешељ има реалне процене и има подршку Српске радикалне странке Републике Српске, поред осталог и зато што умешно води странку у целини. Генерално, мислим да се политичка ситуација у Савезној Републици Југославији и Републици Српској мора симплификовати и да ће доћи до редукције "материјала" на политичкој табли, где ће остати само "тешке фигуре", односно у Србији само Социјалистичка пар-

Уједињење са Србијом и Црном Гором је политичка неминовност. А за то је потребан минимум унутарсрпске слоге (као и за опстанак), а као илустрацију наводим да нам још није успело да на једном месту окупимо посланике свих српских скупштина и српску интелигенцију и да дефинишемо бар оквир српског националног програма. Сигуран сам да је у Србији дошло до пораста броја политичких индивидуа, до великог пораста, које мисле у оквирима српског националног програма, и то у односу она стање 1991/92. године. Мислим да је то значајан политички и психолошки капитал.

тија Србије и Српска радикална странка, а Вук Драшковић и Српски покрет обнове ће нестати. У Републици Српској ће Странка националног спаса морати да се уклопи у Српску демократску странку и коначно ће остати леви блок са социјалистима и радикали са Српском демократском странком. Радикали ће радити на мирним солуцијама.

- Како на положај Републике Српске могу да утичу јаке странке из мусли-

Потпредседник парламента Републике Српске у Савезној скупштини, проф. др Никола Поплашен (први с десна)

Интервју

манско-хрватске федерације, као што је ХДЗ?

ХДЗ наставља са надменом са надменом националном политиком, потенцирајући етничко чишћење, и даље жели искључиво – територије. Гледано историјски, политика хрватских националних странака је увек била антисрпска. И Срби су урадили неке грешке концем Првог светског рата, првенствено великодушносту победника, али и непримереном сујетом династије. ХДЗ је, ипак, организација са елементима геноцидне политике.

- Обично се таква политика доводи у везу са политичким деловањем Доброслава Парага

Парага је један од Туђманових политичких издувних вентила као и "Ферал Трибјун" на пример, и у том светлу треба гледати Парагино подношење тужбе против Туђмана Међународном суду у Хагу.

У функцији издувног вентила су и честа обраћања јавности Биљане Плавшић на тему криминала. Треба схватити реалне и иреалне функције конфликта и ако је реална функција – заузимање територија, иреална је – издвајање негативне енергије (амерички термин – "хлађење усијаних глава"). У тој функцији треба гледати на

излагања Биљане Плавшић о криминалу. Американцима је, с друге стране, "баук" криминала покриће за значајно учешће (и приход) у истом. Престарела храна из америчких робних резерви се продаје УН, јер су трошкови уништавања већи од вредности "помоћи". Међународна политика не познаје категорију "међународне помоћи", постоје само кредити и ми смо добили само кредите (које ћемо морати да вратимо) али се то крије од наше јавности. И тако су, да парафразирам Бодријара, "баналности живљења доведене до перфекције".

- Постоји ли могућност политичких преговора са муслиманима?

Муслимани морају да схвате да су директни потомци Срба, или Хрвата. Не заборавите да су ти исти људи већ били "Турци", затим "муслимани" и коначно "Бошњаци", а та њихова метаморфоза је само тражење излаза из кризе националног идентитета у коју су доспели управо одбијајући историјску чињеницу да су потомци Срба и Хрвата, да нема страног утицаја.

Ближе историјски гледано, добро решење би било да су Словенци мирно изашли из Југославије, овако су сви изманипулисани. Ипак, до мира ће се морати доћи. Мишљења сам, да

Дејтон ништа суштински није решио, али је реалност, која мора да се узима у обзир. Позитивно је што је зауставио крвопролиће, али је и то, бојим се, привременог карактера. Без Дејтона ми бисмо и сами дошли до квалитетнијих решења. Јер, наоружавање муслимана ("опреми и обучи") и теорија о равнотежи војних снага и није друго, него увод у нови рат. Аналитички гледано, муслиманско-хрватски сукоб је потентнији него што се мисли, а танка кохезиона нит у Федерацији БиХ је – мржња према Србима. Са тако slabим интегративним фактором 43 одсто муслиманског становништва некадашње БиХ је стешњено на неких 20 одсто територија те исте БиХ, а и даље има веома лоше изгледе. У Хрватској је, с друге стране, у току тоталан разлаз Хрвата и муслимана, који се једва прикрива. Генерално гледано, муслимани су у америчким глобалним политичким играма једноставно – изиграни. Робусна логика америчког капитала претпоставља, да је важнији један долар, него 1.000 људских живота. Наравно, ако животи нису амерички.

- Ваш коментар хапшења осумњичених за ратне злочине у Федерацији БиХ?

Успон Српске радикалне странке – број народних посланика порастао је са шест на петнаест

Ми их доживљавамо као увод у сличне операције у РС чиме ће се оправдати америчко присуство на Балкану. Америчко присуство није у интересу ниједног народа у БиХ, ни у РС. Политички споразум у Лисабону је био мирно решење кризе, а знамо да је Цимерман одмах допутовао у Сарајево и

ке Српске. Растакање структуре Републике Српске Крајине је и почело причама о големом криминалу, што отвара извесне паралеле, наине и за актуелну власт Биљане Плавшић, највећи је проблем криминал, при чему не тврдимо да у Републици Српској нема криминала.

шење властитих људи, који "не одговарају".

● Генерал Младић?

Он је део пропагандног пројекта заједно са Радованом Караџићем – негативно осликан, преко њих се производе психолошке околности "неопходности америчког присуства на Балкану". Ради се о примени америчке теорије "обликовања јавности" од које се онда тражи подршка. Јасно је да је то подршка "обликоване" јавности, али се ствара утисак псеудо-еволуције, политичког "сазревања" народа.

Враћам се поново на Републику Српску Крајину, која би, уверен сам, могла опстати барем у статусу високе аутономије, али то није било изводи во бомбардовањем великих градова у Хрватској, како се радило, него њиховим заузимањем и каснијим враћањем кроз преговоре, јасно уз одговарајуће концесије. То је био пут да се задржи Република Српска Крајина и део Републике Српске.

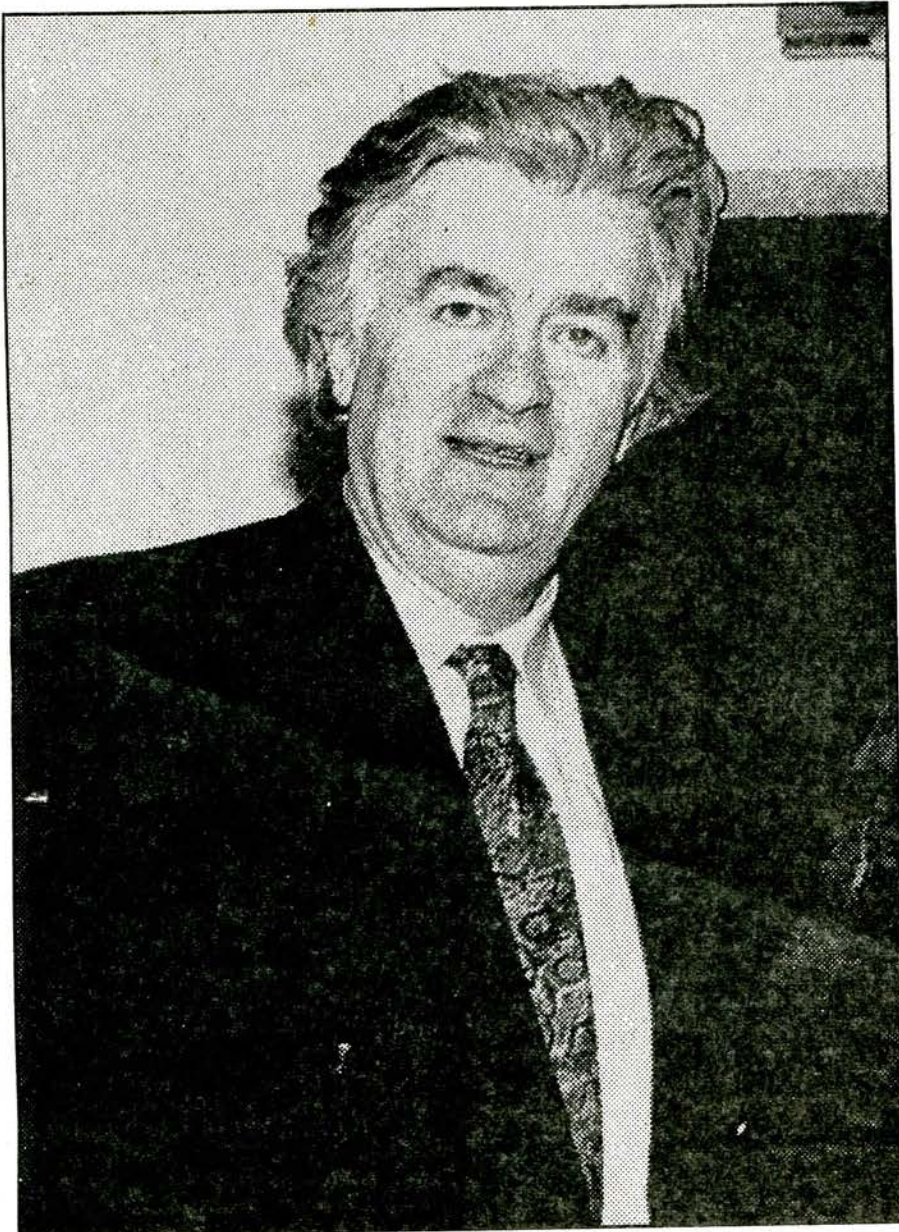
● Планови Међународне заједнице?

Међународна заједница не планира војна решења у непосредној будућности, "ако влада" коју тражи међународна заједница потписује њихове идеје и решења. Ми разумемо ту политичку технологију, али она ништа суштински не решава. Међународна заједница ће настојати да ситуацију у РС решава по моделу Барање и Источне Славоније. Запад и САД политичка питања на Балкану разумеју првенствено као војна питања. Лорд Карингтон је за балканског рата 1991. био познат као смирителъ завађених афричких племена и чак и као такав – био сувише рафиниран за америчка схватања. У Лондону ми је 1997. дословно рекао: "Одустао сам ради америчког примитивизма."

Амерички план за Брчко предвиђа да се потписима "меке владе", РС подели на Брчко, које би било – ничије и бањалучки кантон, који би требало да буде мултиетнички. Ентитети би постепено требало да добију конститутивност. Овај пројект, осим што ревидира Дејтон још и "филигрански" растаче Републику Српску, где би Хрвати и муслимани добили конститутивност, а реципроцитет у Федерацији БиХ није ни споменуто. О Хрватској да и не говоримо, тамо су Срби коначно сведени на категорију националне мањине. Такав амерички концепт нико од Срба није потписао.

● Савезници?

Срби су томе питању у историји прилазили неуједначено. Природни ослонац Срба је увек била Русија и православне земље. Дејтон је ипак пону-

Др Радован Караџић – његово хапшење било би понижење за српски народ

тражио од Изетбеговића да повуче свој потпис. Изетбеговић је под притиском повукао потпис, а БиХ је призната у следећих 48 сати.

● Коментар пада Републике Српске Крајине?

Сматрам да је Република Српска Крајина изгубљена првенствено ангажовањем НАТО пакта, а не некаквим успесима хрватске војске, а исто се догодило и са делом територија Републи-

● Др Радован Караџић?

Он је прешао мучан пут од симбола отпора, до маргинализоване политичке личности (грешио је, као и сви људи), а сада је важно "угасити" његову компоненту симбола. Мислим да би његово планирано хапшење представљало понижење за српски народ, то више што би Запад желео да у том хапшењу учествују и Срби. Коначно, Шумахер је наредио посланицима како да се понашају, у што спада и хап-

Иншереју

дио релативно високу аутономију Републици Српској, а уједињење са Србијом и Црном Гором је политичка неминовност. А за то је потребан минимум унутарсрпске слобде (као и за опстанак), а као илустрацију наводим да нам још није успело да на једном месту окупимо посланике свих српских скупштина и српску интелигенцију и да дефинишемо бар оквир српског националног програма. Сигуран сам да је у Србији дошло до великог пораста броја политичких индивидуа,

нових (првенствено економских) центара моћи. У томе исламске земље имају значајну улогу. Американцима не сметају Садам или Гадафи ради прописаног тоталитаризма, него ради њиховог инсистирања у одбрани властитих посебности и праву на неуклопивост у стерилне моделе.

● Хаг?

Хаг је инструмент америчке доминације, директно супротстављен међународном праву. Тексашки суд је не-

Раг на овим просторима није аутохтон, а амерички приступ је спремио мир (осим америчког модела мира, који сви на овим просторима морају да носе). Срби се не уклапају у западни стерилни модел, спонтанији су, са израженим властитим ставовима и преферирају опстанак у моделу равноправности, уместо модела субординације. "Наше јабуке једноставно нису онолико крушке, колико су то њихове?"

Путујући председници – др Војислав Шешељ и др Никола Поплашен у сталном контакту са чланством и присталицама

које мисле у оквирима српског националног програма, и то у односу на стање 1991/92. године. Мислим да је то значајан политички и психолошки капитал.

● Улога Европе?

Европа није у стању да пружи озбиљнији отпор политици САД. У сваком случају, то није део Кине, Јапана, Индија, где је модел мултиполарности супротстављен моделу монополарности и само на неки начин реafirмишу модел биполарности. САД су на врхунцу моћи и тамо ће (вероватно у дуљем временском периоду) доћи до облика "урушавања". То ће урушавањем вероватно резултирати стварањем

давно ослободио међународног злочинца, који је требао бити изручен Хашком суду – судија одбио изручење.

Аутори хашких докумената су за основ узимали прецедентно право, које је неразумљиво већини правних експерата европског правно-политичког поднебља.

● Обликовање јавног мњења и остваривање утицаја?

За Вестендорпа и Клајна је важнија Влада Републике Српске (прозападна, "мека") него војска (Војска Републике Српске). Влада, да би се лакше поставили послушни управни одбори електронских и других медија и маргинализовале странке национал-

не свести, које се боре за очување Републике Српске са минимумом слобде и независности. Тако електронски и други медији директно улазе на место војске – у миру. Јер, иако 20. век обилује примерима тоталитаризма разних облика, САД ради опште психозе сваки самосвесни покрет етикетирају као – фашизам. У тој функцији је и прича о криминалу ("гуше вас ваше вође").

Америчка теорија производње и контроле кризе, комбинована са дозирањем ратних дејстава "ниског интензитета", објективно доводи наш народ у позицију пацијента којег лече толико да не умре, али не и довољно да оздрави.

Ненад Протић

ПРЕДГОВОР ЗА ИЗВЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ

Посланицима Народне скупштине Републике Српске, на првом заседању овог високог дома, Републичка изборна комисија Републике Српске доставила је извештај у коме одбија да потврди исправност резултата и изборног процеса обављеног под патронатом и у организацији Организације за безбедност и сарадњу у Европи (ОЕБС). Егзактно наводећи све примедбе на рад ове међународне институције, представници Републике Српске су утврдили када, где и на који начин су

повређени есенцијални елементи изборног процеса. Но, и поред тога, захваљујући положају Републике Српске, који се не може дефинисати никако другачије него као окупација, дошло је до имплементације "изборних" резултата. Дужни да јавност обавестимо о свим битним питањима, ми у "Великој Србији" објављујемо текст извештаја Републичке изборне комисије Републике Српске уз изостављање само имена новоизабраних народних посланика.

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

Број: 04-354/97
Датум: 16.12.1997. године

На основу члана 39. став 1. тачка 10. Закона о избору народних посланика и одборника ("Службени гласник Републике Српске", број 11/94), Републичка изборна комисија Републике Српске Народној скупштини Републике Српске, подноси

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА ИЗБОРА ЗА НАРОДНУ СКУПШТИНУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I

Избори за Народну скупштину Републике Српске одржани су 22. и 23. новембра 1997. године.

Избори за Народну скупштину Републике Српске спроведени су од стране ОЕБС-а и то по Правилима и прописима Привремене изборне комисије коју је формирао ОЕБС (Анекс 3. Општег оквирног споразума о миру у БиХ – Споразум о изборима). Према томе, ови избори нису спроведени по Закону о избору народних посланика и одборника ("Службени гласник Републике Српске", број 11/94) и Републичка изборна комисија Републике Српске није имала овлашћења у овом изборном процесу, која јој по закону припадају.

Укупне резултате избора за Народну скупштину Републике Српске, које је Привремена изборна комисија објавила 12.12.1997. године и то: укупан број бирача уписаних у бирачки списак, број бирача који су гласали, број важећих гласачких листића, број неважећих гласачких листића, број непотврђених гласачких листића – прихваћених, број одбијених непотврђених гласачких листића и проценат

Укупан број бирача уписаних у бирачки списак	1.153.640
Укупан број бирача који су гласали	808.377
Процент бирача који су гласали	70,07%
Укупан број важећих гласачких листића	792.994
Укупан број неважећих гласачких листића	1.430
Укупан број непотврђених гласачких листића – прихваћених	11.920
Укупан број одбијених непотврђених гласачких листића	13.953

бирача који су гласали приказује горе наведена табела:

Укупан број непотврђених гласачких листића које је ПИК прихватио (11.920) укључен је у укупан број важећих гласачких листића (792.994).

Према Уставу Републике Српске Народна скупштина Републике Српске има 83 народна посланика.

Изборне листе политичких странака, Коалиција односно независни кандидати су добили број гласова и мандата у Народној скупштини

Према оцени Републичке изборне комисије Републике Српске ток избора за Народну скупштину Републике Српске имао је низ неправилности.

Грађанима Републике Српске није дата могућност да изврше увид у бирачка спискове, те да евентуално тра-

же упис, брисање, измену, допуну или исправку бирачког списка јер су коначни бирачки спискови од стране ОСЦЕ-а достављени општинским изборним комисијама на сам дан избора. Општинске изборне комисије уочиле су многе неправилности на коначним бирачким списковима тако да је великом броју грађана онемогућено да гласа јер се нису налазили на коначном бирачком списку, иако су били уредно регистровани и уписани у коначни бирачки списак за општинске изборе који су одржани 13. и 14. септембра 1997. године, што укупно износи 1.650 бирача (Сребреница, Добој, Рибник, Србиње, Илиџа, Српски Дрвар, Зворник, Теслић, Бијељина, Горажде).

II

Изборне листе политичких странака, коалиција, односно независни кандидати, су добили број гласова и мандата у Народној скупштини Републике Српске како приказује следећа табела:

ПОЛИТИЧКА СТРАНКА КОАЛИЦИЈА НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	Број бирача који су гласали у РС	Број бирача који су гласали у ФБиХ	Број бирача који су гласали у СРЈ	Број бирача који су гласали у Хрватској	Број бирача који су гласали у иностранству – Беч	Број непо-тврђе. гласачких листића	Укупан број бирача који су гласали	Број освојених мандата
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Веселка Дојчиновић	1.005	13	22	6	-	11	1.057	-
2. Социјално-либерална странка Републике Српске	1.974	44	23	6	9	33	2.089	-
3. БОСС – Босанска странка	303	552	7	67	105	33	1.067	-
4. Радничка партија Републике Српске (РПРС)	1.462	16	40	2	8	20	1.548	-
5. Милан Шљивић	357	8	16	1	-	4	386	-
6. Драго Тешановић	505	7	9	2	107	7	637	-
7. Демократска странка за Бањалуку и Крајину – Никола Шпирић	2.245	25	92	11	19	41	2.433	-
8. Српски либерални савез (СЛС)	921	10	12	2	1	6	952	-
9. Социјалистичка партија Републике Српске	75.879	25	1.169	10	201	866	78.150	9
10. Српска демократска странка (српских земаља)	203.681	9	2.549	13	714	2.801	209.767	24
11. ХДЗ БиХ	1.456	304	9	4.833	1.954	136	8.692	-
12. Милаковић Милорад	428	21	11	15	27	7	509	-
13. (ИБН-БМЗ) Источно босанска муслиманска	523	2.652	13	48	388	89	3.713	-
14. СНС – Биљана Плавшић	123.470	86	965	42	673	1.616	126.852	15
15. Пензионерска странка Републике Српске	5.792	16	44	3	10	58	5.923	-
16. Илија Дамјанов	341	3	1	1	-	5	351	-
17. Момчило Гламочић	360	10	24	1	-	7	402	-
18. Демократско патриотска странка Републике Српске – Предраг Радић	4.455	27	47	1	29	50	4.609	-
19. БДУ БиХ	248	139	2	31	8	7	435	-
20. Југословенска љевича Републике Српске	1.041	11	41	2	15	18	1.128	-
21. Странка привредног просперитета БиХ	82	84	5	6	18	4	199	-
22. Неђо Жоле	80	22	1	4	2	-	109	-
23. Папић Бранимир	160	6	1	5	23	4	199	-
24. Томислав Томић	140	45	3	15	1	5	209	-
25. Српска сељачка странка – Гордана Видовић	3.534	6	14	2	6	35	3.597	-
26. Народна радикална странка "Никола Пашић"	7.805	11	155	1	6	140	8.118	-
27. Дукић Будимир-Будо	182	5	10	-	-	2	199	-
28. Странка српског јединства Републике Српске (ССЈ РС)	959	12	58	2	10	23	1.064	-
29. Александар Мајкић	118	2	4	8	1	3	136	-
30. Хрватска сељачка странка БиХ (ХСС БиХ)	253	57	6	2.315	313	45	2.989	-
31. Ацо Бубало	174	14	5	8	1	5	207	-
32. СДП БиХ – Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине	4.356	6.173	26	313	3.803	283	14.954	2
33. Странка независних социјалдемократа	20.898	44	22	11	22	181	21.178	2
34. СПАС – Српска патриотска странка	6.095	9	16	-	5	69	6.194	-

ПОЛИТИЧКА СТРАНКА КОАЛИЦИЈА НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	Број бирача који су гласали у РС	Број бирача који су гласали у ФБиХ	Број бирача који су гласали у СРЈ	Број бирача који су гласали у Хрватској	Број бирача који су гласали у иностранству – Беч	Број непо-тврђе. гласачких листића	Укупан број бирача који су гласали	Број освојених мандата
1	2	3	4	5	6	7	8	9
35. Избегличка странка Републике Српске	1.871	30	63	2	4	39	2.009	–
36. Српска радикална странка Републике Српске	120.536	8	1.583	3	546	2.070	124.746	15
37. Братољуб Радуловић	534	5	15	1	10	9	574	–
38. Демократска странка РС 1997. година	4.153	40	21	–	24	82	4.320	–
39. Добрисав Милинковић	311	4	2	1	–	4	322	–
40. Зоран Ђорђевић – Геђо	191	12	5	1	1	2	212	–
41. Вељко Шарац	213	83	5	3	4	4	312	–
42. Коалиција за цјеловиту и демократску Босну и Херцеговину (СДА, Странка за БиХ, ГДС БиХ и Либерали БиХ)	9.640	63.773	93	2.112	58.303	2.880	136.80	16
43. ЛБО	100	223	–	7	41	6	377	–
44. Отаџбински фронт	252	22	–	–	–	–	274	–
45. Народна странка РС–е	2.861	16	9	1	1	41	2.929	–
46. Унија босанскохерцеговачких социјалдемократа УБСД	1.087	826	9	50	387	58	2.417	–
47. Српска странка Крајине и Посавине	7.221	14	23	2	17	105	7.382	–
48. Ристан Ристић	97	9	1	2	28	2	139	–
49. Предраг Боројевић–Цар	103	15	2	1	3	4	128	–
УКУПНО:	620.452	75.548	7.253	9.973	67.848	11.920	792.994	83

Републичка изборна комисија напомиње да према Правилима и прописима Привремене изборне комисије, свако лице има право да гласа на изборима за народну скупштину Републике Српске уколико је уписано у коначни бирачки списак за општинске изборе. Републичка изборна комисија Републике Српске одмах је проследила Привременој изборној комисији и Изборној апелационој подкомисији ове приговоре општинских изборних комисија са тачним подацима бирача који су испуштени из коначног бирачког списка на поступање и решавање и инсистирала да се овим бирачима омогући да регуларно гласају. Изостао је позитиван резултат и ови захтеви су потпуно игнорисани.

У складу са договором који је Влада Републике Српске постигла са високим функционерима ОЕБС–а ангажовала је довољан број посматрача да присуствују гласању на свим бирачким местима у Федерацији БиХ. Међутим, уочи самих избора ОСЦЕ је обавестио Владу Републике Српске да није у могућности да обезбеди превоз и гарантује сигурност посматрачима из Републике Српске на свим бирачким местима у Федерацији БиХ, тако да су посматрачи Владе Републике Српске присуствовали гласању само на 52 бирачка места у Федерацији БиХ, где су ови услови били испуњени (Сарајево, Зеница, Брчко и Тузла).

Према резултатима Привремене изборне комисије, одзив бирача у Феде-

рацији БиХ где су били посматрачи из Републике Српске је 54% док је излазак бирача на бирачким местима у Федерацији БиХ где нису били посматрачи из Републике Српске 91%. Због ове очигледне разлике у процентима изласка бирача на бирачким местима у Федерацији БиХ, представници Републике Српске у Привременој изборној комисији и Изборној апелационој подкомисији тражили су на увид бирачке спискове и записнике локалних изборних комисија из Федерације БиХ, како би се отклониле сумње у регуларност гласања у Федерацији БиХ. Међутим, и овај захтев није прихваћен.

Према Извештају Привремене изборне комисије број неважећих гласачких листића је свега 1.430 што процентуално износи 0,17% у односу на укупан број бирача који су гласали, а према резултатима добијеним од општинских изборних комисија из 61 општине Републике Српске број неважећих гласачких листића је 9.222.

Поставља се питање где је 7.792 гласачка листића сврстано? Невероватно је да је само 0,17% неважећих гласачких листића када се зна да је на локалним изборима тај проценат износио 3,2%. Поред тога, невероватно је да ниједан гласачки листић из Федерације БиХ и иностранства није био неважећи.

ОЕБС је од укупно 25.873 непо-тврђених гласачких листића прихватио

само 11.920 док је више од половине 13.953 одбио без икаквог образложења.

ОЕБС је прихватио 17.357 гласачких листића који нису имали ваљану попутну документацију предвиђену Правилима и прописима Привремене изборне комисије иако су наши представници при Центру ОЕБС–а у Бечу и Републичка изборна комисија инсистирали у свом приговору да се у процесу пребројавање гласачких листића не могу прихватити гласачки листићи који немају правно ваљану документацију предвиђену Правилима и прописима Привремене изборне комисије.

Републичка изборна комисија је од Привремене изборне комисије тражила, јер је сматрала оправданим и упутним, да се гласање 23. новембра 1997. године продужи од 16,00 до 19,00 часова што је Привремена изборна комисија одбила.

Дана 7.12.1997. године Привремена изборна комисија донела је привремене резултате избора за Народну скупштину Републике Српске, а 12.12.1997. године усвојила је и објавила коначне резултате избора које није потписао наш члан Привремене изборне комисије из Републике Српске.

Секретар комисије
Дубравка Крајишник

Председник комисије
Неђо Драшковић

СКУПШТИНА КОНСТИТУИСАНА - ПОДЕЛЕ ОСТАЛЕ

Конститутивна седница Народне скупштине Републике Српске, која је започела маратонским заседањем 27. децембра прошле, а настављена и окончана 12. јануара ове године у Дому омладине у Бијељини, још једном је избацила на површину све наше слабости, као што су склоности у политичком надмудривању, тактизирању и, нажалост, опасним поделама унутар српског народа.

Након што су до максимума исцрпљене све могућности за маратонско заседање, скупштинском већином су потврђени избори: Драгана Калинића, посланика из реда Српске демократске странке за председника, Николе Поплашена из Српске радикалне странке и Јована Митровића из Српског народног савеза за потпредседнике, те

именовање Момира Малића, представника Социјалистичке партије Републике Српске за генералног секретара, а Стаке Гојковић за заменика генералног секретара Народне скупштине Републике Српске.

Хронолошки гледано у суботу 27. децембра прошле године у Бијељини прво су се састали посланички клубо-

ви, али пошто се нису могли усагласити око многих важнијих питања најављени почетак заседања Народне скупштине пролонгиран је два пута да би посланици ушли у салу тек у 13 часова. Након интонирања химне "Боже правде", седницу је отворио досадашњи председник Народне скупштине Републике Српске Драган Калинић,

Допринос опстанку Српске и јединство српства – народни посланици са председником проф. др Николом Поплашеном

поздрављајући све госте који су присуствовали церемонијалном конститутивном заседању републичког парламента. Између бројних гостију, који су присуствовали Првој конститутивној седници треба поменути председницу Републике Српске Биљану Плавшић, члана Председништва БиХ из Републике Српске Момчила Крајишника, потпредседника РС Драгољуба Мирјанића и начелника Генералштаба Војске Републике Српске Перу Чолића.

Од представника међународне заједнице Скупштини су присуствовали заменик Високог представника међу-

бегавали многи посланици, а највише времена, како на првом тако и на другом наставку Прве конститутивне седнице, утрошено је на полемике око директног телевизијског преноса.

Опструкција у Парламенту

Утисак је да су многи посланици, у складу са унапред утврђеним и издиктираним упућствима, из својих политичких централа настојали да за скупштинском говорницом наметну периферне и потпуно маргиналне проблеме, а да тотално игноришу сушти-

ма унутар српског народа, поједини политички лидери и посланици у Народној скупштини настављају да деструктивно делују и да још више нарушавају неопходно јединство и слогу српског народа.

Шумахерове претње

Након што је поведена расправа о директном телевизијском преносу скупштинског заседања, заменик Високог представника међународне заједнице Немац Ханс Шумахер је ултимативно наредио да се обезбеди бањалучком студију СРТ да преноси цео ток На-

Детаљ са седнице посланичке групе – с лева на десно: Кончар, Маркелић, Алаџић, Ристић, Николић, Вујић, Лазич и Бунић

родне заједнице Ханс Шумахер, политички директор у мисији ОЕБС у Сарајеву Владимир Кузњезов, амбасадори САД Ричард Каузларич, Велике Британије Чарлс Крафорд, Руске Федерације Јоаким Герасимов, Грчке Прокопиус Манзуранис и Италије Михеле Валенсије. Седници су, такође, присуствовали чланови Представничког дома и Дома народа у парламенту БиХ из Републике Српске, као и чланови Савета министара БиХ из Републике Српске, те чланови легалне Владе РС, Сената РС и представници политичких партија.

Већ од почетка скупштинског заседања почело се са разним опструкцијама, прекидима, оптужбама и увредама из најцрњег арсенала, коме су при-

ну проблема. То најбоље говори о њиховом карактеру и искреним намерама колико им је стало до српског јединства и територијалне целovitости Републике Српске. Лицемерно је и крајње цинично говорити о савременој телевизијској опреми и великим техничким могућностима за обављање директног преноса, које поседује Студио СРТ у Бањалуци, а да се у исто време занемарује чињеница да је политичким путем и уз помоћ представника међународне заједнице онемогућен рад осталих деловао некадашњег јединственог радио-телевизијског система у Републици Српској.

Уместо заједничког договора и превазилажења свих политичких неспоразума, који воде ка опасним подела-

родне скупштине Републике Српске.

– Прво, ово је веома важан тренутак за народ Републике Српске и народ који ово посматра мора да зна шта се овде дешава, оценио је Шумахер. СРТ Бањалучка је доставила сву неопходну опрему да то и оствари. Управо сам сазнао да су спречени од стране власти града Бијељине и власти у СРТ Бијељина и ја то сматрам веома озбиљним кршењем демократије. Позивам вас да сада обезбедите да ово питање буде истражено током трајања скупштине и да се техничарима СРТ Бањалучке омогући све неопходно за пренос, како би у Бањалуци гледали овде догађања.

На Шумахерово излагање реплицирала је министарка за информације у

Влади Републике Српске Светлана Шиљеговић, која је између осталог упозорила:

– Прво, мислим да је ужасна замена тезе да је неопходан директан пренос. У тренутку кад не постоји државна телевизија, пошто је онемогућен рад Студију СРТ у Палама, добила сам више захтева за директан пренос, ја нисам знала коме да дам, видите да је овде више екипа, и одлучили смо да директног преноса нема. За све телевизијске станице обезбеђен је снимак чак и без крађења, без ичега.

Уколико Народна скупштина одлучи да ипак буде директног преноса ја молим Народну скупштину да има у виду да мора да одлучи ко ће имати право да преноси Народну скупштину. Наиме, рад СРТ је обустављен вољом других, а према информацијама, она је постала растурина кућа у којој више нема уређивачке политике, која одговара овом народу. Господин Шумахер је, малопре, јасно показао да претендује да се управо студио Бањалука естаблира на овој скупштини као државна телевизија. Ја упозоравам народне посланике да ће ваша одлука да се било коме даје право да преноси директно ову телевизију бити одрицање српске националне радио телевизије.

Након још неколико дискусија Шумахер се поново јавио за реч износећи пригом тешке оптужбе, али и претње, а на крају поручио:

– Држим овог министра одговорним за уклањање техничких недостатака поправком тако да се СРТ Бањалука може одмах укључити, а то је само једна ствар коју треба да учине. Ако то не буде случај ја ћу уклонити тог министра са њене позиције.

Наравно да преко ових увена и увреда нису прешли многи народни посланици као што су то учинили Мирослав Вјештица и Саво Кнежевић. Вјештица је "замолио" господина Шумахера да убудуће за говорницом српске скупштине не прети прстом, јер то ова скупштина неће дозволити.

Преседан и неповерење

Након полемичких расправа око директног телевизијског преноса из скупштинске дворане уследило је гласање у којем је исход био нерешен 39:39 уз два уздржана гласа. У наведеној пат-позицији уследила је верификација посланичких мандата и полагање заклетве.

Нажалост, поларизација и неповерење у републичком парламенту је попримило забрињавајуће размере што најбоље сведочи чињеница да је председница Републике Српске прибегла новом преседану у обављању своје државничке функције тако што се, мимо утврђеног дневног реда, обратила посланицима са својим експозеом и предложила Младена Иванића за но-

вог мандатара. Ником у српском парламенту није било ни на крај памети да оспорава уставно право председника Републике да се обрати посланицима увек кад осети за потребу да треба упозорити или указати на неку негативну и опасну појаву или да укаже на ванредну ситуацију у којој се налази Република Српска и њен народ. Користећи се уставним овлашћењем да се након полагања заклетве обрати посланицима у Народној скупштини, 27. децембра прошле године,

Преседан је утолико чуднији кад се зна да по Уставу Републике Српске мандатар, односно председник Владе и његов кабинет полажу рачуне и за свој рад или неуспех у спровођењу извршне власти, одговарају народним посланицима у републичком парламенту, јер, уместо нормалног скупштинског рата, некеме је очигледно стало да нарушава редослед потеза чиме се обезвређује и губи углед и ауторитет највишег законодавног тела у Републици Српској.

Адвокат Слободан Цвијетић – задужен за правна питања

председница Плавшић је, међутим, направила преседан, који на најбољи начин одсликава нашу трагичну ситуацију у којој смо пред нашим и светском јавношћу потврдили да још увек влада велико неповерење председника према посланицима, а посленика према председнику Републике. Није, дакле, било потребно да се нарушава редовна процедура око конституисања Народне скупштине тако што се прво објављује име мандатара, па тек онда врши избор руководства Народне скупштине.

Реприза у наставцима

Но, било како било, први наставак консултативне седнице је након експозеа председнице Плавшић и именовања мандатара, те извештаја Комисије за избор и именовања прекинут и заказан нови за 12. јануар ове године.

У другом наставку скупштинског заседања репризиране су већ познате епизоде са прве седнице када се расправљало о директном телевизијском преносу. Разлика је једино била у томе што су овог пута телевизијска сли-

ка и тон преношени из скупштинске дворане, а посланици су поново водили вишечасовну полемичку расправу о спорним питањима везаним за СРТ. Током ове расправе, коју је, да поновимо, изазвала већ позната ситуација са СРТ и телевизијским предајницима, који су под контролом припадника СФОР-а, подржан је једино предлог СДС-а и СРС-а да се од Бироа високог представника и СФОР-а затражи да омогуће несметан рад студија СРТ у Бањалуци и Српском Сарајеву, а скупштинско заседање су могли да преносе директно сви који су имали техничке могућности, као што су Бања-

Народне скупштине, а при томе смо додали да под јавношћу рада подразумевамо телевизијски пренос.

Према томе, ја не оспоравам оно што је господин Шаровић рекао да у Пословнику пише то и то, то је тачно и то је јавност рада, али у припреми, дакле у прецизирању неких детаља, јасно смо констатовали да све мање од директног телевизијског преноса подразумева субверзију јавности нашег рада, чак смо поменули у нешто ширем разговору и потребу да се обезбеди јавност рада Владе Републике Српске да бисмо постигли онај политички захтев који је овде помињан и

процедуралним питањима сасвим јасна, она није нова у овом парламенту, то је пра-кса и у земљама са богатом демократском традицијом, и не знам да ли да поједноставимо политичку ситуацију у којој се налазимо па да се разиђемо са констатацијом да нисмо у стању да утврдимо дневни ред или да то превазиђемо на компромисан начин.

Др Драган Калинић: Шта значи компромис.

Никола Поплашен: Компромисан начин значи да ће се тај садржај који се тражи од Српског народног савеза и Социјалистичке партије обезбедити,

Припрема за скупштинску седницу – увек по Уставу и Пословнику

лучки студио СРТ, Информативно-технички центар Студија у Бијељини и Отворена мрежа емитовања (ОБН).

Карлос Вестендорп, Високи представник међународне заједнице је у вези са најновијим захтевима изјавио да су оцене о непостојању директног преноса за све делове Републике Српске изнесене као аргумент како би се створио застој у доношењу скупштинских одлука.

Став српских радикала

Никола Поплашен: Даме и господа уважени гости, поштовани народни посланици.

Ми смо се у припремном састанку са председавајућим шефовима клубова посланика договорили да се мора обезбедити јавност рада ове седнице

ту није било никакве сагласности.

Не знам зашто смо дошли у ситуацију да гласамо треба ли или не треба, то је једноставно закључак неко није урадио свој посао или је неко направио субверзију тога посла, или напосто то технички није могуће, али далеко ће нас одвести једна, да кажем и непристојна ситуација у којој новинар добацује председнику Скупштине и он је присиљен да реагује. Морали бисмо, због нашег достојанства водити и о томе рачуна.

Дакле то је био став у име клубова посланика Српске демократске странке и Српске радикалне странке.

Што се мене тиче, ја бих молио да одредимо време трајања рада. Не инсистирам на овоме или ономе, али је заиста је исцрпљујуће. Следеће што хоћу да кажем јесте да је нама игра са

јер нико не може ускратити председнику Републике право на реч ако тражи и у своме образложењу председник Републике може да каже све, чак у Пословнику нема ни ограничења трајања времена у којем може да говори.

Када тражи реч, председник Републике може рећи све што жели, а што се тиче мандатара ту се не ради о гласању ради се само о саопштавању, према томе, наше би било да само саслушамо дужину трајања. Формалистичко инсистирање СНС-а и Социјалистичке партије да на силу угурају то у дневни ред је непотребно и непродуктивно. Оно само развија сујете и вређа, како бих рекао политички формирано достојанство странака на непотребан начин. То ће много рећи пред народом о томе како ми овде радимо и какве резултате постижемо.

Дакле, све је могуће једноставно превазићи, јављањем председника Републике за оно што је хтела да каже, једна ствар, а друга ствар ако сад кршимо Пословник на овој седници шта ће бити на следећим.

У Пословнику фино пише да се гласа о предлогу. Нигде не пише да председник Републике утврђује дневни ред Скупштине, него само да предлаже, кад се нешто предлаже значи да је предлог степенација која није коначна јер се о предлогу треба изјаснити.

Чак ни председник Скупштине не утврђује дневни ред него га предлаже шаљући позив народним посланицима.

Према томе, ту је сасвим јасна ситуација. Ако нам је циљ да се разиђемо, а не конституишемо Скупштину онда то морамо казати јасно. Ако хоћемо да конституишемо Скупштину онда то морамо учинити на начин као што Пословник предвиђа иначе не видим, то је примедба и председавајућем, не видим разлога прво да се гласа о предлогу једног странца као госта, а друго нема потребе да се ставља на дневни ред оно што је утврђено.

Један предлог није прошао, наставаља се са радом по Пословнику и до оног времена којег предвиђа Пословник ако се другачије не одлучи.

Српски народ се у последњих неколико година нашао у ситуацији у којој се налази због историјских разлога и неких српских чиниња и нечињња о коме се ми делимично или потпуно слажемо и то, у сваком случају, не може бити предмет претходне тачке нити данашњег заседања.

Морам при томе да додам да је, и поред свега, српски народ у свету познат као гостољубив народ који отвара и своје куће и своје срце и који при томе чува властито достојанство без обзира у каквој се ситуацији налази.

Наша гостољубивост, разуме се, подразумева и да се наши гости понашају према неким минималним регулама које подразумевају, благо речено, пристojно понашање. Да немамо неке госте, да нам нису гости него на други начин да су присутни у овој сали, ми бисмо свакако другачије реаговали и најпре бисмо изговорили да се српским народним посланицима не може претити о смени Владе на начин који није Уставан и законит, да су српски народни посланици писмени и да им нису потребне императивне инструкције у примени Дејтонског споразума и других додатних папира и нарочито да нам нису блиске увреде типа седења док ми полагамо заклетву и након опомене напуштања ове сале.

Хвала вам најљепша. (аплауз)

Др Драган Калинић: Ја вас молим да о овоме даље не дискутујемо.

Никола Поплашен: Даме и господа, уважени народни посланици.

О предлогу који има евентуалну валидност за гласање јер према По-

словнику садржи имена, али не постоји сагласност Комисије за избор и именовања, Скупштина може да одлучи да ли ће гласати или не гласати.

Остали предлози би морали бити допуњени и онда би се такође о њима могло гласати према Пословнику.

Од оног што се није чуло, а што је већ погрешно интерпретирано у вези са овим предлогом, јесте следећи. Заиста подуго трају разговори у вези покушаја да се изнађе решење за формирање руководства Скупштине и, да будем врло јасан, антиципирана решења за избор Владе. Српска радикална странка је имала у виду догађаје из протеклог периода, имала је у виду положај Републике Српске од односа међународне заједнице до присуства криминала у Републици Српској. И наше опредељење, како је овде прочитано, везано је за покушај чувања Републике Српске, то је једна ствар, друга, за обнову легитимитета и легалитета на читавом подручју и, треће, за један разуман и рационалан приступ у вези са реализацијом Дејтонског споразума, дакле, без нових крвопролића, без агресије и без изазивања конфликта и сукоба. Свест о томе је била опредељујућа код овог предлога и покушали смо да нађемо решење. У свим разговорима нисмо успели да дођемо до онога иза чега би могли да стојимо, а да смо у потребној мери уверени да ови главни принципи неће бити доведени у питање.

Пошли смо од уобичајеног искуства у демократским земљама да је рад у једном парламенту могућ уколико се формира скупштинска већина. Нисмо додуше жестоко инсистирали да у тој скупштинској већини буде ова или она странка, за почетак смо ишли на споразум Српске демократске странке и Српске радикалне странке на бази ових принципа, не даље од тих принципа. Разговара о формирању руководства Скупштине није било и разговора о формирању Владе није било. Због тога што имамо укупно 39 посланика. Ми смо отворили могућност да и друге странке са нама формирају скупштинску већину, уколико прихватају ове принципе које сам поменуо, надам се да не треба да их понављам, легалитет, легитимитет обнове јединства и борба против криминала уз, разуме се, понашање које није у конфликту са оним што је уписано у Дејтонски споразум. Не говорим о ономе после Дејтонског споразума, него о ономе што је у Дејтонском споразуму, а на тај начин Уставу БиХ и Уставу Републике Српске.

Нажалост, нисмо наишли на потребну сагласност. Ја морам отворено да кажем да смо у покушају да нађемо скупштинску већину понудили Социјалистичкој партији Републике Српске да буде трећи партнер у формирању скупштинског руководства и избору Владе Републике Српске. Током дугих разговора нисмо наишли на саглас-

ност Социјалистичке партије Републике Српске, јер она је, бар по ономе што је нама у разговорима предочено, морам да обавестим и посланике и јавност о томе, проценила да наш приступ у реализацији ових принципа није то што смо ми предložили. У даљим разговорима са представницима и Социјалистичке партије и Српског народног савеза, нажалост, утврдили смо да се ради о концептуалним разликама. Да се ради о разликама које методски воде различитим путевима.

Ми смо морали да останемо при нашем концепту. На релативно поједностављен начин сада се чуло да ми нико не оспоравамо право да формира неку другу скупштинску већину. Уколико се формира друга скупштинска већина, буде изабрано друго руководство Скупштине и Влада на неки други начин, посланици Српске демократске странке и Српске радикалне странке учествоваће у раду оног парламента на начин који предвиђа Устав и закон и настојати да својим дискусијама предлозима и решењима очувају или покушају очувати оне принципе које сам поменуо.

Оно на чему се овде упорно инсистира, као ми смо неспремни за компромис, заправо води једној пуној блокади рада Скупштине и рада Владе. Ако три странке нису у стању да се договоре, можете замислити ситуацију да све странке чине састав радних тела и органа Скупштине и Владе. Није тачно, једноставно није истина да већи број странака говори о већем степену демократије. То нигде у свету није тачно. Демократија, у зависности од критеријума или мерила која се поставе, може бити и са мањим и са већим бројем странака. У сваком случају, екстремна је ситуација да једна странка има монопол, као што смо имали протеклих деценија и протеклих година. То води ономе што је био комунизам и води крупним промашајима и оптерећењима које смо имали са владавином Српске демократске странке у протеклим годинама. Још мучнијој и тежој ситуацији води велики број уситњених малих странака уз концепт присиљавања да те странке уђу у органе законодавне и извршне власти. То води једном периоду нестабилности, води могућности страховитих манипулација и превара и уцена, а све је то присутно. Ту могућност отварају моменти српског карактера, та стратегија је увезена и присутна на овим просторима у облику врло различитих институција и врло различитих људи. Али морам да кажем, наше опредељење је да судбински бранимо основни резултат који је још, ето, у некој мери остао западно од Дрине а то је Република Српска.

Хвала.

Радован Јовић

ПОЛИТИЧКИ ПОРТРЕТ ДР ВОЈИСЛАВА ШЕШЕЉА

ПОЛИТИКА - НАЧИН ЖИВОТА

"Опозиција режиму постоји у сваком демократском поретку. Опозиција може бити више или мање зрела. Способна опозиција је промишљена опозиција. Паметна опозиција промишљено критикује режим"

Код неких старих народа са дугом и значајном културном традицијом, постоји изрека да је човек онакав какви су му били преци и родитељи и да по карактеру, скоро у свему, одговара поднебљу у коме је поникао. Постоји, такође, и изрека: "Реци ми одакле си, рећи ћу ти какав си".

Обе су плод миленијумских искустава и на њима засноване народне мудрости.

Да народ скоро никада не греша, дакле да је у праву и када су у питању обе ове изреке, очигледан је доказ др Војислав Шешељ, јер он је, у много чему, од интелекта до елоквенције, лудности и запажања и, наравно, упорности и борбености, отелотворење краја из кога је поникао, у коме су вековни корени његове породице, и са очеве и са мајчине стране. Др Шешељ, једноставно речено, оличење је кршине, камените, у много чему сиромашне, не ретко и округле Херцеговине, краја у коме су генерације њених житеља морале да се боре и са сунцем и са сушом, као и са кременом и да од те негостољубиве околине, педаљ по педаљ, отимају све што им је било неопходно да преживе.

Рођен у срцу Србије

Истина, неко ће можда рећи да Војислав Шешељ, по месту рођења, није из те и такве Херцеговине, из Марове Љути, односно из Ораховог дола, јер и сам, често, зна да каже како је рођен у "срцу Србије", како назива Сарајево. И да због тога све оно што чини његову личност, није могуће везивати за Херцеговину. Али, то је само делимично тачно, јер његови родитељи потичу управо из тог кршевитог предела, а од њих је наследио све особине стваране стотинама година међу људима тог краја. Говоримо о упорности, чврстости, отворености, доброј дози храбрости да се живот живи без обзира какав је, али и истрајности у настојањима да се у том животу ства-

Истакнути политичар – политика је метод освајања и чувања власти

ри мењају. Говоримо и о бриткости изражавања, непосредности јасног изношења мисли, без обзира на цену коју, не ретко, због тога треба плаћати. Говоримо и о спремности и способности да се све недаће дочекају и да се с њима ухвати у коштац.

А управо по томе и по још неким личним особинама, др Војислав Шешељ јединствена је појава на политичкој сцени не само Србије, већ и далеко шире, било да је реч о политичарима, било да се говори о лидерима политичких странака.

Храброст, доследност, бескомпромисност када треба бранити своја уверења, способност бритке полемичности због које политички противници, када год могу, настоје да га се клоне, разлози су због којих му чланство Српске радикалне странке, али и многи други, безрезервно верују. Као што верују у програм странке на чијем је челу.

Нисмо обећали мед и млеко

Од недавно, у Воју – тако га сада зову житељи општине чији је председник, вољом бирача, постао – верују и Земунци. Уверавају се да код радикала, што иначе није баш уобичајено за остале партије, обећање није, како народ каже "лудом радовање".

"Нисмо обећали мед и млеко, већ само оно за шта знамо да хоћемо и можемо да урадимо. И то радимо. Покушавамо да помогнемо грађанима тамо где можемо, а где не, настојимо да

их упутимо тамо где своје проблеме могу да реше", рекао је ових дана др Шешељ.

А да ни то није испразно речено, већ месецима заредом сваког петка, често до касно у ноћ, или, тачније, до раних јутарњих часова, уверавају се стотине Земунца који долазе код председника општине да потраже помоћ и решење за муке које их притискају.

"Тамо где Општина може да помогне, одмах то радимо. Када нам за решење треба времена, то јасно кажемо. Као што не кријемо када су решења ван наше моћи и компетенција", додаје др Шешељ.

Оно што је сигурно, јесте да нико из председникове канцеларије није отишао, а да барем није саслушан. Многи одлазе охрабрени, понеко утешен, а није мало оних који успевају да проблеме реше, или да покрену њихово решавање.

Само демократски

"Ни кап српске крви не сме бити проливена због власти", понавља др Шешељ у тренуцима када неки од опозиционих вођа уличним демонстрацијама покушавају да испровоцирају крвопролиће, не би ли тако стигли до власти. Нешто пре тога, лидер радикала рекао је и ово:

"Не смемо допустити да иједна српска глава падне. Као што не желим да моја деца гину, не желим да се то деси ма ком српском детету".

Био је то Шешељев одговор онима који су и раније, уз помоћ оних који

би да Срба и Србије нема и на њихов подстицај, настојали да гурну Србина на Србина и да тако себи обезбеде остваривање сопствених геополитичких, стратешких и још неких циљева. Не само у Србији и Црној Гори, већ и на Балкану, који би требало да им постане полазна тачка за обрачун са Русијом, што би им, најзад, омогућило да се дочепају свих изворишта нафте од Урала па надаље.

Али, ко је др Војислав Шешељ?

Откуд у њему очигледан спој епског, витешког и рационалног и колико је све то, са још много чиме из његовог живота, од њега начинило оно што јесте и што му омогућава да опстаје на нашим ветрометинама?

Син народа

Свет је угледао у Сарајеву 11. октобра 1954. године. Издана је оног дела српске Херцеговине око Поповог поља, одакле су му мајка и отац. Одатле су му и сви остали преци.

То што, игром случаја, није и сам рођен у херцеговачком кршу, дугује оцу, по занимању железничару, кога је тај посао довео у Сарајево.

"Рођен сам у срцу Србије", зна да каже, јер за њега је Сарајево његовог детињства, у ствари и било нека врста града усред Србије, не само због Срба становника Сарајева, већ и због десетина хиљада оних који су се вековима рађали, живели и умирали на српској земљи која окружује град.

Очев посао железничара одредио је и место на коме ће се родити – кро-

Марева љут – обилазак родног краја

Марева љут – оштећена кућа Шешељевих на првој борбеној линији

мни железничарски станови у близини некадашње старе сарајевске железничке станице. Отуда и прве кораке чини између колосека и вагона, међу којима игра и прве игре са вршњацима – такође железничарским синовима и кћеркама.

Никола Шешељ, Војислављев отац, до почетка II светског рата успео је да заврши само четири разреда основне школе, а тада га ратни вихор односи у скоро четворогодишње битке. Али за Николу, тај период у униформи трајаће још три године по завршетку ратних страха, када ће бити ђазад демобилисан.

Дотадашњу сивомаслинасту униформу замењује плавом – железничарском. Постаје кочничар у теретним возовима. Мало по мало, вољом и упорношћу, напредује до кондуктера, а затим постаје и возовођа. За то време, његова жена и Војислављева мајка брине о кући и породици. Из родне Херцеговине и од људи тога краја, понела је оштроумност, речитост и решеност да се не предаје тешкоћама живота. То је пренела и на сина. На њега је пренела и болне успомене на покоље Срба током II светског рата, на злодела усташа, али и на братоубилачки рат Срба издељених на четнике и партизана, који је, срећом, пре свега због житеља тог дела Херцеговине, мимоишао околину Поповог поља, али о чему се много тога знало у засеоцима у његовој околини. Сазнао је од мајке и то да су се људи од којих су поникли његова мајка и отац током рата, без обзира да ли били на левој или

десној, условно речено, страни, међусобно чували и сачували.

Четнички корени

Сада др Шешељ поручује да у српском народу мора бити превазиђена свака идеолошка подела, да све мржње и зла која из тога проистичу, морају бити остављене по страни у име очувања Срба, Србије и националних интереса.

А то што је јасно опредељен за изворну, неокаљану четничку идеју, такође је везано за његове корене. Као што је јасан отпор комунизму, такође плод његовог преживљавања у време владавине те идеологије.

Да се вратимо на четништво. Војислављев деда по мајци током II светског рата био је четнички командант. Какав је био и какав је однос народ око Поповог поља имао према њему, најочигледније говори податак да нова, комунистичка, власт није успевала да га убије све до 1947. године. Јер, народ који је он бранио током рата, узвратио му је кријући га пред бројним потерама.

О њему је др Шешељ такође чуо од родитеља и то му је остало дубоко урезано у памћењу, а временом се претворило и у његове политичке погледе. А зар је могло другачије?

Народ, уосталом, не без разлога, каже да крв није вода.

То је имало одраза и на елан др Шешеља и његових радикала током трајања страховног, до сада у историји ратовања незабележеног верског и међу-

етничког рата на просторима западно од Дрине, када су усташе још једном покушале да понове оно што су камама, машолама и бацањем у јама урадили 1941. године.

Има ли места чуђењу, или евентуално несхватању разлога због којих је др Шешељ стао на страну западних Срба, што је на многе начине помогао њихов отпор новом настојању да буду сатрти. Муке народа из кога је поникао и чији је син, биле су једини мотив др Шешеља и његових радикала.

Дакле, никаквих настојања да се на туђој несрећи и крви убирају јефтини политички посни није никада било, чиме се многи други не могу похвалити.

Нема их ни данас, када се др Шешељ оштро супротставља новим домаћим и иностраним покушајима да буде обезвређена борба Срба и да се Србија и Срби унизе, разбију и гурну у још једно међусобно крвопролиће. Из истог разлога, он устаје и против сваке трговине Косметом или Војводином, јер веома добро зна, како упозорава, да би одрицање макар од једног пеља српских земаља, водило у потпуно брисање Срба са геополитичке карте нашег света.

Превлака

Када је под Миланом Панићем и председниковањем Добрице Ћосића СРЈ практично Хрватској предала Превлаку, један од ретких домаћих полити-

чара који се одлучно томе супротставио, био је управо Војислав Шешел.

Тада су му "пришили" да то ради јер је, наводно, локал-патриота, што није била истина, јер је на сличан начин, одлучно и упорно, реаговао и на све остале насртаје на Србе и српске просторе.

"Баш недавно био сам на том фронту, на првој линији. Сада су тамо многа српска села под усташком окупацијом. А тамо су само два хрватска села. Некада су и она била српска, док их нису покатоличили. То никада није била и никада неће бити хрватска територија", упозоравао је. Али, очигледно, није било на одговорним местима вољних и спремних да ово упозорење, као и низ других, укључујући и оно да је Превлака кичма Боке, чују. Резултат: добар део требињске општине, дакле не само Превлака, до даљег су изгубљени, велико је питање да ли ће икада те српске територије бити враћене. А ако и буду враћене, по коју цену.

Пошто је Превлака онако препуштена (истина, за сада је на њој плава застава УН, само докле и да ли ће оних десет "плавих" ненаоружаних пострача бити у стању да се супротставе уколико Загреб реши да тај комад земље који улази у Јадран силом "интегрише" у Хрватску), нема места ни чуђењу откуда то да такозвана међународна заједница, једноставно није хтела да прихвати Шешелјева упозорења да се око Превлаке и у добром делу Херцеговине Срби боре на своје, а да је, у ствари, Хрватска та која је нападач. Да се регуларна армија Хрватске, дакле никакав ХВО, не бори на туђој територији. Та међународна заједница остала је слепа и пред доказивањем Шешелја да се то ради

Дванаестогодишњи Војислав – оштроумност и речитост наследне особине

немачким оружјем и за немачке интересе.

Остатак Српске Крајине

Ових дана Шешел поново упозорава. Сада поводом даље судбине српско-барањских Срба који су "интегрисани" у "уставни поредак Хрватске". Др Шешел, не без озбиљних разлога, упозорава да се може поновити масовни егзодус српског народа. И још једном, оштро, упозорава да у то "имају умешане прсте стране силе". Прецизније, САД и Немачка.

Шешел, такође, ових дана гласно упозорава на опасност и, од сада већ потпуно видљиве намере позиције, да зарад остваривања неких својих интереса, пре свега, не би ли се одржала на власти, жртвује и Косово и Метохију.

Према томе, све оно што је на Шешелев рачун изречено увек када се током протеклих ратних година на просторима бивше Југославије борио за српски народ и његове интересе, није ништа друго него најординарнија лаж. Лаж искључиво срачуната и пласирана не би ли се и на тај начин политички дискредитовао и "избацио из игре".

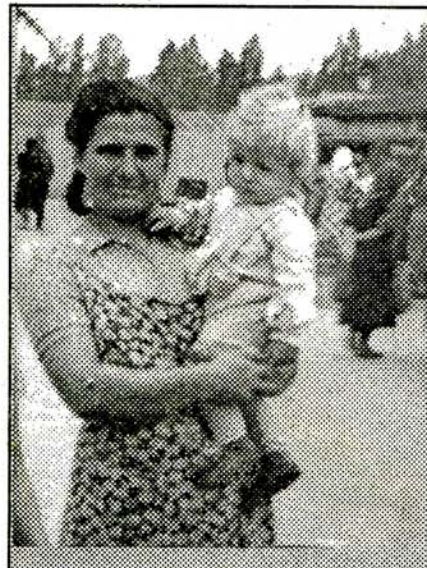
Made in СПО

Исти тај мотив и идентичан интерес покретао је и оне који су, до недавно, лансирани и колосалну лаж да је Војислав Шешел Хрват и сходно томе, постављено је "добронамерно" питање "откуда да се Хрват бори за Србе и зашто?"

У оптицају је, међутим, и далеко монструознија лаж. Она да је др Шешел "Туђманов агент". И све што уз такве бесмислице иде, јер нико ко их је лансирао, за њих нема ниједан једини аргумент, а не може их ни имати.

Уместо било ког другог одговора на те и сличне лажи, др Војислав Шешел каже:

"Породица моје мајке била је најстарија српска породица у околини Поповог поља. Слично је и са породицом мог оца. Кућа у којој је рођена моја мајка, стара је око 500 година. Зато је и озидана без малтера, само од прецизно исклесаних каменних блокова. Породица мог оца је 1925. године изродне Мареве Љути прешла у Орахов до. Населила се на имању православног манастира у коме је било веома мало калуђера, па је мом деди понуђено да се на њему насели и да га обрађује. Ту ми је и отац рођен и ту се школовао и радио разне послове. Када је почео II светски рат, усташе су одмах упале у манастир и побиле калуђере. Отац, коме је тада било само 15 година, успео је да побегне и да се склони у Дубровник. Ту су га, током рације извршене 1942. године, усташе ухапсиле и послале у логор. Из њега

Први сарајевски дани – у наручју мајке Данице

је, опет, успео да побегне: отишао је у партизане. После рата и демобилизације, 1947. године, живео је у Дрвару, ту је упознао моју мајку, венчали су се и одатле су се преселили у Сарајево.

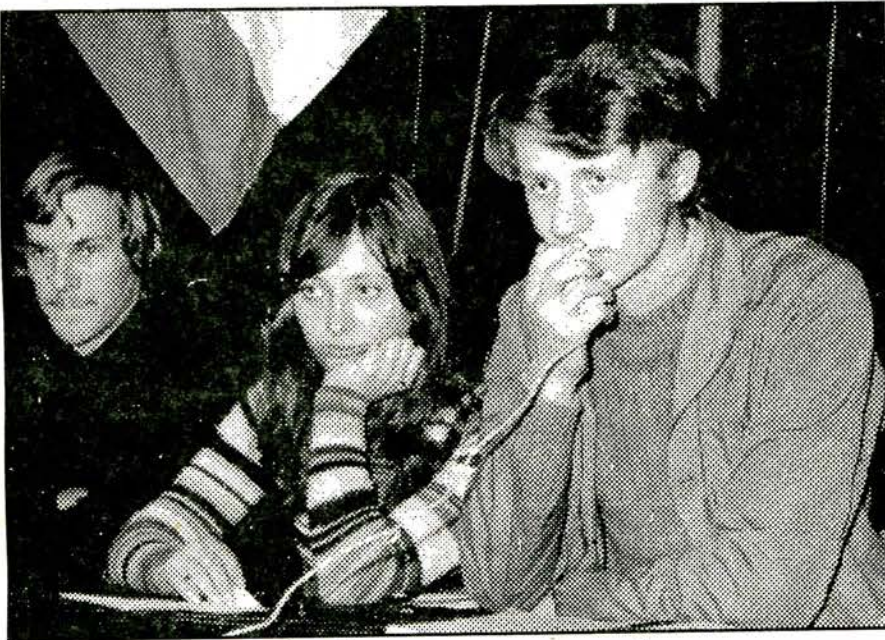
И још један податак. Шешелјеви су, наравно, православци, религиозни онолико колико су то били њихови суседи. Умерено религиозни, баш какви су Срби од памтивека. Дакле, без фанатизма и спремности да на вашарски начин испољавају оно у шта верују. То су задржавали за себе и за обележавање крсне славе, Божића, Васкрса...

Очигледна конструкција

А када је лавина лажи једном кренула, а видеће се да то није случајност, већ перфидно смишљен покушај политичког дискредитовања вође српских радикала, није било уопште тешко наставити блаћење. Врхунац тога је "информација" да је "Шешел хрватски, односно директно Туђманов агент".

Ма колико таква тврдња била бесмислена, она је у настојањима оних који су политички противници др Шешелја, коришћена све док се, по ко зна који пут, није показало да су у лажи кратке ноге.

А то што је у детињству, у породици, научио шта је православље и како се према њему треба односити, објашњава данашњи Шешелев однос према вери, обичајима и православној традицији. Једноставније речено, у његовим коренима је поштовање и вере и Цркве, те према томе, нико не може, осим оних којима и то евентуално служи у покушајима политичког и личног дискредитовања вође радикала, рећи да је Шешел "новокомпоновани" верник, каквих има у изобилју свуда око нас. У том светлу треба сагледати и недавно освећење зграде земунске

Почеци политичара који је деведесетих година избио у први план

општине, које није био никакав демагошки трик.

А то што су тај "рецепт" недавно применили и још неки, у пар београдских општина, заиста може бити сматрано као лоша имитација, мада је било време да се окади. То су Шешељеви радикали, као први, урадили у Земуну.

Др Шешел из детињства проведеног у околини старе сарајевске железничке станице носи још неколико особина. На првом месту – скромност. Јер, такви су му били и родитељи.

"Када су се мајка и отац доселили у Сарајево, неко време морали су да буду подстанари. Тек касније је отац од железнице добио, назовимо то, станом. Реч је о канцеларијама које су адаптиране за становање. Али тако да у том стану није било ни воде, ни купатила. И једно и друго уведено је тек када сам већ имао шест година", прича др Шешел.

Живот у адаптираној бараци поред железничке станице и начин на који су такав живот прихватили Шешељеви, дубоко су се утиснули у душу младог Војислава. Отада и његова скромност, али и његов захтев да и радикали, без обзира на којој се функцији у странци или негде другде налазили, буду рационални, отпорни на луксуз.

Председник бесплатно

Зато не треба да чуди одлука др Шешеља да, откако је изабран за председника земунске Општине, одбија да прима плату за тај одговоран и напоран посао.

"Имам плату савезног посланика и она је довољна за живот моје породице", објашњава ту одлуку.

Из тог односа према богатству и због личне скромности, произлази ја-

сан негативан став др Шешеља према свима, без обзира на партијску "боју", који су непоштени, или који функцију користе за незаконито лично богаћење.

Зато се др Шешелу безрезервно верује када подиже глас против криминала сваке врсте и када захтева радикални обрачун са том појавом која је дубоко укореењена у данашњем друштву. А да је ефикасна борба са корупцијом као таквом девијацијом и те како могућа, уверавају се, скоро свакога дана, становници Земунa.

Рад пре свега

Окружење у коме је поникао и у коме је провео прве године живота, психолошки је формирало Шешељев став и према поштовању рада. Др Шешел рад, стрпљење и марљивост истиче као основне (и своје) вредности свих оних с којима ради. И које изузетно цени.

Ових дана то увиђају и запослени у земунској општини, од којих др Шешел захтева само да буду марљиви и радни. Истина, ту и тамо, по неко од њих, ненавикнут на то, мора да уложи додатни напор да би "сустигао Војин темпо", али сустижу... Они који то не могу, или можда не желе, сами отпадају.

"Једини критеријум који одређује да ли ће неко бити на радном месту на коме се налазио до доласка радикала на власт у Земуну, јесте однос према раду, а ни у ком случају партијска припадност", упозорава Шешел.

И то се, на делу, примењује.

А то што је године детињства провео у оскудици, такође је на њега оставило трага. Савршено добро разуме све оне који данас тако живе и отуда Шешељев напор да им помогне, у границама могућности, наравно.

Жесток политичар

Скромност, марљивост, лично поштење, Шешељеви су особине које је унео и у жестоке политичке борбе од трнута када је заплочио политичким водама. То су, уз још неке, били и основни разлози његовог парламентарног "рата" у Скупштини Југославије и са Миланом Панићем, његовим презимењаком, генералом Животом, а понајвише са Радоманом Божовићем. Али, његову бритку осуду њиховог понашања, које није било у складу са Шешељевићевим погледима на поштење, осетили су и многи други – било из власти, било из опозиције, а ти његови "обрачуни" никада нису били, нити су данас, демагошки, пропагандни, јер поизилазе из његових убеђења и схватања живота и политике као мукотрпног, поштеног рада усмереног, пре свега, ка добробити народа, а ни у ком случају ка стицању личне власти, моћи и богатства.

Граница за будућност

Да су прва сазнања о животу остала дубоко усађена у др Шешелу и да су увелико профилисала његов карактер и погледе на живот, а и да се не стиди ни порекла, ни услова у којима су његови и он живели, најочигледније казује нескривена сетa која се осећа када говори о времену проведеном у Сарајево.

"Када смо од железнице добили оне две канцеларије, које су нам постале стан, мајка и отац су то доживели као највећу благодет. Била је то за њих неописива срећа, једина која је могла да их задеси. У тај стан, донет сам као беба од пола године и за тај стан, стару железничку станицу, децу из тог краја и живот којим смо сви живели, везане су све моје успомене на детињство", казује Шешел.

Колико је то утицало на развој његовог односа према животу и његовим основним вредностима и колико је то утиснуто у данашњег Војислава Шешеља, говори и ових неколико његових речи везаних за то давно доба.

"Никада нећу заборавити Стану Милетић, жену код које је становала моја породица и у чијој сам кући рођен. Није било дана да не наврати, да би ме видела и донела ми по неки поклон. Колач, кифлу, перец... Биле су то ситнице које су ме усрећивале, јер и ситнице могу да усреће човека, ако дођу у право време.

И поред незавидног материјалног стања моје породице, ти дани детињства на старој железничкој станици, у мојим сећањима остали су веома леппи. Били су то леппи дани за наше дечје игре. Трчали смо ја и моји другови за лоптом до изнемоглости. Играли смо се на равном крову некадашњег царинског магацина прекривеног шљунком. Водили смо прави "рат" са по-

лицајима и чуварима, који су нас стално јурили одатле. Али, ми бисмо се увек поново враћали... А зими, зими смо се грудвали, правили тврђаве од снега и делили се на каубоје и индијанце. У то време, нико од нас није знао ко је ко, Србин, Хрват, муслиман. Тек нешто касније, почела су међусобна раздвајања. И сво, она и данас трају", закључује др Шешељ.

Ових неколико реченица, вероватно, боље од било чега, објашњава Шешељев данашњи однос према људима који му се обраћају за помоћ. Јер, како је и сам проживео тешко и сиромашно детињство, праћено многим одрицањима, он савршено разуме оне којима су помоћ, топла људска реч и разумевање неопходни. Када свакога петка, уколико га неке друге, важније обавезе не спрече да ради до касно у ноћ, тачније до раних јутарњих сати, у општинској згради Земуна прими и по 150 оних који му се обраћају. У оваквом васпитању лежи и гаранција да такав човек никада неће злоупотребити свој положај.

Ти корени дају одговор и на још једно, веома значајно политичко питање с којим се сусрећу др Шешељ и српски радикали, а оно гласи: Да ли је Војислав Шешељ шовиниста, како су доскора, па и сада, неки покушавали да му импутирају?

Одговор је кратак и јасан: не!

Нерешено српско питање

Он јесте националиста, али то значи да је свестан свих националних проблема Срба и још више нерешеног ср-

пског питања. Свестан је и страхота кроз које је његов народ прошао током овог века, доживевши три страховита геноцида, од којих су се најгрознији и најкрвавији одиграли, добрим делом, управо у Херцеговини закључно са Сарајевом, из кога је српски народ протеран.

Према томе, када год др Шешељ подиже глас у заштиту српских националних интереса, он то не чини због мржње према другим народима који су живели на просторима некадашње Југославије, са којима је и сам Шешељ својевремено живео и делио и добро и зло у детињству. То ради искључиво зато што народ који је систематски истребљиван, и који и сада против себе има неке од најмоћнијих светских политичких и економских сила – једноставно мора да се брани и да буде брањен. Друга је ствар да баш то многим, чак и у самој Србији, смета, јер ремети њихове планове усредсређене на остваривање политичких, геостратешких и других интереса у Србији и у осталим српским земљама. Посебно на просторима на којима су Срби живели вековима и увек били брана туђинским апетитима.

Оно што Шешељ говори и ради, пре свега је родољубље. Оно је у њега "ушло" са мајчиним млеком и генима његових предака. А то што у Шешељевим наступима има и по нечега епског, што неки не могу да схвате и прихвате, такође је особина коју носи рођењем. Зар Срби нису такав народ?

При томе, тешко да ико може тврдити да др Војислав Шешељ не познаје "у душу" оне који и сада, као и де-

ценијама раније, настоје да униште Србе?

"Тамо, код старе железничке станице у Сарајеву, играо сам се са муслиманском децом, која су, као и ја, живела у том крају. Хрвата тамо није било и зато се са хрватском децом нисмо ни дружили ни играли. Јер, једноставно није их било. И сви ти муслимани из детињства, остали су ми у лепој успомени", не крије Шешељ.

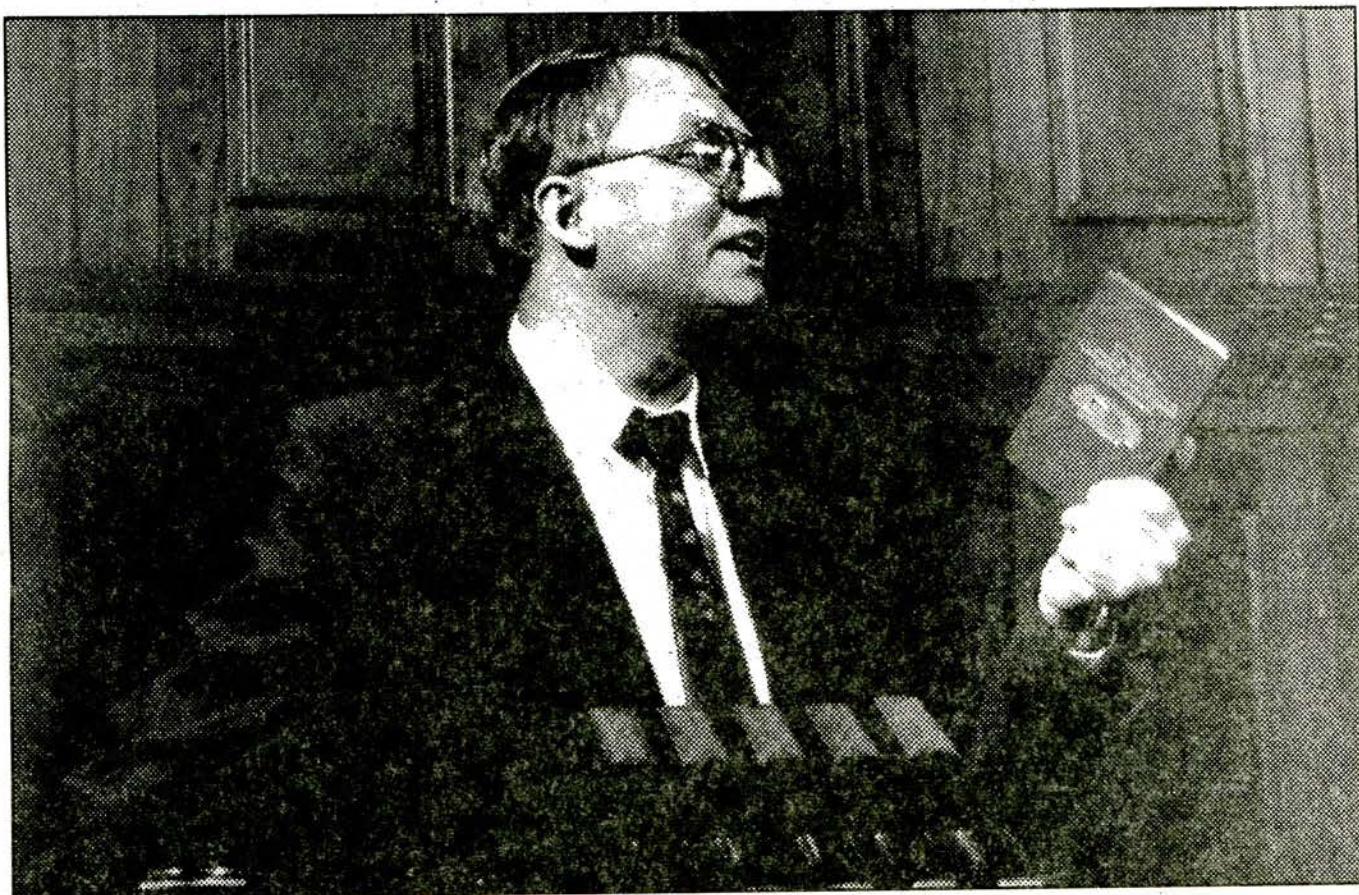
Али, то дружење и играње са муслиманском децом, утицало је на упознавање менталитета муслимана.

"Важно је имати у виду да муслиманске деце, у оно време, у мом крају није било много. Нису чинили већину, а потпуно се различито понашају када су мањина и када су већина. Тамо где су у мањини, као што је то било око старе станице, у мом крају, неких посебних разлика између њих и нас није било. Али, има их тамо где су у већини. Тада постају нешто сасвим друго. Постају непријатни и као да их води неки инстинкт чопора и отуда настају проблеми".

Колико је Шешељ у праву када ово каже, најочигледнији су доказ управо догађања на простору бивше Босне и Херцеговине у неколико протеклих ратних година, обележених крвавим, фанатичним насиљем. О тачности Шешељеве оцене казују и најновији догађаји унутар Муслиманско-хрватске федерације – нескривени сукоби интереса између муслимана и Хрвата, чији је трагичан симбол Мостар, подељени град у коме Хрвати не смеју на муслиманску, нити муслимани на хрватску страну. Слично је и у низу оста-

Први сусрет са сином Николом по ослобађању из Зеничког затвора

Жесток политичар – Шешељеви скупштински обрачуни нису били у функцији стицања личне власти и богатства

лих градова и насеља унутар "Федерације" за коју је, сада када су Срби прогерани, карактеристично хрватско-муслиманско међусобно етничко чишћење. Сада Хрвати знају шта је то муслиманска већина.

О психологији и амбицијама муслимана када су већина, о чему др Шешељ сведочи, јасно говоре Јусићи и још неколико села на граничној линији између Републике Српске и муслиманског дела.

Да ли је, онда, др Шешељ шовиниста када упозорава на те карактеристике муслимана?

Јер, погледамо ли садашњу ситуацију у Земуну, општини на чијем је челу управо др Шешељ, ниједан становник, ма које националности био, нема никаквих проблема.

"Нико, било које националности да је, нема разлога да брине. Под условом да је поштен и лојалан. Исти аршин биће примењен и према Србину и према свим осталима, уколико се огреше о прописе и законе", гарантује др Шешељ.

И као што говори, тако и ради.

А када је већ реч о "Шешељу шовинисти", додајмо и ово.

Рат почеле Санџаклије

"Жао ми је што је моје Сарајево доживело неопростива разарања. Знаш да су она Сарајево наметнута. Наметнули су их муслимани који су дошли из неких других крајева, посебно са-

нџаклије. Убеђен сам да сарајевски муслимани не би кренули у све ово што их је снашло. Главну реч воде санџаклије. Они су изазвали рат и развили фундаментализам. Жао ми је што је до свега овога дошло. Могло се све то избећи да су на време схватили у шта их то води. После свега што се десило, не верујем да је могуће живети с њима. Ја сам их 1990. године упозорио на све што им се може десити и да ће их Хрвати злоупотребити и искористити за своје циљеве. Тада сам им се обратио са "браћо муслимани". Истакао сам да има у историји много знаменитих Срба муслиманске вероисповести. Покушао сам да им скренем пажњу на то да је њихова природна оријентација према Србима и Србији, али нису послушали. Ништа се ту није помогло. А сада када су их Хрвати искористили, видите шта са муслиманима раде. Чак и сада када је рат завршен, Сарајево никада више неће бити исто, чак ако и не доживи судбину Мостара и не буде подељен град. Санџаклије су успеле да од муслимана направе руљу која напада када је јача и тада насрће без милости, али респектује када се суочи са јачим. Али, није таква само муслиманска руља. Све су руље такве", став је Војислава Шешеља.

Тако ниједан шовиниста никада не би проговорио.

Шешељ није шовиниста ни када се оштро разрачунава са хрватском страном. Јер, прецизно раздваја Хрвате, хр-

ватски народ, од усташа и усташке идеологије.

И ту поново долазимо на оно што је Шешељ понео из детињства. Реч је о причама о трагедији Срба препуштених током Другог светског рата усташкој ками.

"Па и поред тога, током овог рата, моји рођаци у Орловом долу, када су га ослободиле српске јединице, гарантовали су да су се комшије католици поштено држале и да нису усташе. Сачували су их. Али, када се наша војска повукла, нахрупиле су усташе и прво што су спалиле, била је кућа мог стрица. Ми због тога Хрвате никада нисмо могли сматрати пријатељима. Али и међу њима је било оних који нису лоши људи. Ипак, много више је оних, који су дволични. Једно мисле, друго говоре. Међутим, незахвално је генерализовати карактер колективног бића неког народа, али неке истине ипак постоје. Са муслиманима је потпуно другачије. Било их је, а вероватно да их има и сада, крајње добрих и крајње лоших, крајње нечасних. Наравно, крајње лоших и нечасних, било је и међу Србима. Зато ни раније, ни сада, на основу националне припадности нисам могао и не могу, да делим људе на добре или лоше", јасан је др Шешељ.

"Муслиманска загриженост која се јасно испољила још 1971, када је измишљена муслиманска нација у ондашњој Југославији, иритирала је и муслимане, а међу њима је било и оних

који су се томе отворено супротстављали, јер било је муслимана југословенске оријентације”.

Први политички кораци

За ту расправу везују се и почети Шешељевог политичког деловања. Почео је супротстављањем, у гимназији, управо тој милитантној муслиманској загрижености и онима који су тадашње припреме за попис становништва користили за распиривање националистичких страсти муслимана.

”Био је то први пут да сам се истакао. Био сам у другом разреду и то ми је донело политичку популарност. Захваљујући њој у следећем, трећем разреду, изабран сам за председника Заједнице ученика гимназије. Следећа степенница мог политичког успона била је када сам, у четвртном разреду постао председник Омладинског комитета школе. Дакле, постао сам први омладинац своје гимназије”, сећа се др Шешељ.

А одговор на питање због чега то није искористио и закорачио у свет партијских кадрова треба потражити у Шешељевог детињству. Тачније, у ономе што је тада у њега усађено, а чега се ни данас не одриче.

Борба као принцип

”Као и сви млади, по узору на оно што сам видео у породици, формирао сам сопствене животне принципе. Из моје породице понео сам и до сада сачувао два таква принципа. Први је да

човек само својом муком, дакле сопственим трудом, долази до резултата. У мене је усађено да је борба основни принцип живота. Из тога сам извео и своје истрајно опредељење да се не сме ни од чега бежати и да у животу не смем да оклевавам. Зато, предају не признајем. А други принцип који сам понео је не лагати и не красти”.

Ових дана др Шешељ, баш у Земуњу, доказује до које је мере доследан у поштовању та два принципа. Не признаје препреке и не бежи од борбе за решавање проблема општине и њених становника на чијем је челу њиховом бирачком вољом. А што се другог начела тиче, њега је применио према онима који су у тој општини свој посао користили за нечасне радње.

Ова два животна принципа разлог су због кога др Шешељ није прошао кроз широм отворена врата вртоглаве комунистичке каријере и због кога не само да није ступио у тадашњу власт, већ је са њом дошао у отворени, фронтални сукоб. Без обзира на цену, а видеће се да није била нимало значајна.

Ова два принципа леже у основи разлога због кога др Шешељ и данас, отворено и бескомпромисно, ратује са новом посткомунистичком врхушком.

Од затвореника до градоначелника

Др Војислав Шешељ је, по сопственом признању, увек волео да се супротставља ауторитетима. Нарочито

онима који су могли да се служе привилегијама. Игру коју су други наметали и водили никада није признавао. Супротстављао јој се свим својим бићем. Тако је било у детињству, средњошколском добу, студентском и професорском периоду, али тако је и данас, када је др Шешељ постао први човек Земунa, града који најзад има патриотско обележје и патриотску власт која превасходно води бригу о народу, а не о свом цепену.

У његовој биографији свакако ће остати записано да је неколико пута због супротстављања комунистичком режиму и комунистичким ауторитетима, био у затвору. И тада се понашао у складу са својим принципима и чврсто изграђеним ставовима. Није молио, није се предавао, супротстављао се.

Једном је др Шешељ рекао да су све његове побуне биле мотивисане правдољубивошћу:

”Моје побуне биле су правдољубивог карактера. Донекле је била храброст иступити против оних који су ауторитети, који су моћни, а не понашају се онако како би требало да се понашају”.

Др Шешеља су први пут ухапсили у возу, фебруара 1984. године, на путу Сарајево – Београд. Задржали су га на саслушању двадесет седам сати. Био је то први покушај да га сломи и убеди да би за њега било добро, чак поучно, да престане да се бави политиком. Чак су му обећавали да ће омогућити да и даље ради као предавач, да ће добити највише, професорско звање. Али, не

Изразак др Војислава Шешеља из Централног затвора – његове побуне биле су правдољубивог карактера

лези враже, изгледа да нико од тих комунистичких, прозиваних и непрозиваних моћника, није ни слутио колико је др Шешел принципијелан, па чак и тврдоглав... Извесно је да су га дефинитивно и званично први пут ухапсили 15. маја 1984. године. Већ у јулу исте године осудили су га на осам година затвора, а осуђен је због "контрареволуционарног угрожавања основа друштвеног уређења".

"Укупно сам у затвору провео годину дана и десет месеца", каже др Шешел у једном од својих интервјуа.

Осам месеци је провео у Централном затвору у Сарајеву. Неколико дана по хапшењу у Сарајеву, отпочео је са штрајком глађу, који је трајао четрдесет осам дана. Основни циљ, како је и сам истакао, био му је да привуче што већу пажњу међународне јавности на предстојеће суђење. У Централном затвору у Сарајеву био је углавном у двокреветној или трокреветној соби. Много је читао. Био је то период када је почео активно да учи енглески језик. Сто речи дневно.

Још један куриозитет везан је за прво тамновање данашњег градоначелника Земунa. Двадесетог дана штрајка глађу, родио му се син првенац. Сви око њега су се понадали да ће коначно престати са штрајком. Међутим, није био од оних људи који започето оставе на пола пута, тако да је штрајк наставио, до дана који је он зацтрао.

"Сина сам видео тек после месец дана. Тежак је то осећај. Прво сам био

изузетно срећан, а онда јако, јако тужан. Мешала су ми се осећања. Све у свему, одатле су ме пребацили у Зеницу. Нормално, после изрицања пресуде. У Зеници сам био смештен у карантин. Тамо сви робијаши морају да проведу двадесет и један дан. За то време воде их на све лекарске прегледе и посматрања. Посматрају их као личности да би оценили где би требало да иду у процесу ресоцијализације, на које радно место и слично", каже др Шешел.

Чим је дошао у Зеницу, др Шешел је морао да прође комплетну робијашку тортуру. То што је он био дисидент, ниједног тренутка се није показало као олакшавајућа околност. Али, др Шешел је био оно што јесте дубоко у свом бићу: човек који се придржава принципа. Своје тамничаре је одмах обавестио да он неће ништа да ради, такав свој став образлагао је чињеницом да ни комунисти нису морали ништа да раде у затворима капиталистичке Југославије. То је био један од разлога што су га држали неких шест месеци у самици. Али, Војислав Шешел се није предавао!

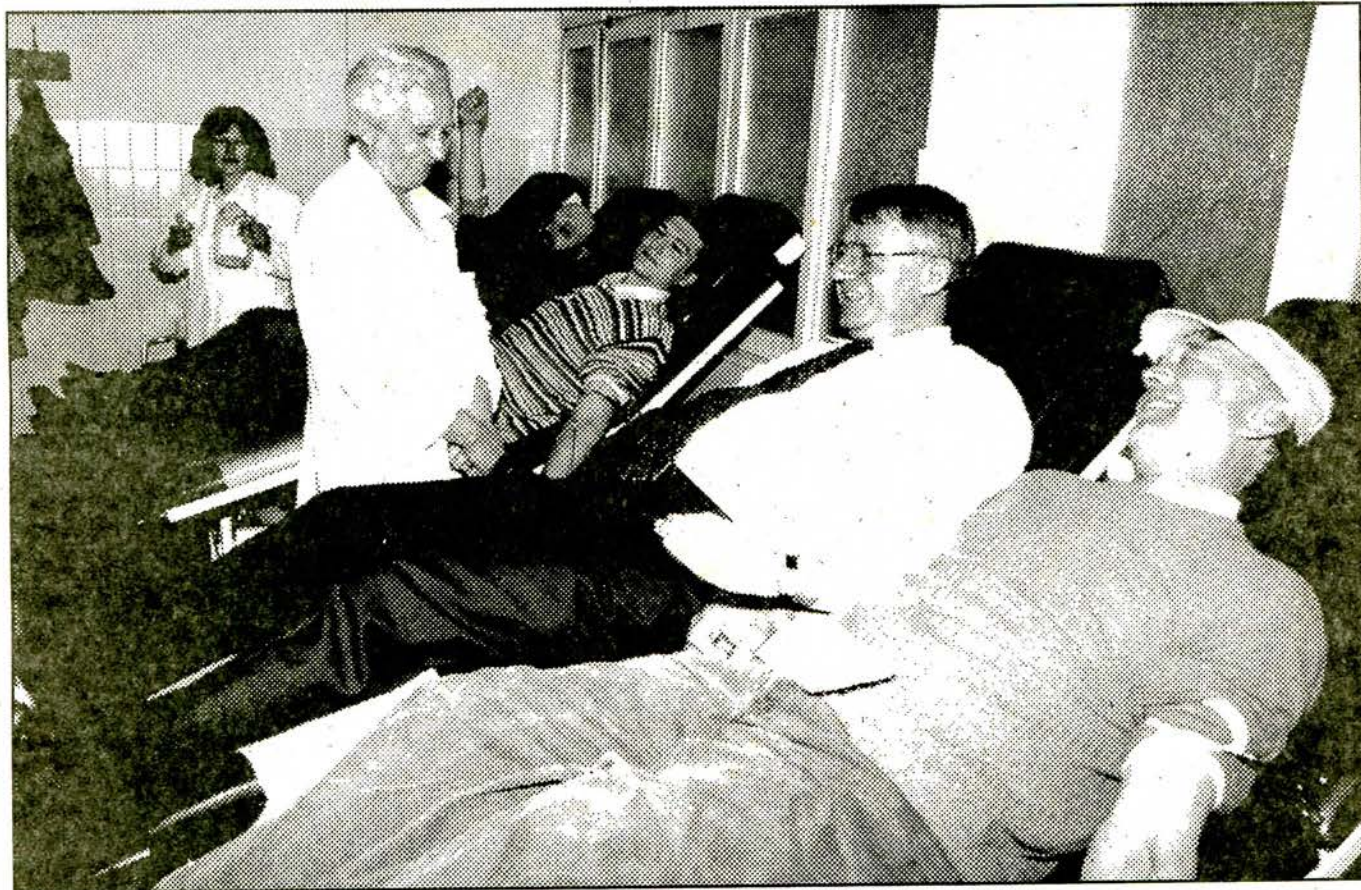
Затвор у Зеници

О првом сусрету са управником затвора, др Шешел је написао следеће:

"Позвали су ме на фотографисање и узимање отисака прстију. Са фотографом су била нека два васпитача и један стражар. Разговарали смо о сва-

кодневним животним проблемима, платама, поскупљењима и слично. Ушао је постарији човек, великог стомака, седе косе, широког лица, азијатских очију и подмуклог погледа. На основу страхопоштовања и полтронског односа који су сви присутни према њему показивали, закључих да је главни. Зачас обиђе све делове просторије, прозбори неколико речи са потчињенима, показујући надмено држање и потцењивачки однос. Припадао је типу шефова који увек имају неку примедбу и никада нису потпуно задовољни. Уживао је да кињи све оне који су му подређени, али се зато из петних жила трудио да удовољи босанскохерцеговачким моћницима. Тоне и тоне најквалитетнијег меса бесплатно је испоручивао многим политичким функционерима са затворске економије у Беговом Хану. Они робијаше за које је неко моћан интервенисао или су финансијски били у стању да га подмите, уживали су низ привилегија, почев од најлакших радних места, до честих излазака у град, одлазака кући, слободних посета супруга и љубавница, добрих карактеристика у персоналном досијеу које су имале одлучујући значај при смањењу казне, итд. Према коме би он осуђенику показао нетрпељивост, тај би пролазио кроз прави пакао.

Малтретирајући присутне и закурајући им због најбезначајнијих ситуација, погледа у мене свежешчи ошмишаног, у похабаној и прљавој затворској

Хуманост на делу – учесник у акцији добровољног давања крви

Пријем грађана петком – покушаји председника Земунске општине да помогне где је то могуће

одећи, која је висила на мени. "Шта ти овде радиш", обрешну се. "Седим", одговорих. "Видим и ја да седиш, али зашто седиш", настави, очекујући ваљда да ћу од његовог погледа у земљу пропасти. Умеша се фотограф рекавши да са мном управо ради. На то ми управник рече да изађем напоље и сачекам пред вратима, док заврши разговор. Изађох. Након тога му рекоше ко сам. После десетак минута је изашао ширећи "срдчан" осмех од уха до уха. "О, па нисам вас одмах познао. Рекоше ми да сте стигли, надам се да ћемо добро сарађивати". "Не верујем", кратко одбрусих. "Хајде, хајде, што се љутите, морао сам мало строгости показати пред овим васпитачима. Добро сте се опоравили. Видео сам у извештају да нисте јели у Истражном затвору". Обраћао ми се са "Ви", што је био највећи преседан. Трајало је то првих месец дана, па сам и ја њега тако ословљавао. Он мене "докторе", а ја њега "управничке". Након извесног времена претпостављајући, ваљда, да ми је постао толико близак, поче ме ословљавати на "пер ту", па одмах и ја њега. У први мах се изненади, а присутни васпитачи нису могли веровати ушима. Моја "дрскост" је била невиђена. У затвору се сво особље осуђеницима обраћа на ти, а очекује узвратно персирање".

Тако су се управник и доктор Шешел упознали. Била је то прилика да управник поменутог казамата покуша "заведеног" др Шешелја да изведе

на први пут. Споменуо је и то како је др Шешел некада био нада комунистичке партије, која је и те како веровала у њега. Управник је оптуживао Добрицу Ћосића као највећег издајника, али др Шешел му је одрешито одговорио: "Највећи издајник ове земље је Јосип Броз, а и сви ви који га следите".

Некако баш у том периоду болови у бубрегу су постали све интензивнији. Здравље др Шешелја дефинитивно је било нарушено крајње лошим условима зеничког казамата, али то као да никога од надлежних није занимало. Када је, по коначном изласку из затвора, отишао на темељну контролу, лекари су констатовали да је прележао туберкулозу бубрега. Услед тога, др Шешелју је наложено да се сваких годину дана обавезно јавља на лекарску контролу.

Никоме није било јасно како је дошло до излечења тако опасне и тешке болести, стечене у таквим животним условима.

Долазак у Београд

Извесно је да је др Шешел те, 1986. године, дошао у Београд са ореолом дисидента. Свуда су га лепо примали. Али, када је требало др Војиславу Шешелју, "признатом" дисиденту, помоћи да реши егзистенцијална питања, настали су прави проблеми... Правећи осврт на тај тешки моменат када је

спознао да су сви пријатељи неискрени, др Шешел каже:

"Знао сам и сам да немам никаквих могућности да наставим универзитетску каријеру, али обећали су ми моји тадашњи пријатељи из Центра за филозофију и друштвену теорију Института друштвених наука, запослење код њих у том центру. То ми је три пута обећао Драгољуб Мићуновић, једанпут Света Стојановић, али од тога није било ништа. Разлог је врло једноставан: нико од њих није ни тада волео оне који ремеће ауторитете. А могли су да ме приме да су хтели. Примили су једанаест људи, што уочи мог изласка из затвора, а што после мог изласка из затвора. Међу њима су примили и Зорана Ђинђића, који је тек после пола године дошао да ради у том центру. Мене нису хтели! Сви су прали руке". Из тих разлога треба схватити зашто се др Шешел, када стане испред микрофона у Савезној скупштини из све снаге бори против неправде, издаје, сиромаштва како духовног, тако и материјалног. Он врло добро зна како изгледа и једно и друго.

Политички принципи

У понедељак, 2. децембра 1996. године, др Војислав Шешел је и званично постао председник Скупштине општине Земун. Без велике помпе, радно, радикали су почели свој први (ра-

Сва права и слободе националним мањинама – др Шешелј у Војвођанском месту Селенчи, које је претежно насељено Словацима

дни) дан. Затечени проблеми и хаос на који су наишли, нису збунили нову општинску власт. О свом раду и проблемима са којима су се сусретали, али и са којима се и даље свакодневно сусрећу, радикали су уредно обавештавали јавност. Уосталом, то и јесте принцип др Шешелја: нема тајни пред народом. У том правцу је и његово размишљање о политици:

”Политика је метод освајања и чувања власти, и она је суштина власти. Унашем свакодневном речнику политику изједначавају са нечим нечасним, неморалним и непоштеним. Међутим, политика на дуге стазе никада не може да буде то. Али, политика може да

буде и жеља за доминацијом, жеља за хегемонијом, воља за моћ! Уједно, политика представља и велики изазов. Она је за људе немирног духа, људе који знају да разликују, који се непрестано боре, који борбу бирају као смисао свог живота. Политика прожима све елементе нашег свакодневног живота. Са друге стране, бављење политиком је борба за власт. Али, постоје разне врсте политичара. Сматрам да је прави политичар само онај који има креативних способности, који зна крајњи циљ, који је учествовао у његовом креирању, који је спреман да ризикује да тај крајњи циљ оствари: Елем, политичар је човек који жели власт!

Успешан политичар је супериоран у односу на друге људе својом интелигенцијом, својом вештином и својим лукавством. Али, то што је он лукав и интелигентан, и при томе, још и вешт, не значи да треба да буде неморалан, суров, груб. Значи, политичар не би смео да буде нечестан и непоштен. Успешан политичар у демократском друштву мора својим етничким одликама да буде изнад осталих. Ни у ком случају не сме да глуми моралност. Политичар, такође, мора да буде и критичан, да буде мислилац, да познаје политичку и правну теорију, али мора да познаје и економију. Политичар који не познаје економију, не треба да се бави политиком.

Уз све набројано, др Шешелј уме да буде доследан, чак и у ситуацијама када то његовим симпатизерима на први поглед не одговара. Али, зато је др Шешелј довољно стрпљив да им објасни све детаље који су остали неразјашњени. Још једна од значајнијих карактеристика градоначелника Земунa је и начин комуницирања са људима, а то не поседују баш сви политичари. Његов однос према људима је крајње отворен. У саопштавању његових одлука нема непотребног увијања. Једноставно, др Шешелј не жели никоме да се удвара, па ни грађаним своје општине. Сматра да је увек боље држати се истине, па чак и у ситуацијама кад она може да заболи. Његово разумевање за све проблеме са којима се грађани свакодневно сусрећу је неограничено, а праг толеранције максимално померен. Међутим, др Шешелј нема разумевања за оне људе који врло често ”преко хлеба, траже погачу”. Према њима уме да буде и веома оштар. Има и оних који желе само да виде председника, јер он је ипак истакнута политичка фигура неше земље.

Опозиција и власт

Др Шешелј је данас у функцији власти у Земуну, али остао је у опозицији републичкој власти. Његови ставови су врло јасни и отворени. Коментаришући једном приликом опозицију и власт, др Војислав Шешелј је истакао следеће:

”Опозиција режиму постоји у сваком демократском поретку. Опозиција може бити више или мање зрела. Способна опозиција је промишљена опозиција. Затим, паметна опозиција промишљено критикује режим. Она углавном критикује оно што сигурно не ваља. Али, није склона закерању и бесмисленим, другим расправама и доказивању шта је старије: кокош или јаје! Паметна опозиција мора да зна како да концентрише своје тежње и када их концентрише у довољној мери, она осваја власт. Власт је отелотворење воље за моћ, значи њен највиши израз. Међутим, владавина над другим људима скопчана је са многим ри-

зицима. А онај ко влада, мора да буде лишен жеље и воље да напакости. Мора да буде руковођен неком артикулисаној утопијском идејом... Са друге стране, власт је велико искушење. И само изузетни људи одолевају искушењу злоупотребе власти. Власт најбоље остварују они којима материјално богатство у животу не представља много. По мом мишљењу, власт најбоље остварују они који су спремни да се жртвују за друге, и који служе тој великој идеји. Оно што је важно када се говори о власти, јесте и следеће – она не сме да буде надхват руке оних који нису у стању да се докажу у разним сегментима људског живота. Такође, власт не би смела да буде доступна необразованим људима, неморалним људима са израженим фи-

и своје ставове о председнику једне земље како, по његовом, председник треба да изгледа и како да се понаша: "Председник републике је први грађанин државе. У извесном смислу, он симболизује нацију. Оно што је важно када се говори о председнику једне републике, јесте да он мора да ужива поверење народа. У мандатном периоду у коме је одређена личност председник републике, нација се идентификује са председником. Без обзира на страначка опредељења, председник републике мора да буде председник свих грађана и да штити њихове интересе. Значи, он мора да представља изразит политички ауторитет. Председник републике требало би да одговара, више или мање, идеалном типу политичара и државника. Требало би

оно што нас је увек пратило као највећа несрећа: неслога! После смрти цара Душана, царство се поделило. Великаши су највећи део снаге губили у међусобним сукобима, тако да нису имали времена за спољне непријатеље. Дакле, неслога је главни кривац за пропаст српског царства. Оно што је симптоматично за српски народ, јесте и то да се нејединство српског народа и касније појављивало, и то увек када нам је било тешко... Срби никада не би смели да забораве да су нас у турском ропству држале домаће потурице. Од београдских хахија, највећи број је био српског порекла. У сваком новом рату опет су се јављале потурице. До издаје је долазило у сваком следећем изазову. Хрвати су највеће злочине над српским народом чини-

Посета српског војводе Републици Српској – дочек на Сокоцу на традиционални начин

зичким недостацима који се виде на први поглед. Такође, историја не памти да су такви људи владали на друштвено пожељан начин. Таквим људима власт је увек служила само као надомешћивање њихових људских недостатака, а сваки покушај надомештавања онога што им је природа ускратила водио је крвопролићу, водио је диктатури и несрећи за многе око њих".

Особине идеалног председника

Коментаришући политику и политичаре, дајући своје визије и ставове о власти, др Војислав Шешелј износи

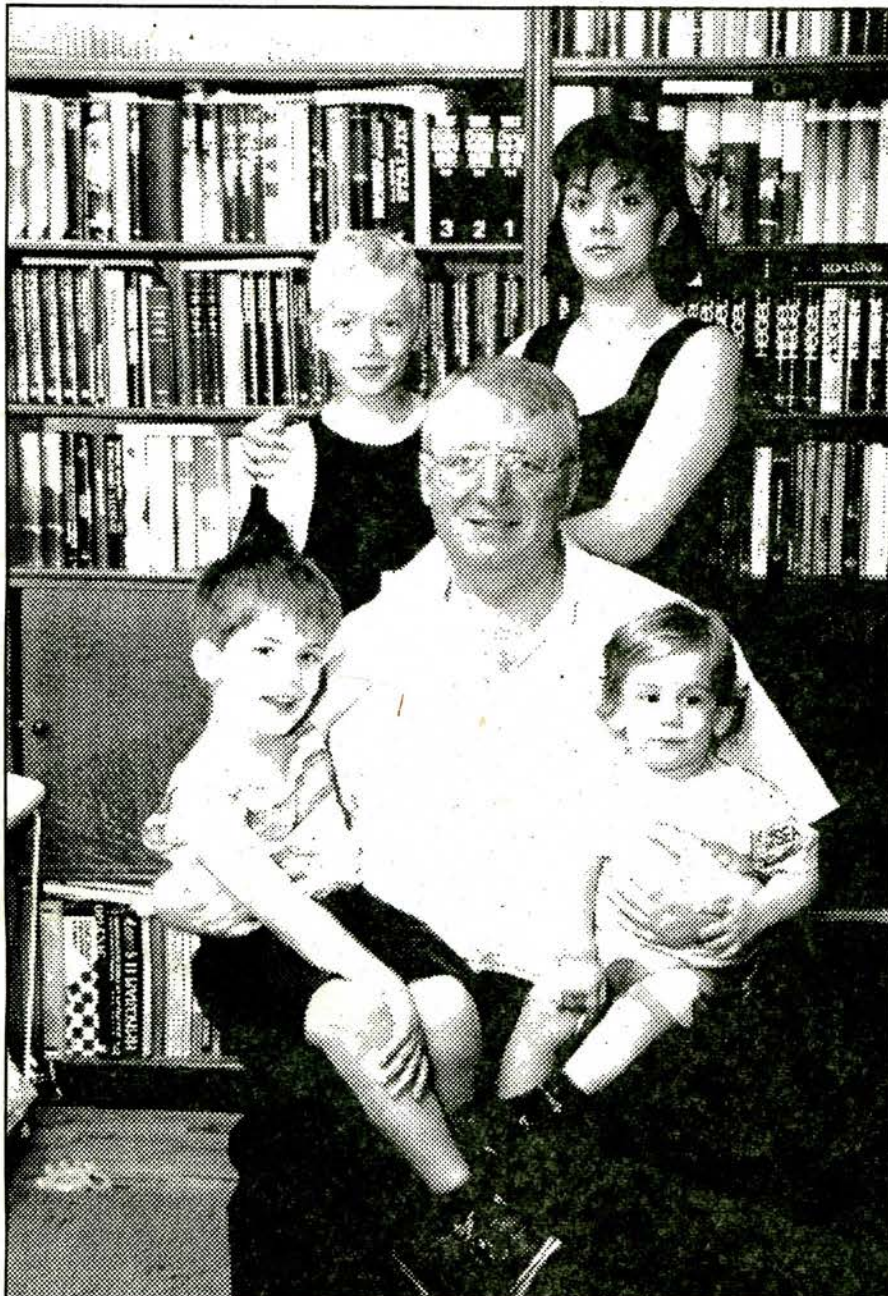
да поседује хладнокрвност, сталоженост, процидљивост, интелигенцију, а понекад и лукаво реаговање у односу на политичке изазове. Председник републике сваким својим јавним наступом треба да показује своју одважност, храброст, али у исто време и широкогрудост, висок степен образовања, али и озбиљности.

Историја није штедела Србе

Српски народ има врло несрећну историју. У средњем веку је имао шансу да израсте у ред највећих европских народа. У време Немањиха било је Срба колико и Енглеза. Десило се

ли управо захваљујући свесредној помоћи Срба католика, посебно оних из Херцеговине. Дакле, ми Срби смо народ код кога је видно изражена међусобна неслога. И питање је када и да ли ће се икада слога између нас успоставити?! Истина је да нас Србе историја никада није штедела најгорих могућих искушења.

Ми смо један од ретких народа, који је по свој прилици осуђен на понављање историје. После Првог светског рата, све српске земље су биле ослобођене. Тада смо направили фаталну грешку: ушли смо у Југославију. Значи, српски народ је опет погрешно. Сматрај да народ има право да погрешно,

На власт демократски – "Као што не желим да моја деца гину, не желим да се то деси ма ком српском детету!"

али они који се налазе на челу народа, као вође, немају права на грешке! Они који су уместо народа донели одлуку о уласку у Југославију, тешко су погрешили. Југославија је наша тамница. И на тај начин су све српске победе доведене у питање. Често се питам: "Шта нам историја још обећава, шта нам нуди, и пред каква ће нас још искушења ставити"? Ко то зна?! Али, ако ово данас преживимо, ако сачувамо српске територије, ако сачувамо јединство српског народа и целовиту државу – бићемо велики победници! Да ли ћемо успети све то да сачувамо, не знам, давати процене у том смеру, није ни лако ни једноставно. Истина, мене животни оптимизам не напушта. Верујем да ћемо успети у томе. Ако не успемо у томе, не заслужујемо никакво поштовање. Не зас-

лужујемо ништа друго осим народног презира, јер нам се шанса указала, а ми смо је прокоцкали. Никако не смејемо да заборавимо да су границе српског народа обележене нашим гробљима, порушеним црквама, спаљеним селима, српским јамама, кланицама, логорима, Јасеновцем. Српске границе уписане су крвљу и самим тим су најупечатљивије на целом свету. То би требало да имају на уму и све оне мрачне силе које покушавају да нас омаловаже да нам отму све што могу. Упорност је особина која мора да краси српски народ, а нарочито политичаре. Живот, па и историја, показали су да само упорни људи постижу успех.

Када говорим о упорности, морам да споменем и таленат. Таленат је важна људска особина, без талента се ништа озбиљно, ништа значајно и ништа

оригинално не може постићи. Упорност и труд, допуњени вредношћом, чине деведесет посто успеха, а таленат само преосталих десет посто. Морао бих да споменем и информисаност.

Сваки човек је информисан онолико колико жели. Информације нису увек надхват руке. Оне се не стичу само из дневних новина, или новина уопште, али су оне и те како потребне. Информације имају обичај да беже од човека, да се прикривају, да се извитоперују, али опет, ништа се не може сакрити. Увек смо били информисани онолико колико смо желели. Нажалост, као народ нисмо схватили у право време сву вредност информативних медија у заштити националних интереса. Запоставили смо могућност анимирања западних медија, западног јавног мњења, али нисмо много изгубили. Чак и да смо се на време припремили, да на глави дубимо, Запад нам не би веровао, јер нисмо католици. Запад верује Хрватима јер су Хрвати католици. То је главни разлог западних идеолошких мотива и подршке коју су свесрдно пружали Хрватима. Такође, кључну улогу у размишљању Запада, има и незаобилазна Немачка, која га присиљава на то"...

Отац и супруг

Популарност је крајње променљива категорија. Успех једне политичке странке много зависи од лидера странке, његових ставова, одлучности и иступања у јавности. Сасвим је извесно да за успехе и популарност Српске радикалне странке кључну улогу има и ваљана страначка структура, као и њена демократска суштина. Међутим, извесно је да народ само помињање Српске радикалне странке аутоматски повезује са њеним лидером, др Војиславом Шешељем. Својим јасним и децидираним ставовима, доследношћу и упорношћу, др Шешељ улива поверење и ствара ауторитет међу слушаоцима. Извесно је, такође, да је др Шешељ један од најпопуларнијих политичара у нашој земљи, али довољно је познат и у свету.

Извесно је да је др Шешељ веома популаран, међутим, то у исто време буди и радозналост. Већину занима какав је др Војислав Шешељ приватно. Какав је отац, какав је син, колико му уопште данас остаје времена за бављење породицом...

"Сам др Шешељ је једном приликом рекао: За породицу се мора наћи времена, јер је породица стуб живота"! Без обзира на све, синови Никола, Александар и Михајло, као и супруга Јадранка, сигурно да су ускраћени за добар део времена које др Шешељ, хтео или не, мора да посвети многобројним обавезама.

Јасминка Олујић

КАРАКТЕРНЕ ЦРТЕ ДР ШЕШЕЉА

ГЕНЕТСКИ ПАТРИОТА

Др Шешел је једном приликом рекао како је политика метод освајања и чувања власти и да је велики изазов... Политиком се углавном баве људи немирног духа, они који знају да ризикују и који се непрестано боре, а борбу схватају као смисао живота

Др Војислав Шешел се активно бави политиком, немирног је духа и своју политичку борбу схвата као смисао живота. О њему се зна готово све, од биографских података. Али, оно што је најсветлија страна овог храброг, лудог и натпросечно интелигентног политичара је апсолутна супериорност у односу на све друге политичаре. Једноставно, др Војислав Шешел зрачи неким чудним ореолом снаге, моћи и супериорности, а његова реч је увек јака и оштра за све његове политичке супарнике. Не познаје и не признаје манир додворавања власти, али ни опозицији. Сигуран у исправност својих политичких опредељења, не дозвољава ни најближим сарадни-

цима да га у критичном тренутку поколебају.

Животни пут лидера Српске радикалне странке обележен је у бившој титоистичкој Југославији сјајем политичког дисидентства. Био је прогањан, осуђиван, а све само зато што се супротстављао идејама човека који је себе прогласио већим од самог господина Бога. Зато, када се говори о лидерима српске опозиције, нарочито данас, када многи међу њима сматрају да би они требало да воде врховни политички живот ове наше Србије, поставља се питање: "Ко је од свих опозиционих лидера прави и непоткупљиви опозиционар, који је спреман зарад својих идеја да се супротстави режиму, и који неће, када га сустигне

"рука" режима, да закука и замоли, да пише улагивачка писма"?

По мишљењу многих, такав је једино др Војислав Шешел. Својим етичким, моралним и политичким размислима, али и одлукама, он је далеко изнад осталих. Категорије моралности и искрености не могу се глумити! А, др Шешел то никада не ради. Оно што нарочито треба имати у виду када се говори о делу др Војислава Шешела, савременом политичару, јесте његов критички дух. У складу са својим опредељењима и политичким стремљењима, он никада неће побећи од јаке критике, па макар она била упућена и њему самом. Уосталом, ни сам Шешел не бежи од жестоких и оштрих, врло критичких, вербалних ду-

Најгоре за једног политичара је када се о њему уопште не пише и не говори – са ТВ новинарком Анетом Михајловић приликом посете Херцеговини

Без длаке на језику – сви наши опозициони лидери спремни су да своје грешке крију иза плашта неистине

ела. И, управо у таквим дуелима, данашњи градоначелник Земуна добија поене – побеђује!

"Најгоре за једног политичара је када се о њему уопште не пише, не прича и не говори. Искрено сматрам да су сви вербални напади на политичаре добри! А, народ је тај који би требало да процени оправданост тих напада", сматра др Војислав Шешелј.

Против ружења народа

Животни пут политичара Шешелја обележило је тешко детињство и свакодневна борба са животним недаћама. Али, свакако и српски (четнички) корени његове породице. Поносан је на своје национално порекло, а своју националну самосвест не крије.

Он јесте националиста, али то значи да је свестан свих националних проблема Срба и још више нерешеног српског питања. Свестан је страхаота кроз које је његов народ прошао током овог века, доживевши три ужасавајућа и незапамћена геноцида од којих су се

најгрознији и најкрвавији одиграли, добрим делом, управо у Херцеговини, закључно са Сарајевом, из кога је српски народ протеран. Према томе, кад год др Војислав Шешелј подиже глас у заштиту српских националних интереса, он то не чини због нетрпеливости и острашћености према другим народима који су живели на просторима некадашње титоистичке Југославије. То ради искључиво зато што народ који је систематски истребљиван, и који и данас против себе има неке од најмоћнијих светских политичких и економских сила – једноставно мора да се брани и да буде брањен. Друго је питање што то многима смета, чак и у самој Србији. А, јасно је и зашто смета, јер ремети њихове планове усредсређене на остваривање политичких, геостратешких и других циљева и интереса у Србији и осталим српским земљама. Посебно на просторима на којима су Срби живели вековима и на тај начин били брана туђинским апетитима.

Срби су се у својој лакомислености и наивности често смо се бусали

у прса пријатељствима са неким великим и моћним, а они нам никада нису били искрени пријатељи. Шта нам историја још обећава и нуди? Ко то зна? Али, ако ово данас преживимо, ако сачувамо ово што је преостало од српских територија и ако сачувамо јединство српског народа и целовиту државу – бићемо велики победници. Моје процене су оптимистичке. По природи сам оптимиста", тврди др Војислав Шешелј.

Вечити бунтовник

Др Војислав Шешелј јесте оптимиста, а то је много пута током своје политичке каријере и доказао. Оптимизам га није напуштао ни у најкритичнијим годинама по земљу Србију. Једноставно, др Шешелј је веровао у свој народ, у своју странку, у себе! Веровао је у Србију чак и када се јавно и здушно супротстављао светским јаким и ауторитативним силама: Такав је Шешелј. Никада не признаје игру коју намећу други. Супротставља јој се свим својим бићем. Тако је било у његовом детињству, средњошколском и студентском добу, али тако је и данас када је др Шешелј градоначелник Земуна. Све његове побуне против ауторитета лажног сјаја и гламура, биле су мотивисане искреном правдољубивошћу.

Једном приликом, коментаришући своје побуне, и сам Шешелј је рекао:

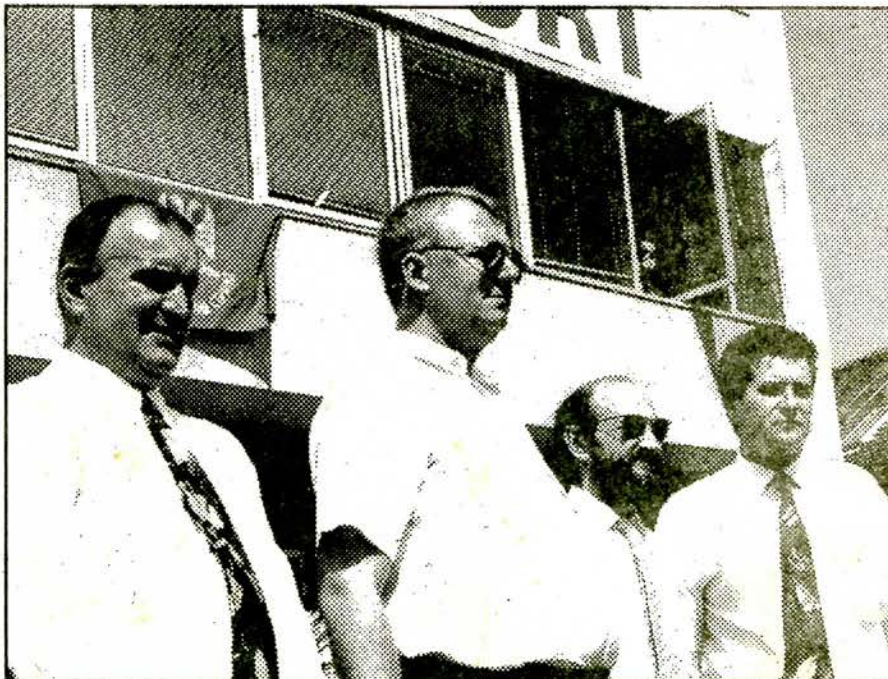
"Моје побуне су увек биле правдољубиве. Донекле је била храброст иступити против оних који су ауторитети, који су моћни, а не понашају се онако како би требало да се понашају".

Такав је Шешелј и данас када врши локалну власт. Правдољубив, и никада не заборавља, чак ни на тренутак, како изгледа када се неко неправедно окупи на човека... Онда, у таквим тренуцима, Шешелј је ту да помогне обичним људима и да их заштити, ако треба и да их научи. Разуме Шешелј обичног човека, сељака, радника, али и интелектуалца, самохране мајке, оседеле старице... За све њих има много више од обичних фраза. Зато га народ ове земље и воли, зато га подржава. Долазе ових дана код Шешелја многи људи из унутрашњости Србије: Призрена, Новог Пазара, Врања, Лесковца, Ниша... Из свих крајева. Многи међу њима немају проблема које би требало др Војислав Шешелј да им решава, али... Углавном, кажу да су дошли да прозборе коју паметну реч са првим човеком Земуна.

Истина као убојито оружје

Углавном су сви наши опозициони лидери спремни да све грешке крију иза плашта неистине. Много обећавају, а када се приближе онима који врше власт, заборављају на своја дата обећања. И све то личи на бесрамну

игру додворавања. Али, међу њима се ипак зна ко је какав. Зато се већина њих, врло често, поготово ових дана окомито "баца" ружним причама и подвалама везаним за првог човека Српске радикалне странке. Многи покушавају да дискредитују његова залагања и рад. Зашто? Па, зато што знају да је др Војислав Шешељ човек који се у животу служио само истином, а то је оно што их плаши и што им смета. Др Војислав Шешељ никада, од када се појавио на политичкој сцени, народу није обећао нешто што је немогуће. Чак ни данас то не ради. Он народу никада није обећавао огромне иностране кредите, удобан и лагодан живот. Он Србима обећава много рада, зноја, пријатељство само са оним људима из света који поштују и знају да цене Србе, српску историју. Не обећава Шешељ препород преко ноћи, брзи економски опоравак. А, и како би тако нешто обећао човек какав је др Војислав Шешељ, коме је истина најјаче оружје, ако зна да је пут до бољитка поплочан мукотрпним радом и залагањем. Лагодан и неоптерећен живот резервисан је за декалентне генерације снобова из лакших америчких филмова. А Србију чека дуг и мукотрпан пут до бољитка. Зато др Шешељ не лаже свој народ и ниједног тренутка не обећава благостање, већ рад, и зато га људи цене и поштују. Он је доследан политичар, а то народ зна правилно да оцењује.

Политички врх Српске радикалне странке Републике Српске са др Војиславом Шешељем на митингу у Бањалуци

Доследна политика

Доследан је др Шешељ од првог свог наступа, па све до данас. Свих ових година стрљиво нам указује на грешке владајућег режима. Али, његово оружје у борби против владајуће партије није типа клевете и бунта. Он јавно и отворено говори о промашаји-

ма садашње власти. Указује на њихове грешке. Прича о отимању посланичких мандата, о томе како Србија одавно стење. Али, др Шешељ власт не руши вандалистичким методама. Не, српски радикали, предвођени др Војиславом Шешељем, су за демократско рушење власти. Шешељ неће да се због власти пролива крв недужног

Српске војводе – др Војислав Шешељ и Мирко Благојевић у седишту Странке у Бијелини

народа. Истина је, не крије да би волео и желео да буде председник Србије, ако тако одлучи народ.

Али, неће др Војислав Шешељ до власти да дође путем силе, већ искључиво демократским изборима.

"Демократија је облик политичког режима", сматра др Шешељ, и наставља: "Демократија је режим у коме мора постојати вишепартијски принцип, парламентарни избори. Демократија је режим у коме постоји потпуна слобода штампе и говора, јавног окупљања, режим у коме влада већина људи! Демократија свима пружа исту шансу, исте могућности. Она је систем у коме сви имамо могућности да проверимо и своје способности и наклоност народа, у коме нико не би смео да се љути ако га народ неће", тврди Шешељ.

Нажалост, многи наши садашњи, али и бивши политичари, не слажу се са размишљањем др Шешеља. Не слажу се с њим, јер не разумеју основне принципе демократије. Било је ситуација у којима су многи политичари, после избора, окренули леђа свом народу. А, њихово образложење углавном се сводило на реченицу: "Ми не припадамо овом народу. Ми смо изнад њега". Али, време је показало да нису у праву. Заправо, таквим својим понашањем су, углавном, баш доказивали да су део овог српског народа. Али, такви политичари, који не разумеју вољу и избор народа, ни не нуде демократију, већ једноумље. Таквима и није место у политици. Са друге стране, добро је да такви постоје, јер је народу лакше да упореди стабилног и искреног политичара, какав је др Шешељ, са онима који беже и који се додворавају, који су нестабилни као личности.

Правда – "Свето писмо" радикала

Када говори о предстојећим изборима и о томе шта би и како би урадили српски радикали када дођу на власт, Шешељ се, углавном, ослања на истину, принципијелност, доследност, демократију, али и стабилни Програм своје странке. Истина, радикали су једина политичка странка која никада и ништа озбиљније није мењала у свом програму. Али, да би програм српских радикала могао да се оствари, потребно је да на власт дођу радикали. У својим излагањима, јавним наступима и интервјуима, др Шешељ углавном говори о Србији у којој ће царевати правда. А светиња ће бити и правни систем, демократија и слобода. Он је човек који сматра да једна правна земља, која има стабилан правни поредак, демократске слободе и принципе, не сме и не може да буде затрвана криминалним аферама и дешавањима. Уосталом, зар није доказао колико је против криминала још при пре-

узимању локалне власти у Земуну, када је јавно објавио "рат" свим бирократским аферама и малверзацијама. Када је стопирао мито и корупцију? Његова чврстина, отвореност, а по потреби оштрина изражавања и одбрана ставова, свакако импонује српском народу. Улива сигурност. Шешељ је један од ретких политичара не само у Србији, већ и у свету, који је истрајан у својим настојањима да српски народ крене у промене које воде путем сигурнијег и бољег живота.

Његова бриткост у изјашњавању и изражавању, непосредност јасног изношења мисли, без обзира на цену, коју, не ретко, треба и плаћати, је гаранција да Срби, предвођени др Шешељем, неће клечати и молити светске силе за пријатељску сарадњу. Шешељ је једини политичар који Србији може вра-

тити светски углед, а свом народу гордост и правдољубље. Није истина да др Војислав Шешељ нема пријатеље међу светским државницима. И те како их има, само др Шешељ са њима води дијалог, а не снисходљиви и понизни разговор. Шешељ ће, сасвим је извесно, остварити још многа пријатељства, створиће могућности за напредак Србије, за излазак из кризе. Али, извесно је да се неће ослањати само на обећање и могућност иностраног кредитирања. У сваком случају, др Војислав Шешељ је реални пут у поштење друштво, пут у демократију и принципијелност. И оно што је најважније, људи му верују, јер др Војислав Шешељ никада није изневерио свој народ!

Јасминка Олуић

Др Шешељ је једини политичар који Србији може вратити светски углед а српском народу гордост и правдољубље

БОЛЕСТ НА БОЛЕСТ

И поред тога што су бројни чиновници међународне заједнице демократизацију у Републици Српској схватили као непрегледан низ избора, на којима се сви заједно исцрпљујемо, и због чега би, ваљда, на крају требао да победи неко ко се управо њима допада, народ у Републици Српској је и овог пута поверење дао националним странкама

Клупко овогодишњих парламентарних избора има више крајева. Било који од њих да потегнемо, с циљем да дођемо до било каквог рационалног одговора, затрест ће се канцеларија Високог представника за БиХ у Сарајеву. По ко зна који пут показало се тачним неписано правило да странци (читај Американци) када раде било који посао предвиђају велики број варијанти и да при томе не пате од моралитичких категорија које тако вешто намећу свима осталима.

Како је дошло до избора?

Крајем протеклог лета Република Српска је, захваљујући консолидованости националних снага израженој кроз национално јединство, била у далеко бољој позицији него Федерација БиХ. Приватизација, за коју су српски радикали тражили да буде брза и ефикасна, била је у пуном замаху. Попис заинтересованих био је обављен и следила је подела имовине. И поред забране званичних међународних институција све више странаца било је на путу да свој капитал уложи у ревитализацију наше привреде и наравно тиме стекне економску корист. Војска је била у касарнама по наређењу СФОР-а и с.л., али и поред тога редовно је обављала своје активности. Финансијски токови са Савезном Републиком Југославијом били су све бољи, а делимично се остваривао и споразум о специјалним везама између Савезне Републике Југославије и Републике Српске. Захваљујући патриотској опозицији (српским радикалима) и владајућа странка је све више уважавала правила демократске процедуре и интересни компромис као резултат разлика у програмским елементима Српске демократске странке и Српске радикалне странке. Ратни профитери су све даље били од власти и тај процес би се неминовно морао завршити у институцијама које су надлежне за то, чиме би се избегла "улица" и крвопролиће. Велике замерке владајућој партији могле су се изнети наравно према многим стварима, пре свега медијима, али и та врста позитивних промена је била отворена и пред

Демагогија Биљане Плавшић – иако је концепт њеног политичког пројекта био везан за борбу против криминала, за време њене владавине није ухапшен ниједан криминалац

почетком реализације. На другој страни у Федерацији БиХ, владало је опште расудо и цепање по свим шавовима. Забележене су бројне терористичке акције у Мостару, Сарајеву, средњој Босни. Федерални партнери, муслимани и Хрвати, нису се слагали

ни по једном суштинском питању. Седнице њиховог парламента су као по правилу прекидане без икаквих резултата рада, министри су прозивали једни друге или се у најбољем случају избегавали. Армија БиХ, као партнер у програму "опреми и обучи", није да-

вала било какве знакове мултиетичности, а помоћ коју је примила федерална влада покрали су министри и њима блиске породице у којима је концентрисана сва моћ владајућих партија. О демократизацији да не говоримо. Примера ради пројекат, који је понудила међународна заједница, стварања БиХ – телевизије као мреже независних ТВ станица био је чиста пропаст. Централна је била у муслиманском Сарајеву и то су муслимани злоупотребили да наметну свој положај. Хрвати су се за пројекат интересовали само онда када је стизао новац од Сороша и сл., а Срби наравно све су то врло озбиљно схватили те се око tzv. Алтернативне телевизије скупио један број новинара резигнираних малим платама и лошим позицијама на државној ТВ. И баш у том тренутку Канцеларији Високог представника за БиХ требало је нивелисање стања у ова два ентитета, па макар и по лошим стандардима, јер како иначе објаснити чињеницу да су се "српски кољачи" тако брзо прилагодили демократском друштву и прихватили правила капиталистичких привреда, а европски муслимани и Хрвати још увек воде рат.

И како је наша историја, нажалост, препуна негативаца, странци су и овог пута пронашли начин како да воду окрену на свој млин. Председница Плавшић, иначе кандидат који је на избо-

рима имао подршку Српске демократске странке (лоше кадровске политике) и Српске радикалне странке (немоћи да се промени било шта у том тренутку и патриотског опредељења које јој није дозвољавало да прави збрку и омогући победу муслиманском кандидату на изборима), је злоупотребила то поверење и као небројено пута до тада (што су српски радикали упозоравали) окренула се против националног интереса.

Илустрације ради, поменућемо да је управо госпођа Плавшић током рата позивала Србе да их погине пет милиона, како би били побијени сви муслимани и Хрвати и како би остатак Срба могао нормално да настави живот. И тада као и данас председница Плавшић радила је против интереса сопственог народа. У првом случају стварајући у западној јавности слику о Србима као о дивљем народу, а у другом рушећи његову државност извојевану крвљу, утапањем у замке Дејтонског споразума, које смо јединствени и могли избећи, али овако раслојени тешко да ћемо успети.

Повод

Користећи своја "овлашћења" Председница Плавшић је покушала да изврши смену у МУП-у Републике Српске разрешавајући дужности једног од људи који су били снажна препре-

ка нестанку Републике Српске Драгана Кијца. Када то није успела госпођа Плавшић је распустила Народну скупштину и заказала поновне изборе. Уставни суд је одбио овакву одлуку и потврдио легитимност и легалитет парламента. По протеклу рока од 60 дана договором Плавшић-Милошевић-Крајишник избори су заиста заказани и одржани 22.11. и 23.11.1997. године.

Морамо се запитати шта је ко добио овим изборима

Република Српска бројне проблеме. Обезвлашћена, ослабљена и понижена нашла се у ситуацији да се просто морамо запитати имали њеног опстанка.

Но, ипак, чини ми се да су овим изборима највише изгубили они који су гласали за Српски народни савез – Биљана Плавшић. Овај део националне популације је практично изигран и преварен по свим питањима и свим нивоима.

Криминал

За све време аутократске владавине Биљане Плавшић, иако је основни концепт њеног политичког пројекта био наводно везан за борбу против криминала, нико није ухапшен. Биљана Плавшић има и полицију, а у западном делу Републике Српске и огро-

Српски народни савез чине незадовољни бивши чланови Српске демократске странке и криминалци

Цокер Запада – Биљана Плавшић ради против интереса српског народа

ман утицај на судове и правосудје и управу. Уместо тога да судови заиста буду у функцији заштите законитости и борбе против криминала, председница Плавшић је свој утицај на њих искористила само да би донели низ одлука о делокацији српских избеглица из бивших муслиманских станова и кућа. Иако, кажем, остварује пуну контролу тог дела територије није чак ни против кога покренута кривична пријава, а на челу Министарства унутрашњих послова нашла су се лица попут Предрага Јешурића, ратног шефа пограничне полиције?! Републике Српске и Предрага Ђеранића, обавештајца из Сарајева. О Јешурићевим криминалним радњама и нечасним полицијским поступцима Ђеранића, као службеника државне безбедности српски радикали су говорили и током рата тако да овој двојици везаних играча овог пута ни нећемо поклонити нешто више простора.

Пале – Бања Лука

Изманипулисани вештом медијском блокадом, самозвано демократском, грађани Бања Луке и један број осталих Срба из Крајине гласали су са Српски народни савез – Биљана Плавшић између осталог и због тога што им је сметало самовлашће које је нарочито јасно дошло до изражаја по завршетку рата. Поларизација моћи на релацији Пале – Бања Лука била је предмет многих расправа, али и цокер међународне заједнице и муслимана у спровођењу плана поделе српског националног корпуса. Изманипулисани Срби Крајине гласали су у већем броју за поменути савез очекујући између осталог и да се повећа политички утицај овог града или, ако хоћете, дела Републике Српске у вођењу национал-

не државне политике, а посебно утицај у финансијске токове који су, нажалост, још увек далеко од отога да их ине би смо назвали криминалним.

Резултат овакве жеље и оваквог гласања је да је, тренутно, у председништву Народне скупштине Републике Српске, од кадрова који живе на подручју Бања Луке или Крајине, једино др Никола Поплашен као председник Српске радикалне странке Републике Српске. Кадар Српског народног савеза у овом случају био је Јован Митровић из Зворника, а Председник скупштине је Драган Калинић из Сарајева. Можда ово и не би било чудно да није у оптицају чињеница да добар део својих политичких наступа, не можемо рећи програма јер га СНС–БП нема, ова странка заснива на локалпатриотизму и управо захваљујући томе добила је и већину својих гласова.

Ко је крив?

За ову погубну чињеницу за гласаче СНС–а криви су само они сами јер нису слушали док им се говорило.

Истина је заправо у томе да нуклеус странке СНС – Биљана Плавшић чине бивши принудни управници Бања Луке, кадар СДС–а, листом Сарајлије које би некадашњи председник Републике Српске својевремено слао у Бањалуку да би је бачили на ноге и потпуно му је потчинили. Временом, ови људи су осећали моћ контролишући ову средину и, како се ипак ради о амбициозним типовима, покушали да је и искористе. Практично државни удар је изведен уз помоћ председнице Плавшић у коме се, до сада, виде најмање двије фазе. Пристојности ради, а и због тога што су српски радикали и о овој теми говорили заиста много ни на овом месту нећемо се посебно посветити персоналним питањима. Рећи ћемо једно име, посебно значајно због обима издаје коју је учинило. Радомир Нешковић.

Превара II

Истовремено, као и преварени гласачи, нису боље прошле ни политичке личности, било да су у СНС–у или у неким другим партијама које су га подржавале. Социјалисти су, примјера ради, доживели катастрофалан пораз, а о поразу малих партија које су засјале у једном тренутку на политичком небу сувишно је и говорити. Довољно је рећи да их на том небу практично више нема. Најтеже разочарење свакако ће доживети кадрови СНС–а Биљана Плавшић. Председница је стара жена и више нема нити физичке нити менталне снаге да се бори са политичким противницима, а ускоро ће јој бити ускраћени и медијски третмани којима је подвргнута од стране љекара међународних војних снага у БиХ. На другој страни, у СНС–у не

постоји ни приближно снажна личност јер се углавном ради или о бившим СДС–овцима који у подели власти нису били задовољни, или о криминалцима који желе да украду још више, или о часним патриотима које међународна заједница и хашки трибунал држе у шапи и уцењују због тзв. ратних злочина.

Односи на релацији Светозар Михајловић – Остоја Кнежевић, као двојице потпредседника су очајни. Лични анимозитет скупљен у овим личностима односе у странци доводи до усијања. Тако да је, примера ради, Михајловић председник Клуба посланика, али Остоја Кнежевић не води пуно рачуна о тој чињеници тако да често долази до веома тешких речи. Најгоре, наравно, у свему томе пролазе наивни углавном технократски расположени кадрови који не припадају оној ранијој подели већ су практично налетели на танак лед гурајући се у првим данима у странку, знајући колико је првоборштина битна за политичку позицију на овим нашим просторима. Обрукани, дезауисани и без изгледа за успех у партији, која практично није ни требала никада да живи, они резигнирано траже наду у свакој од посета неког од страних турсора падајући све дубље у замку издаје.

На крају крајева

На крају крајева, подвлачећи нејаку црту јер се прича овде и не може завршити, остаје нам да само дођемо до пролазног закључка. Да је било среће ове невоље не би нам се ни дешавале јер су резултат таштине и свана изазваног раздора. Наивни су и овог пута потврдили свој статус, а, нажалост, народ и Република Српска продужили невоље. За очекивати је да се зачарани круг одлива гласова Срба Крајине овог пута и затвори. СДС–у су 1996. године пружили још једну шансу, на локалним изборима 1997. године су оживјели мртве политичке субјекте без организације и програма. Увидјевши грешку враћају се на парламентарним изборима нешто модификованим СДС–у, прекрштеним у Српски народни савез – Биљана Плавшић, због слатких ријечи и спутане памети, али и због тога што су мислили да ова странка, због ранијег учешћа у власти, посједује и одређену озбиљност. Но издаја је јача од технократског става неколицине њих и сигурније води у пропаст од грешака ранијег властодршћа.

Неправедно српски радикали до сада нису имали пуну подршку овог дела Срба Крајине. Предстојећи општи избори су прилика да се то исправи.

Огњен Тадић

ТРЕЋА СЕДНИЦА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ПОБЕДА НЕРАВА НАД ПРАВОМ

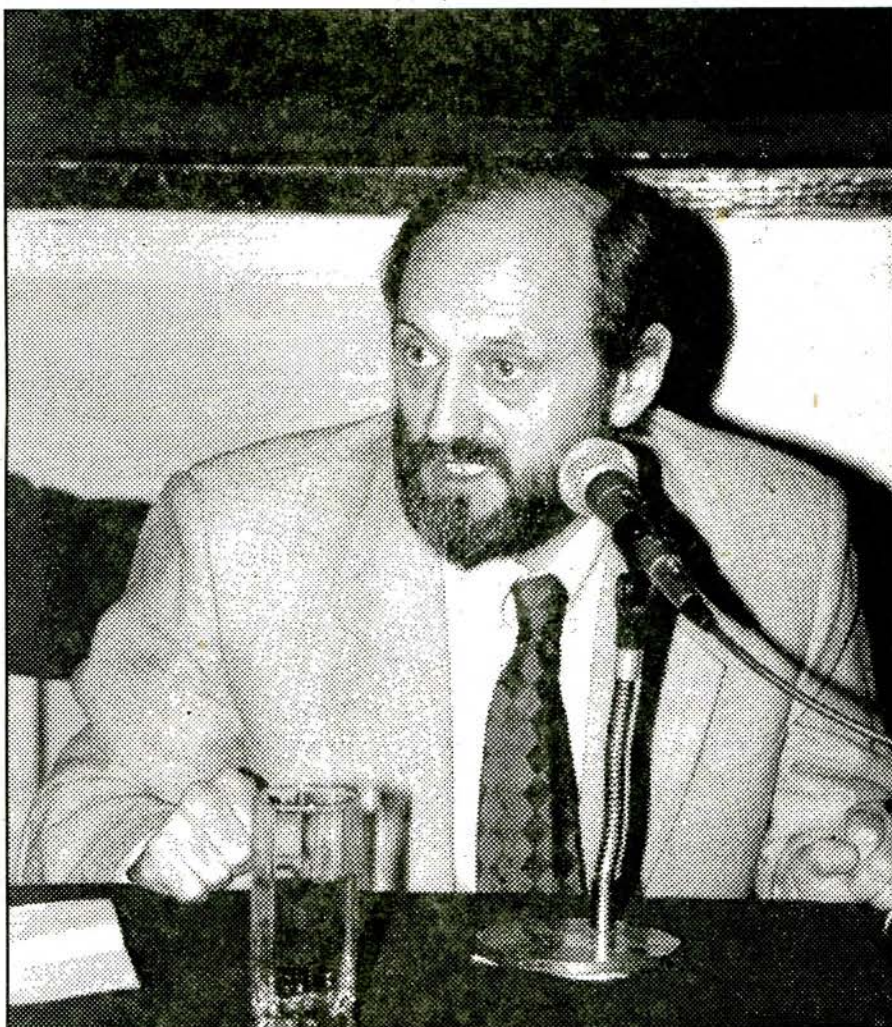
Веровали или не, већина посланика у Народној скупштини Републике Српске (додуше, припадника Социјалистичке партије, Српског народног савеза – Биљана Плавшић, Странке независних социјалдемократа, Социјалдемократске партије БиХ и Коалиције за целовиту и демократску БиХ) на питање председника Народне скупштине: "Да ли поштујете одлуке Уставног суда Републике Српске?" одговорила је противно. Само су посланици Српске радикалне странке Републике Српске и Српске демократске странке српских земаља подигли ону страну гласачког картона на којој је писало "ЗА"

Навикли смо у нашој богатој историји да многе политичке форуме или седнице називамо историјским и обељежавамо их у нашем, нажалост, скромном политичком сећању неким карактеристичним бројем. Сетимо се чувене "осме" па многобројних пленума и сл. Овога пута, ваљда због низа чудних околности, а морамо рећи и снаге аргумената националних посленика у Народној скупштини Републике Српске којима су се борили против математике, као једну целину морамо посматрати заправо три седнице Народне скупштине Републике Српске.

Нешто раније у овом броју говорили смо о прве две тако да би било претерано освртати се посебно на њихов садржај, али како смо већ прихватили ову симболику запазимо, бар у назнакама, шта се дешавало у овом троуглу. Прву седницу могли бисмо окарактерисати као увод у коме још увек свима није било све јасно и у коме су се страначки прваци фолклорно намудривали о баченом мамцу, док су прави актери са стране чекали тренутак да спроведу замишљено. Друга седница ће вероватно, између осталог, бити запамћена и по томе што је имала три краја. Прво је председник скупштине Калинић закључио седницу због нереди, па су је тада опозициони посланици муслимани, социјалисти и поклоници Биљане Плавшић наставили и изабрали Владу Републике Српске, а након седам дана седница је поново настављена, овај пут на захтев председника Калинића и због недостатка кворума завршена.

На трећој седници садашња власт потпуно је разбила правни систем Републике Српске и доневши ОО Закона о поништавању закона, анулирала рад протекле скупштине у периоду политичке кризе.

Дакле, трећа седница!

На трећој седници Скупштине, власт је потпуно разбила правни систем Републике Српске

Усаглашавање самог дневног реда трајало је неколико часова јер посланици владајуће коалиције нису допустили да председник скупштине искористи своје, пословником гарантовано, овлашћење да чује извештај зако-

нодавно-правне комисије о условима и ваљаности у раду седнице на којој је изабрана актуелна Влада Републике Српске. Жустрим полемикама, којима су посланици Српске радикалне странке и СДС-а бранили то председ-

никово право, јер се у супротном крши пословник, покушали су се изборити за јавно презентовање чињеница и околности под којима је изабрана Влада. Након низа заиста снажних аргумената од извештаја не би било ништа да посланик Мирко Шаровић није, у једном тренутку, нашао правни излаз из проблема прочитавши комплетан извештај у предлогу да се он стави на дневни ред.

Након тога, новоформирана Влада је положила заклетву, а том прили-

ком њен премијер Милорад Додик је, покушавајући да се прекрсти на крају заклетве, то учинио као католик, а не као православани.

Вероватно највише буре донела је тачка дневног реда у којој се одлучивало о предлогу владе да се за њено седиште изабере Бања Лука уместо Српског Сарајева.

Практично тек тада на површину су испливале све супротности које, нажалост, говоре о томе да је подела, вештачки изазвана са Дедиња, ради лак-

ше контроле ратне власти у Републици Српској, а касније продубљена, што по инерцији, што од стране странаца, дошла у такав стадиј да представља праву претњу за јединство Републике Српске. Покушавајући да у свему томе нађу решење које се бори против ове поделе, српски радикали су низом дискусија и излагања, а посебно г. Пантелија Дамјановић, посланик из Бања Луке, делимично успели да смире атмосферу. Наравно, аргументе је пошевдовала и једна и друга и трећа страна.

Српски радикали су одлучили да се, поштујући свој програм, одреде за подршку овом владином предлогу.

Ако уђемо у дубљу анализу овог чина запазићемо низ разлога, који га оправдавају. Пре свега, неминовна је чињеница да Бања Лука, у односу на све остале градове у Републици Српској, има заиста најбоље услове за рад Владе. Осим тога, универзитетски потенцијал, који постоји у кадровском смислу, носи предности, које су у овом тренутку Влади заиста потребне.

На крају крајева, и сама чињеница да је седиште Владе Републике Српске изабрано захваљујући муслиманима, а то би се свакако десило, била би поражавајућа околност и сам однос према влади за српске радикале био би потпуно неприродан.

Сем тога, овим није изабран и главни град, јер је то уставна категорија, а седиште Народне скупштине, Кабинета Председништва БиХ, Савета министара из БиХ, те различитих других државних институција остало је у Српском Сарајеву.

Српски радикали су се надали да ће се страсти смрити, уколико понове свој стари предлог да Бања Лука буде седиште привременог карактера, али то, нажалост, није наишло на разумевање осталих посланика, па су српски радикали од тог предлога одустали.

Једна од тачака дневног реда био је и предлог тридесет и шест посланика Социјалистичке партије, Српског народног савеза, СНСД, СДП БиХ и Коалиције за целовиту и демократску БиХ да се покрене иницијатива за промену Устава Републике Српске, како би Народна скупштина Републике Српске добила и трећег потпредседника, који би, наводно, требао боље да презентује стање у Народној скупштини. Захваљујући поновном прегласавању, ова иницијатива је покренута, а политички разлози који су стајали иза ње су у вези са инаугурисањем, вероватно, Сафета Биће, посланика Коалиције за БиХ, на функцију потпредседника Народне скупштине Републике Српске. Било би заиста превише набрајати имена оних Срба који желе да им командују муслимани, али за оне који пажљивије прате заседања, неће бити тешко да утврде о коме се ради:

**РЕПУБЛИКА СРПСКА,
НАРОДНА СКУПШТИНА,
ЗАКОНОДАВНО-ПРАВНА
КОМИСИЈА**

Број: 02-70-1 /98
Датум: 23.1.1998. године

Поводом писма председника Народне скупштине Републике Српске број: 01-9/98 од 21.1.1998. године упућеном Законодавно-правној комисији Народне скупштине Републике Српске, којим се тражи "од Законодавно-правне комисије да анализира новонасталу ситуацију, утврди да ли је дошло до повреде Пословника о раду Народне скупштине као и других законских аката и да о томе у најкраћем времену обавести председника Народне скупштине и посланике", Законодавно-правна комисија, на основу члана 55. и 63. алинеја 10. Пословника Народне скупштине Републике Српске, на седници одржаној 23.1.1998. године, даје следеће

Мишљење

Председник Народне скупштине Републике Српске је прекинуо Друго заседање Народне скупштине Републике Српске, које је одржано 17.1.1998. године у Бијељини, у складу са овлашћењем из члана 110. став 1. Пословника Народне скупштине, којим је прописано: "Ако председник редовним мерама не може да одржи ред на седници одредиће прекид седнице".

Увидом у магнетофонски снимак ове седнице Законодавно-правна комисија је констатовала да је председник Народне скупштине, пре него што је прекинуо седницу, користећи своја овлашћења о одржавању реда на седници из члана 106. и 109. Пословника о раду Народне скупштине, три пута упозоравао посланике да се држе утврђеног дневног реда и да не одступају од њега. С тим у вези, председник Народне скупштине је такође упознао посланике да је "чуо за неке инциденте који су се десили у ходнику међу посланицима", не искључујући могућност да се наелектрисана атмосфера пренесе и на само скупштинско заседање. Изразивши "дубоку резигнираност што та упозорења нису поштована и не желећи да као председник Народне скупштине ризикује ситуацију у којој може доћи до хаоса у Народној скупштини и до њеног самог распада, председник је одлучио да одреди прекид седнице, пошто редовним мерама није могао да одржи тај ред. Доносећи одлуку о прекиду Народне скупштине, председник Народне скупштине је нагласио да ће је заказати "у року најкасније за седам дана".

На основу члана 26. алинеја 1. Пословника Народне скупштине, наставак прекинуте седнице могао је одредити само председник Народне скупштине Републике Српске. Потпредседници Народне скупштине помажу председнику Народне скупштине у обављању послова из његове надлежности, а у случају привремене спречености председника Скупштине – замењује га потпредседник кога он одреди (члан 39. став 1. и 2. Пословника Народне скупштине).

Према томе, може се закључити да је наставак прекинуте седнице одржан противно цитираним одредбама Пословника Народне скупштине, тако да потпредседник Народне скупштине, господин Јован Митровић, није био овлашћен да без овлашћења председника Народне скупштине у његовој отсућности настави прекинуто заседање.

Председник комисије,

ВЕЛИКА ПРЕВАРА

Након низа исцрпљујућих седница, међустраничких и осталих сесија, у Републици Српској изабрана је Влада за коју се могло чути само у добро обавештеним круговима, али је на основу било какве рационалне политичке сцене која уважава демократске принципе и вољу народа нико није могао очекивати

Заиста мноштво текстова који су из мале радионице писане речи "Велика Србија" из Републике Српске до сада изашли могло је носити овај, по значењу помало претенциозан, наслов, позајмљен из нешто озбиљнијих штива, али ниједан то није заслужио као овај.

Избор Владе Републике Српске по много чему представља превару и, што је најгоре, она, као у добрим филмовима и причама са позитивцима и негативцима, није откривена и могли бисмо рећи, помало симпатична конзументу већ туробна и тешка као зла истина.

Писати, сада, о чињеницама које смо могли или не да предвидимо или откријемо, па на исправан начин правовремено спречимо, било би заиста

бесмислено и подсећало на покварену мисао приповедача који увек у уволу, понудивши два дијаметрално супротна решења, на крају каже: "Јесам рек'o"!

Као народу коме се овакве невоље периодично и по правилу неизбежно дешавају остало нам је да након свршеног чина, историје ради, а и због тога да покажемо да нам је све јасно, али да су аргументи НАТО пакта немерљиви са нашим скромним разлозима, забележимо шта се то заправо десило.

Политичка превирања – неумољива математика

По завршетку парламентарних избора у Републици Српској, пројектовано и процедурално и резултатски

од стране ОЕБС-а, односно међународне заједнице, настала су бројна политичка превирања, углавном преговарачког карактера, али упоредо са њима и, слободно можемо рећи, крајње прљави игра једног броја странака које су по иностраном моделу нашле своје место у посланичким клупама.

Поред тога и упркос доброј организацији избора од стране Републичке изборне комисије у Републици Српској и иностранству (мисли се на контролу гласања) у Федерацији Босни и Херцеговини странци су успели да мањак гласача у Републици Српској добро искористе и намакну што живих, што мртвих муслиманских гласова.

На крају крајева резултати избора (пронађите их у једном од осталих текстова) израчунати хируршком прециз-

Циљ оправдава средство – гласови живих и мртвих муслимана коришћени су да се надокнади мањак гласача у Републици Српској

ношћу нису остављали простора да се испоштује воља српског народа дата, прије свега, Српској демократској и Српској радикалној странци.

У поменутом партнерском односу међусобне релације страначких врхова заузеле су јасан политички став који би требао обезбедити опстанак Републике Српске и кроз националну приватизацију и успостављање јединственог система Радио-телевизије и Министарства унутрашњих послова, и заштити интереса српског народа и Републике Српске.

Но, како је математика била просто неумољива, десило се да је на другој страни, мада искрено речено и по-

вез – Биљана Плавшић). Генерални секретар је постао Момир Малић из Социјалистичке партије, а његов заменик Стака Гојковић из Српске демократске странке. На моменте, након њиховог избора, чинило се да су се неке страсти у Републици Српској смириле и да су, напokon, "неки" спремни уважити правила демократске процедуре и испоштовати народну вољу.

Међутим, понашање председника Републике Српске Биљане Плавшић изазвало је снажну и краткотрајну политичку кризу која се на крају завршила избором постојеће владе.

Прво је председник Плавшић за мандатара, неформално, и на противза-

Концепт, који је у старту нудио др Иванић, био је заиста запрепашћујући и у крајњем сукобу, пре свега, са здравом политичком логиком.

По њему је у Републици Српској Влада требало бити састављена од 22 члана, од чега би десет били некакви експерти, а остатак би био пропорционално подељен између странака из републичког парламента.

У старту, због његове концептуалне неприхватљивости, овакав концепт је одбијен и замерено је председнику Плавшић што на овако важно место поставља нестраначку личност, која свој легитимитет није показала на протеклим парламентарним изборима.

"Високи" представници Запада све чине да њихов пут буде без повратка

ред црних слутњи, нико није могао очекивати да неки Срби и муслимани представљају исту страну, било више посланика, тачније 44.

Како год да се сабирало, легитимитет који се обезбеђивао поменутом већином није се могао занемарити, а сва упирања да се неке странке, попут Социјалистичке партије, дозову памети била су узалудна.

Мандатар приватно лице

Протекле су практично две седнице, иако су се бројале као једна, да би скупштина у Републици Српској могла добити своје председништво. У другом, дакле, наставку изабран је за председника Народне скупштине др Драган Калинић (Српска демократска странка), а за потпредседнике др Никола Поплашен (Српска радикална странка), и Јован Митровић (Српски народни са-

конит начин предложила др Младена Иванића, можемо слободно рећи, приватно лице из Бања Луке, које, наводно, није члан ниједне странке, а на изборима за члана Председништва БиХ био је кандидат чак једанаест партија организованих у тзв. Савез за мир и прогрес и Демократски патриотски блок.

Но, да не би било крајње наивно, морамо рећи да је поменути господин пре рата био најмлађи члан Председништва Социјалистичке Републике БиХ и, након тога, задржао јаке интересне и политичке везе, прво са Савезом комуниста, а потом и са врхом Социјалистичке партије.

На овом месту морамо мало застати, изненађени тиме да је оваква особа дозволила сама себи, уколико је уопште знала шта се дешава, да буде тројански коњ једном Милораду Додику.

А, шта се десило?

Компромис због мира у кући

Но, ипак, због мира у кући, националне странке су се трудиле да постигну компромис који би уважавао изборне резултате. Након низа преговора, дошло се до закључка да се др Иванић ипак може прихватити као мандатар, али да то претпоставља и чињеницу да националне странке имају већину у влади, која им омогућава да онај терет одговорности, преузет изборним резултатима, могу и да носе.

И баш када је постигнут такав договор (Српска демократска странка је требало да има седам, а Српска радикална странка пет министарских места) у Београду је одлучено, услед притиска међународне заједнице и болесне жеље за опстанком на власти Слободана Милошевића, да се др Иванић уоче и на његово место инаугури-

Дејтон изнад Републике Српске – Милорад Додик и Клаус Кинкел

ше Милорад Додик, председник Странке независних социјалдемократа и народни посланик у републичком парламенту. Иначе, Додик је на челу партије која је добила најмање гласова у односу на све парламентарне странке, а познат је по својој везаности са странкама у Федерацији БиХ, које су заједно, између осталог, формирале и тзв. Алтернативно министарско вијеће, које, осим Додика, чине још и Сенка Ножица, Никола Крагуљ (садашњи

министар трговине и туризма у Влади Републике Српске), Миодраг Живановић, Жељко Иванковић (из Хрватске сељачке странке) и др., а на челу му је Сејфудин Токић, председник Извршног одбора Уније босанскохерцеговачких социјалдемократа.

О криминалној прошлости Милорада Додика сувишно је и говорити. Напоменимо само да је био један од кључних сарадника Борислава Микељића у шверцу са Цазинском Краји-

ном, коју је контролисао генерал Атиф Дудаковић. Додик је био задужен за цигарете.

Шверцер цигарета премијер

Овакав предлог председнице Плавшић, који је уследио само пар минута након повлачења др Иванића, просто је запрепастио све присутне у Народној скупштини. Наравно, изузев оних који су требали подићи руку за овог кандидата.

Уследиле су бројне реакције народних посланика. Аргументованом расправом није се, нажалост, могло ништа учинити, јер су потписе на одлуку ставили они који су, изузев представника међународне заједнице и Плавшићке били далеко. Последња шанса коју су имали српски посланици, била је да се у председнику Плавшић пробуди осећање самогађења и, на тренутак се чинило да су у томе и успели, јер је Плавшићка на једној од последњих пауза затражила од Додика да врати мандат. Додик је то уз осмех одбио и након тога затражио помоћ од Вестендорпа.

Но, атмосфера у скупштини није била нимало безазлена. Неколико посланика је почело озбиљно да вређа своје колеге и они слабијег стрпљења су почели са гурањем и отвореним претњама. У једном тренутку посланици Баштинац (СНОД) и Вјештица (СДС) су се нашли у клинчу, да би их неколико колега са тешком муком раздвојило.

Потпредседник Скупштине др Никола Поплашен – после две маратонске седнице испоштована је демократска процедура и изабрано председништво

OFFICE OF THE HIGH
REPRESENTATIVE

Трг Октобра б.б.
71000 Сарајево, Тел: 387 71 447275,
Fax: 387 71 447420

– радни превод –

26. децембар 1997.

Списак приоритета за Скупштину и Владу Републике Српске који треба да се спроведу у наредним месецима, а који се заснивају на

Дејтонском мировном споразуму

1. Извршити налоге за хапшење свих оптужених лица, која се налазе под јурисдикцијом Републике Српске и предати их Међународном трибуналу за ратне злочине.

2. Створити свеукупне услове за повратак избеглица у своје првобитне домове, а поготово у смислу безбедносног окружења (успостављање полицијских снага које се заснивају на демократским принципима) како се наводи у Анексу 7 Дејтонског мировног споразума. Заузврат можете очекивати међународну помоћ која ће се усмерити на она подручја и општине које се покажу да су отворене за повратак људи.

3. Омогућити отварање железничких, телекомуникационих и аутобуских линија са Федерацијом.

4. Усвојити оквирне законе из области привреде, укључујући и приватизацију у складу са Анексом 6 Дејтонског мировног споразума да би се испунили предуслови за стенд-бај аранжман са ММФ-ом и да би се створили услови за даљу финансијску помоћ од стране Светске банке за Босну и Херцеговину.

5. Усвојити неопходне законе и закључити споразум са Федерацијом да би се омогућило брзо деминирање Босне и Херцеговине као целине.

6. Изразити сагласност на Меморандум о разумевању и одредбу Савета министара о успостављању јединственог система регистрационих таблица до 31. јануара 1998.

7. Испоштовати налоге Супервизора о Брчком и провести их у потпуности.

8. Ускладити Устав и законе Републике Српске са Уставом Државе Босне и Херцеговине како се предвиђа у П4. А Бонског документа.

9. Спровести систем за аутоматски пренос средстава сваког месеца из буџета РС у буџет Државе Босне и Херцеговине за покриће административних трошкова и сервисирање дуга државе БиХ до 1. марта 1998.

10. Усвојити буџет РС за 1998. годину у складу са буџетом Државе Босне и Херцеговине до 31. јануара 1998.

Уручио Виши заменик Високог представника, амбасадор Ханс Шумахер, на инаугуралној седници Народне скупштине Републике Српске, Бијељина, 27. децембра 1997. године.

С поштовањем,
амбасадор Ханс Шумахер,

Због свега тога, председник Калинић је прекинуо седницу, с намером да је настави за седам дана.

Након што су из просторије изашли сви посланици, у њу су се вратили посланици Социјалистичке партије, Српског народног савеза, Странке независних социјалдемократа и муслиманске Коалиције за цјеловиту и демократску БиХ и наставили са радом.

Седницом је председавао потпредседник скупштине Митровић и само након пар минута ставио на гласање предлог за председника Владе.

Становник Хрватске посланик у Српској

Пре него што се вратимо исходу гласања, поменимо само и то да је СФОР из Брчког на седницу, како би се постигла већина потребна за рад парламента, вратио и једног муслиманског посланика, тачније посланика Социјалдемократске партије БиХ који је заједно са Србима кренуо за Бања Луку где га је чекао хеликоптер СОФР-а да га пребаци у Загреб, где иначе живи.

Након гласања, закључено је да су сви присутни посланици једногласно, како то само знају братство-јединствени Срби и муслимани, изгласали Ми-

лорада Додика за председника Владе Републике Српске. Верујемо да се Додик осећао у том тренутку изузетно глупо, јер је дошао, пракрично, на чело државе, против чијег се стварања борио и за чији се нестанак и даље бори.

Но, било како било, и поред много примедби, које српски радикали имају на начин избора Владе, она има стабилну скупштинску већину. Како смо убеђени да је овакав избор део плана о нестанку Републике Српске, по нама, српским радикалима, остало је да се трудимо да мудро, националном политиком, спречимо и зауставимо тај процес.

У овом тренутку то се може учинити само активним учествовањем у раду скупштине уз критику, аргументовану као и до сада, рада постојеће Владе.

Запад очито жели овакву Владу. Наравно, то није разлог да је и ми прихватимо, али заиста јесте озбиљна чињеница са којом морамо рачунати.

Подсетимо се само низа оваквих влада, које су постојале и постоје у свету или можда најсличнијег примера у Ирану, или неким латинско-америчким земљама. Било које насилно свргавање ових влада стварало им је светску репутацију, са маратонским избегличким стажом и мукама народа у њиховим матичним државама.

Кључна питања са којима ће се морати носити ова Влада је питање обележаног развоја и обнове и статуса града Брчко.

Превисока уплата међународној заједници

Нажалост, о овим питањима се мало говори у инструкцијама које је овој влади упутио Ханс Шумахер (погледај додатак), а за очекивати је да ће неспособност тренутних министара (добро их познајемо и из рата и из мира) само продубити економску и политичку кризу у земљи.

Поред тога, веома узбуркана биће и комуникација на линији Сарајево-Београд, јер ће муслимани све више испостављати Београду бројне захтеве да не кажемо рачуне, који за циљ имају политичко понижење и негирање интереса Србије и Југославије.

Можемо закључити да Слободан Милошевић овим потезом није ништа променио. Једино што је зарадио, је пар месеци власти и толеранције од стране међународне заједнице. Мислимо да је за то плаћена превисока цена, бар се ми, у Републици Српској, тако осећамо.

Можда је једини спас, као и до сада, држати се наших идеја и програма и причекати нове изборе, који ваљда неће бити поново пројектовани у срајевско-муслиманско-ОЕБС-овој кухињи, уз пар зачина из Београда.

Огњен Тадић

АКТИВНОСТИ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ КОЈА ЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

ОЗБИЉНА ПОЛИТИЧКА СНАГА

Извештај како функционишу окружни и општински одбори и како функционише локална власт српских радикала, тамо где је конституисана, у са резултатима септембарских избора

Пале нису пале!

Општински одбор Српске радикалне странке Републике Српске на Палама је на састанак Окружног одбора, који је одржан у проширеном саставу, послао делегацију, на челу са председником општинског одбора, господином Александром Дивчићем.

Састанком је председавао председник окружног одбора, господин Петко Вукојичић, а том састанку су присуствовали председник Српске радикалне странке у свим државама гдје живи српски народ, др Војислав Шешељ, као и председник Извршног одбора, војвода Мирко Благојевић.

У вези активности општинског одбора, разговарало се са СДС-ом о уласку и подјели општинских структура власти, с обзиром на изборни резул-

тат Српске радикалне странке Републике Српске (40% на општинским изборима). Сачињен је документ који је потписа председник СДС-а, председник Скупштине општине и председник Српске радикалне странке Републике Српске општинског одбора Пале, којим су се потписници обавезали о учешћу у расподјели власти на локалном нивоу, и то два потпредседничка мјеста професионално: потпредседника Скупштине општине Пале и потпредседника Извршног одбора Скупштине општине Пале. Договор, још из нама непознатих разлога, није реализован, и општински одбор ће се одредити према непоштовању договореног.

Председник
ОО СРС Пале
Александар Дивчић

Војвода Војо води рачуна о Србима

Долазак председника, господина др Војводе Војислава Шешеља, у Републику Српску, обрадовао је и пријатно изненадио радикале Општинског одбора Српске радикалне странке Српског Сарајева. Војвода Војо је још једном показао да никога не заборавља од својих радикала, ма где се они налазили, води рачуна о свима и брине се о њима.

Радикали Општинског одбора Српске радикалне странке Српско Ново Сарајево, пожелели су му победу у предстојећим председничким изборима.

Радикали Српског Новог Сарајева коначно су преузели власт у Општини Српско Ново Сарајево.

Српски радикали преузели власт у Новом Сарајеву – полагање заклетве приликом конституисања Скупштине општине

Др Шешељ у разговору са члановима Окружног одбора Сарајевско-романијског региона

На првој конститутивној сједници Скупштине општине Српско Ново Сарајево, која је одржана 11. 11. 1997. године, испред Српске радикалне странке су изабрани за председника Општине господин Миленко Тодоровић, дипл. инж. ел., а за председника Извршног одбора господин Марко Ашанин, дипл. правник. Дужност су преузели 18. 11. 1997. године.

На другој конститутивној сједници Скупштине општине Српско Ново Сарајево, која је одржана 15. 12. 1997. године, изабран је и комплетан Извршни одбор Општине.

Одмах по преузимању власти, водећи се искуством Општине Земун, предузето је много потеза за стварање Општине за примјер.

**Председник ОО СРС
Српско Ново Сарајево
Новак Станишић**

Нешто ново у Старом граду

У општини Стари град, конституисана је власт у складу са резултатима локалних септембарских избора у Републици Српској.

Конституисана је вишестраначка Скупштина у којој српски радикали имају 13 одборника организованих у Клуб одборника Српске радикалне странке. Приликом подјеле власти, Српској радикалној странци је припало мјесто потпредседника Скупштине општине, два мјеста у Извршном одбору Скупштине општине, који броји 5 чла-

нова, и два, од четири ресора, колико функционише у овој општини.

За потпредседника Скупштине општине Стари град, из редова Српске радикалне странке, изабран је господин Миле Гаџо.

Општина Стари град простире се на обронцима легендарних планина Романије, Озрена и Требевића, на висоравни Вучија Лука. Сви ови простори су одувјек симбол српства и чојства. На овим просторима, од како се зна, живјели су Срби, које никада нико није могао поразити, то је једино успјело Србину и срамном Дејтонском споразуму, који је отргао велико парче српске територије и српског града Сарајева из окриља ове општине.

Народ ове општине стоички подноси све људске неправде и живи у нади и убјеђењу да ће све српске територије, на силу отете, опет бити српске, јер њима и припадају.

**ОО СРС Стари град
Председник Ђорђе Рајић**

Др Шешељ поново на Романији

У оквиру радне посјете Републици Српској, 10. децембра, на Соколцу је боравио лидер српских радикала, др Шешељ, са сарадницима.

Убрзо након сазнања да у Соколац долази председник Српске радикалне странке, испред зграде у којој се налазе просторије Општинског одбора Српске радикалне странке, окупило се неколико стотина грађана који су, по веома хладном времену, сатима

чекали да виде и поздраве вођу радикала, др Шешеља.

У име радикала Сарајевско-романијског округа, председника Шешеља и његове сараднике, поздравио је председник Окружног одбора Петко Вукојичић, након чега се вођа радикала, иако протоколом није било предвиђено, окупљеним грађанима Сокола обратио ријечима:

”Дошли смо овде, пре свега, због онога што се дешавало у време и после парламентарних избора у Републици Српској, на којима две највеће патриотске партије нису освојиле већину у Народној скупштини. Западне силе су СДС-у брутално отеле три посланичка мандата, што има за циљ да се дестабилизује Република Српска, сломи воља српског народа и да се изврши реинтеграција српске територије у унитарну БиХ”, рекао је др Војислав Шешељ.

Истичући важност тренутних догађаја на политичкој сцени Републике Српске, посебно када се припрема одржавање конститутивне сједнице Народне скупштине Републике Српске, др Шешељ је рекао да је већ почео процес разговора са руководством Српске демократске странке о формирању коалиције:

”До сада смо били у односима стратешког политичког савеза по питању одбране српских националних интереса, али смо деловали као опозициона политичка партија и жестоко критиковали ездесовску власт онда када она није била добра, по нашем, по народном укусу. Ми немамо сада куд, ми морамо збити редове, редове свих

српских патриота. Разговараћу у Требињу са председником Владе Републике Српске, Гојком Кличковићем, а са председником Српске демократске странке, господином Бухом, већ смо разговарали у Бијељини", истакао је Шешељ, додавши да је једино рјешење формирање коалиционе владе, чиме не би дозволили Биљани Плавшић и њеним менторима да потпуно расту-ре Републику Српску.

Посјету др Шешеља Републици Српској, пратио је и одређен број новинара информативних редакција из Београда:

"Ми желимо да, овом приликом, пред новинарима демонстрирамо колико је Српска радикална странка јака у Републици Српској, колико је озбиљна политичка снага, да им покажемо како то функционишу општински и окружни одбори, како функционише локална власт српских радикала тамо где је та власт конституисана. Ми желимо да покажемо да је Српска радикална странка једина политичка партија која делује у свим српским земљама. Због тога се враћамо преко Црне Горе. Желимо да покажемо да ниједну српску земљу не запостављамо у својим политичким наступима, да је Српска радикална странка једина политичка партија која може ујединити све српске земље и створити Велику Србију. Од Велике Србије ми не одустајемо", истакао је, на крају, др Војислав Шешељ, објашњавајући велико присуство новинара.

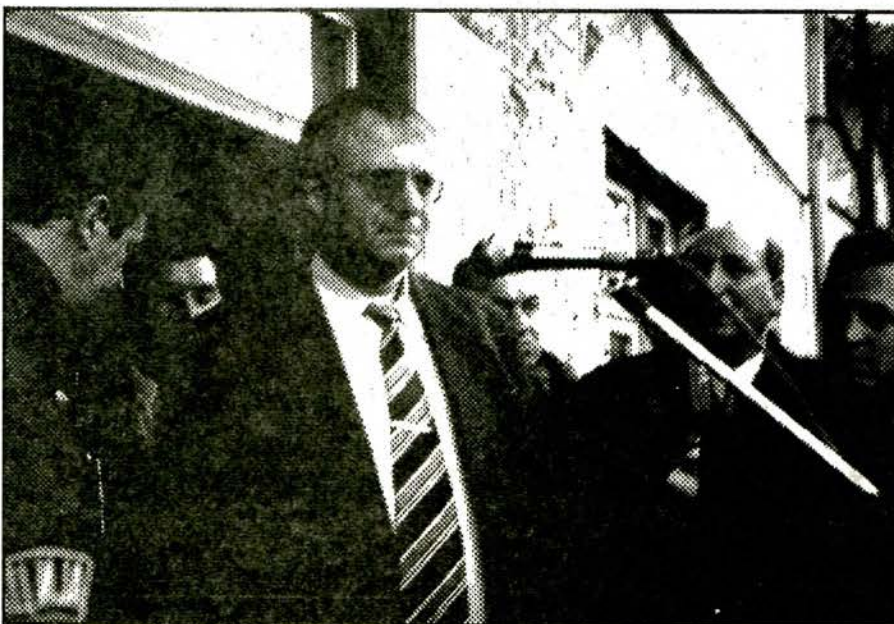
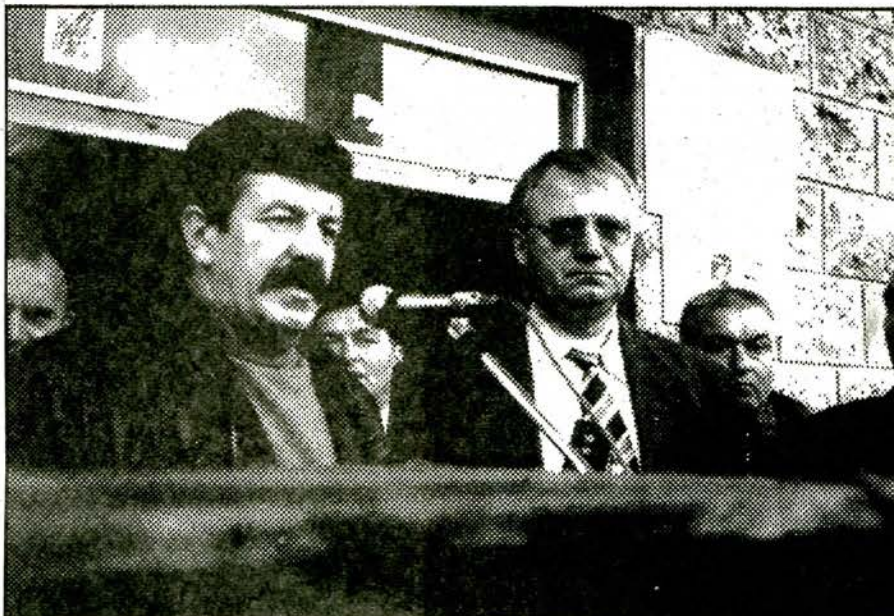
У наставку радне посјете Сокоцу, др Војислав Шешељ се задржао у дужем разговору са члановима Српске радикалне странке Сарајевско-романијског округа, интересујући се појединачно за рад сваког одбора, са посебним акцентом на постигнути степен сарадње са СДС-ом након општинских избора.

"Тамо где су радикали узели учешће у власти, морају добро пазити шта и како раде, а тамо где до сада није постигнут договор око поделе власти, верујем да ће СДС имати разумевања и да ће у свакој средини испоштовати са нивоа постигнуте договоре", истакао је на крају посјете Сокоцу, др Војислав Шешељ.

**Општински одбор
Српске радикалне странке
Соколац
Председник
Петко Вукојичић**

Соколи са Сокоца

Након формирања одређеног броја општинских одбора, почетком 1993. године, у складу са Статутом, формиран је и Окружни одбор Српске радикалне странке за подручје Сарајевско-романијског региона. Циљ формирања Окружног одбора, како је тад истакнуто, био је јединствено дјеловање и сарадња општинских одбора на ширем по-

Лидер свих српских радикала др Војислав Шешељ на Сокоцу

дручју Романије. Исправност овакве одлуке убрзо се показала оправданом, након чега су формиран нови општински одбори, унапређен метод и садржај рада на читавом простору. Ни у најтежим временима није прекидан рад Окружног одбора, што је у многоме допринјело да се, након завршетка ратних дејстава, реактивирања рада општинских одбора, убрзано ради на омасовљењу и организационом повезивању.

Сједиште Окружног одбора Српске радикалне странке за Сарајевско-романијски регион тренутно се налази у Соколцу. Састанци се одржавају редовно, и то једном седмично, а по

новоформирани Општински одбор Трново.

Захваљујући управо организованом раду и сарадњи међу општинским организацијама, на протеклим општинским и парламентарним изборима на нивоу Округа, постигнути су запажени изборни резултати. За одборничке кандидате Српске радикалне странке гласало је око 1/3 бирача. Најбољи резултати постигнути су у општинским организацијама Ново Сарајево и Рудо, гдје су радикали, након избора, преузели власт. И у другим општинским парламентима одборници радикалне странке заузимају значајно мјесто, али се мора констатовати да још увијек

јаснило се преко 30 одсто гласача, што је у многоме допринјело укупном успјеху радикала у Републици Српској.

Међу 15 посланика Српске радикалне странке у Народној скупштини Републике Српске, наћи ће се и два посланика са подручја овог округа: Петко Вукојичић из општинске организације Соколац и Нико Вујичић из Вишеграда.

**Председник
Окружног одбора
Петко Вукојичић**

Истином до власти

У бурном предратном времену, почетком 1992. године, захваљујући, прије свега, Славку Фурдуловићу и групи истомисљеника, на Романији и Гласинцу поново се завиорила застава радикала. Након више од пет деценија једноумља и идеолошког мрака, овим просторима узаврела је јуначка крв Старине Новака, крв потомака солунских бораца. На окупу су се нашли искрене српске патриоте, спремне да бране српску земљу и слободу.

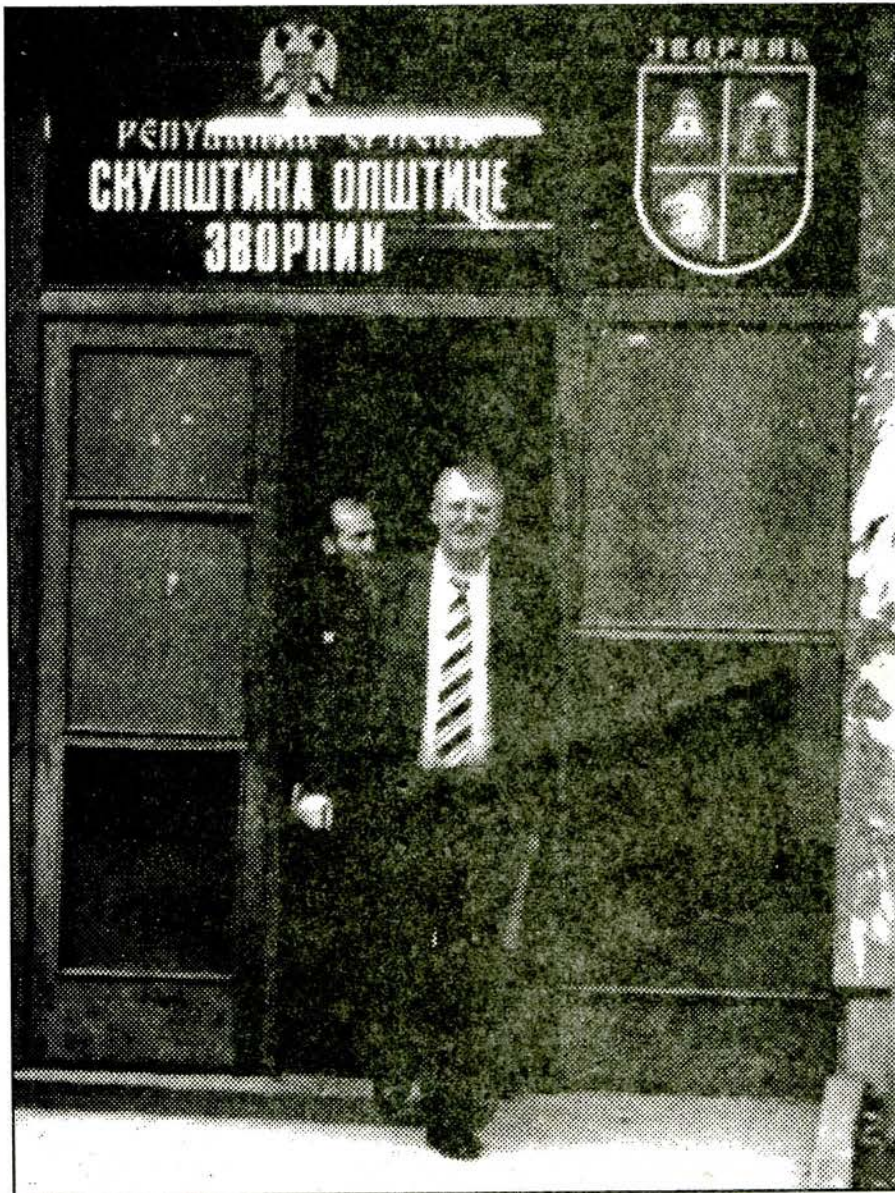
Од појединачних иницијатива и акција, убрзо се прешло на организовано дјеловање на ширем простору. Почетком 1993. године, уз помоћ и директно учешће странаčkih лидера, у Соколцу је одржана оснивачка Скупштина Српске радикалне странке за Соколац, а истог дана и Скупштина Равногорског покрета "Бенерал Драгољуб-Дража Михаиловић". Био је то подстицај за организовање на ширем подручју Романије и Гласинца.

Својом искреношћу и доследношћу у спровођењу програмских одређења, радикали су и на овом подручју брзо стицали повјерење народа. Честити домаћини, интелектуалци, радници, омладина, своје идоле и политичке истомисљенике нашли су у вођама Српске радикалне странке.

Из дана у дан, број чланова и симпатизера се повећавао, тако да тренутно Општинска организација Српске радикалне странке Соколац броји преко 3.000 чланова и велики број симпатизера, на које искрене патриоте могу увијек рачунати.

Уз пуну сарадњу са Извршним одбором Српске радикалне странке Републике Српске и Централом, Општински одбор своју активност развија кроз рад 14 мјесних организација, уз пуну ангажованост на афирмацији и плодотворном дјеловању Окружног одбора.

Општински одбор, чланови и симпатизери странке, убјеђени су да ће њихових девет одборника: др Слободан Ђокић, Петко Вукојичић, др Душко Јанковић, Десимир Пушоња, Маринко Реновица, Вељко Крсмановић, Славиша Кнежевић, Деливоје Подинић и Ненад Павловић, својим знањем и залагањем допринјети доношењу конструктивних одлука у општинском парла-

Недавна посета др Војислава Шешеља Зворнику

потреби састанци се заказују и у другим општинским центрима.

Окружни одбор сачињава 12 општинских одбора: Пале, Ново Сарајево, Илица, Стари град, Соколац, Хан Пијесак, Рогатица, Српско Горажде, Чајниче, Рудо, Вишеград, а однедавно и

Соколцу и на Илици нису постигнути међустранички договори о подјели власти према резултатима оствареним на изборима.

Повјерење народа потврђено је и на парламентарним изборима. За кандидате Српске радикалне странке из-

Потпредседник Општинског одбора Рудо Ратомир Миловић и потпредседник Општинског одбора Сокоца Деливоје Падинић

менту, на добробит читавог српског народа, и да ће у сваком тренутку заступати ставове српских радикала, када је у питању очување стратешких српских интереса. У руководству странке, такође, вјерују да ће се убрзо постићи међустранички договор око подјеле власти према резултатима које су странке оствариле на општинским изборима.

И на протеклим парламентарним изборима, и поред одређене медијске блокаде, притисака па и уцјена, близу 1/3 гласача изјаснило се за кандидате Српске радикалне странке. Неопходно је истаћи да ће се међу 15 посланика Српске радикалне странке у Народној скупштини Републике Српске, наћи и Петко Вукојичић, председник Општинског одбора и члан Отаџбинске управе Српске радикалне странке.

Комисија
за информисање

Вести из Рогатице

У Рогатици је конституисана општинска власт у складу са резултатима локалних септембарских избора у Републици Српској. Конституисана је вишестраначка Скупштина, у којој српски радикали имају девет одборника, организованих у Клуб одборника Српске радикалне странке. Са више приједлога и иницијатива, учешће одборника Српске радикалне странке у првим сједницама Скупштине није прошло незапажено, и по општем признању, радикали су у нову вишестраначку Скупштину унијели један нови квалитет и енергију.

Приликом подјеле власти, Српској радикалној странци је припало мјесто председника Извршног одбора и већна ресора у Извршном одбору. На мјесто председника Извршног одбора изабран је Раденко Гладанац, дипл. економиста. Српска радикална странка има значајну заступљеност и у осталим органима општине. У наредном периоду очекујемо значајнији улазак наших кадрова у органе руковођења и управљања привредних субјеката у граду.

Почетком децембра ове године, извршен је, у складу са Статутом, избор новог општинског руководства странке: председник Општинског одбора Српске радикалне странке је Миломир Ећимовић, дипл. инж. шумарства. Изабрана су четири потпредседника, секретар и др. До промјена је дошло због одласка једног броја руководиоца странке на функције у органима власти, а дијелом и због "освјежавања" руководства и давања шанси за рад млађим и амбициозним члановима. Између осталог, у току су интензивне активности на анализи рада мјесних одбора, те припреми за редовну годишњу скупштину Српске радикалне странке.

Дана 10. 12. 1997. године, у оквиру посјете регионалним и општинским одборима Српске радикалне странке источног дијела Републике Српске, укључујући и Херцеговину, др Војислав Шешељ, председник Српске радикалне странке, са сарадницима, био је у радној посјети Општини Рогатица. Срдачно је дочекан и топло поздрављен од више стотина симпатизе-

ра странке и грађана на улазу у Општину.

Иако је по програму посјете требало да одржи радни састанак са општинским руководством странке и новоизабраним представницима власти из редова Српске радикалне странке, др Војислав Шешељ је у препуној сали Скупштине општине, на захтјев грађана, одржао краћи говор и одговорио на сва питања која су постављена, остављајући снажан утисак истинског родољуба и патриота и вође цјелокупног српског народа.

ОО СРС Рогатица
Томислав Павловић,
дипл. инж. ел.
(потпредседник)

Против зелене трансверзале

Општински одбор Српске радикалне странке Вишеград, задовољан је постигнутим резултатом на ванредним парламентарним изборима, јер је потврђен постигнути успјех са локалних избора, када је за нашу листу гласало 46% грађана Вишеграда. Познато је колико је наш град био и остао интересантан за муслиманске странке због свог специфичног и стратешког положаја у оквиру њиховог пројекта такозване Зелене трансверзале. И поред тога, српске патриотске странке, Српска радикална странка и СДС су освојиле знатну скупштинску већину и формирале су локалну власт квалитетним међустраничким договором без учешћа муслимана, који су бојкотовали рад прве конститутивне сједнице Скупштине општине, одржа-

не 12. 11. 1997. године. Ова сједница је имала и свој цермеонијално-свечарски дио, при чему је интонирана наша химна "Боже правде", а сви српски одборници су положили заклетву, пред свештеником на Јеванђељу, да ће достојно и упорно бранити српски национални интерес и све српске земље, до коначног уједињења.

Српски радикали Вишеграда су непосредно обавјештени о посјети председника Српске радикалне странке, др Војислава Шешеља, нашем Окружном одбору. На велико задовољство свих српских патриота, наш председник је поново, у јеку предизборне кампање, нашао времена да, по ко зна који пут, посјети Републику Српску, како би својим личним примјером утицао на јединство српског народа у свим српским земљама, и дао додатни подстрек нашем народу да опстане на овим просторима. Делегација Општинског одбора Вишеград је, у вријеме радне посјете председника Српске радикалне странке, боравила на Соколцу, гдје је присуствовала сједници Окружног одбора, а потом је председника странке пропратила до Рогатице и према територији Херцеговине, гдје је било крајње одредиште његове радне посјете Окружним одборима Српске радикалне странке.

Председник,
Нико Вујичић

Избори у Рудом 2:0 за радикале

Власт комбинована снагом воље изборних резултата.

Вољом народа, радикали су у Рудом два пута за редом, на септембарским и новембарским изборима, побједили локалне СДС и СПРС.

Резултат је изванредан, ако се има на уму да у ову странку од њеног формирања 1993. године, нико није уложио ни жуте банке. Жиро рачун је све донедавно био потпуно "го". Сада радикали, са два одборника, врше власт, деле са СДС, а ОО СПРС, са укупно освојена два одборника, уступљено им је место потпредседника Скупштине општине Рудо.

Изборни резултати нису ниједној политичкој партији дали могућност да самостално и комотније управља Општином, па ће стога бити тешко реализовати изборне програме.

До закључења овог броја листа, у Рудом ће радикали и СДС извршити распојелу по вертикали свих привредних, друштвених и републичких организација и установа.

Договорен је принцип о немешању у страначка кадровска решења, а народ ће у њима знати да препозна најбоље.

Радикали су у Рудом, за православни дјечији празник Дјетинце, посје-

тили дјецу погинулих бораца и уручили им пригодне поклоне.

Српска радикална
странка
Рудо

Ренесанса радикала Илице – неуништивци

Српски радикали Илице активирали су свој рад на овим просторима Српске Илице послје егзодуса и Дејтона, у трећем мјесецу 1996. године. Значајно је напоменути да смо кренули, веровали или не, са три човјека, и ево до данас, Српска радикална странка на Илици броји преко 1.000 чланова. Рад Општинског одбора Српске радикалне странке Илица треба да служи за пример другима како се треба упорним радом залагати за омасовљење, развој и успон Српске радикалне странке, што су, на крају крајева, показали и резултати локалних избора, где су радикали Српске Илице освојили 44% гласова и више, да није било малверзација са којима је упозната јавност и ОСЦ. Ови резултати су постигнути захваљујући томе што у наше редове прихватамо само оне особе које су оличене скромности, пријатељства, поштења, који зраче добродушношћу, самопожртвовањем и толеранцијом. Међутим, и поред оваких успјеха и воље народа, на разговорима око подјеле власти са СДС у Српској Илици, није постигнут компромис због појединих људи из СДС-а, који не бирају средства да се и даље задрже на кључним мјестима у Општини, на један заиста перфидан начин, не поштујући вољу народа и договор између Српске радикалне странке и СДС, у циљу очувања наше највеће вриједности Републике Српске.

Ми сматрамо да су неки од челника у СДС-у, Општина Илица, главни кривци за овакво стање, јер су ријетки Срби СДС-а који су против српских радикала. Један од тих је са својим зетом основао Омладинску странку "Нови нараштај", како би на Скупштини имао једног одборника више да прегласа српске радикале, непоштујући договор између странака. Поштова се питање одакле толика упорност да радикали не уђу у власт на Илици, а вјероватно се иза тога крије нешто што је повезано са поштивањем законитости, уставности и реда у једној демократској организованој општини, на чему ми, радикали, инсистирамо на основу наших програмских опредјељења, борећи се против криминала, корупције, неморала на свим нивоима државе, а првенствено за очување српског јединства.

Ми се не служимо обманама и преварама да би постигли добре резултате, а управо нам је сада потребна слога, јединство, мудрост, а и борба против неких назови Срба, којима је само лични интерес на првом мјесту. Из-

гледа да се неки плаше да се, ако српски радикали уђу у власт, морају одрећи многих привилегија, криминала, корупције и лакомислених политичких потеза.

Општински одбор
Српске радикалне
странке
Српска Илица

Извештај из Хан Пијеска

Српска радикална странка је на општинским изборима у Хан Пијеску, који су одржани 13. и 14. 9. 1997. године, освојила 22,58% гласова, СДС 38,70%, коалиција из М/Х федерације 29,03% и СПРС 9,67% гласова. Од укупно 31 одборника, који чине општински парламент, 12 одборника је СДС, 7 је Српска радикална странка, 9 је коалиције и 3 одборника су из СПРС.

Српска радикална странка је у подјели власти са СДС-ом добила мјесто потпредседника Скупштине општине, и на исто је изабран господин Владо Печеница, приватни предузетник, иначе члан Српске радикалне странке од маја 1993. године, као и мјесто председника Извршног одбора Скупштине општине, на које је изабран господин Предраг Лучић, дипломирани економиста, иначе члан Српске радикалне странке од маја 1996. године. За чланове Извршног одбора изабрани су госпођа Стојанка Мишић, дипломирани економиста и члан Српске радикалне странке од априла 1995. године, и господин Добривоје Пушоња, дипломирани економиста и члан Српске радикалне странке од маја 1995. године.

До сада је Извршни одбор Скупштине општине Хан Пијесак одржао три сједнице, на којима је разматрао функционисање локалне управе, стање у области привредних и ванпривредних дјелатности, те област социјалне политике. По наведеним областима је оцјењено тренутно стање са којим ће бити упознати одборници на наредној скупштини, која треба да се одржи до 31. 12. 1997. године. Клуб одборника Српске радикалне странке разматра битна питања која се покрећу на Општинском одбору Српске радикалне странке Хан Пијесак, и о истим заузима јасне ставове. Иначе, председник клуба одборника је господин Зоран Јагодић, председник Општинског одбора Српске радикалне странке Хан Пијесак.

Избори за Парламент Републике Српске, на подручју Општине Хан Пијесак, поновили су општинске резултате, када је у питању Српска радикална странка, што значи да се гласачко тијело Српске радикалне странке задржало на нивоу општинских избора.

Председник ОО
Српске радикалне
странке
Зоран Јагодић

УСПОН

Изборним резултатом Српске радикалне странке на септембарским изборима 1997. године у општини Добој, многи су били изненађени.

Једино својим изборним резултатом нису били изненађени Општински одбор Српске радикалне странке и његово уже руководство, јер су знали колики су труд уложили у консолидовање Странке и колико су се приближили бирачима.

Изборним резултатом Српске радикалне странке на септембарским изборима 1997. године у општини Добој, многи су били изненађени.

Челни људи СДС-а су то први изразили нескривеним чуђењем, истичући да је остварени висок постотак освојених гласова од 21% њихов политички превид.

"Страх животу каља образ често"

За мање обавијештене треба подјетити зашто ово чуђење није било без разлога. Наиме, општинска СДС-овска власт није никада хтјела да додијели просторије за рад ове странке у Добоју. А све су политичке странке у овом граду добиле просторије које

су и гдје су жељеле, јер Добој не оскудијева пословним простором. О другој врсти помоћи да се и не говори, а Српска радикална странка је од септембра 1996. године парламентарна странка у Републици Српској. Давно је Његош рекао: "Страх животу каља образ често!" Страх од бољих од себе утицала је сасвим сигурно да добојски СДС годинама прикривено подмеће радикалима гдје год може.

Мангупи у сопственим редовима

Данас, када СДС у Добоју и сам има проблема с мангупима у властитим редовима вјероватно схвата да му радикали и нису највећи противници.

Не мање изненађење успјехом радикала показали су и социјалисти, који истовремено нису крили разочарење slabим властитим изборним резултатом: добили су неколико процената мање него у септембру 1996. на парламентарним изборима, док су радикали, у односу на 1996, добили више за готово 400% гласова. Узгред речено СДС је у овој усноредби пао за 25%

Добојски одбор Маузерових демократа пред успјехом радикала погнуо је главу. У том одбору доста је ренегата који су у мају 1966. имали паклен план да одбор Српске радикалне странке у Добоју "преведу" у странку Љубише Савића за коју прилику су се појачали портпаролом другом Миланом Гарићем, провјереним чланом

Мирјана Шајиновић и др Војислав Шешел у улици војводе Мишића, насупрот канцеларија "Просвјете" у којима је Српска радикална странка у Добоју доживела препород и прве изборне успехе

Дураковићевог ЦК СК БиХ, до 1994. године, а освојили 2,5% гласова и 1 одборничко мјесто.

Једино својим изборним резултатом нису били изненађени Општински одбор Српске радикалне странке и његово уже руководство, јер су знали колики су труд уложили у консолидовање Странке и колико су се приближили бирачима. На трибинама у свакој мјесној заједници, гдје су излагали програм СРС-а имали су прилике да чују велико поштовање за војводе Шешеља и Поплашена, неспорне борце и патриоте за сваког поштеног

и послјије успјеха на септембарским и новембарским изборима, а усмене и писане честитке да се и не помињу, јер их јавност није чула. Све то говори да је велики број Срба свих слојева с радошћу дочекао запажен успјех српских радикала како у општини Добој, тако и у Републици у цјелини.

Одушевљење успјехом радикала код свих добронамјерних људи није било производ некаквих великих обећања која би се остварила кад радикали освоје дио власти. Не, јер радикали ништа нису обећавали да ће конкретно учинити, јер сва економска моћ у опш-

Уважавајући објективни проблем СДС у Добоју, као и на другим мјестима, "прелажења" СДС-оваца у странку Биљане Плавшић, не може се пренебрегнути чити егоизам и претјеривање у испољавању важности ове странке.

Низом необјашњивих бесплодних потеза представници СДС-а су ипак дали радикалима до знања да СДС није озбиљно и искрено прихватио подјелу власти у добојској општини. Зато је долазило до одлагања одлука, затезања код договарања и коначно, даље се одужује гдје се год може како одлуке не би што прије биле извршене.

Принципи поделе власти

Радикали су затражили од председника Странке Српске радикалне странке да достави принципе подјеле власти у општинама и ишли саопштењима за јавност увијек кад је јавност могла бити у недоумици ко кочи доношење одлука.

Друга сједница општинске скупштине заказана за 26.12.1997. без консултација с радикалима имала је за циљ да се не одржи а да мање искусни у тој ујурми извуку дебљи крај. Но, радикали се нису дали. Радикали су ишли на изборе да освоје повјерење гласача и да врше власт у дијелу који су добили. Њима није потребно одуговлачење то је лако доказати.

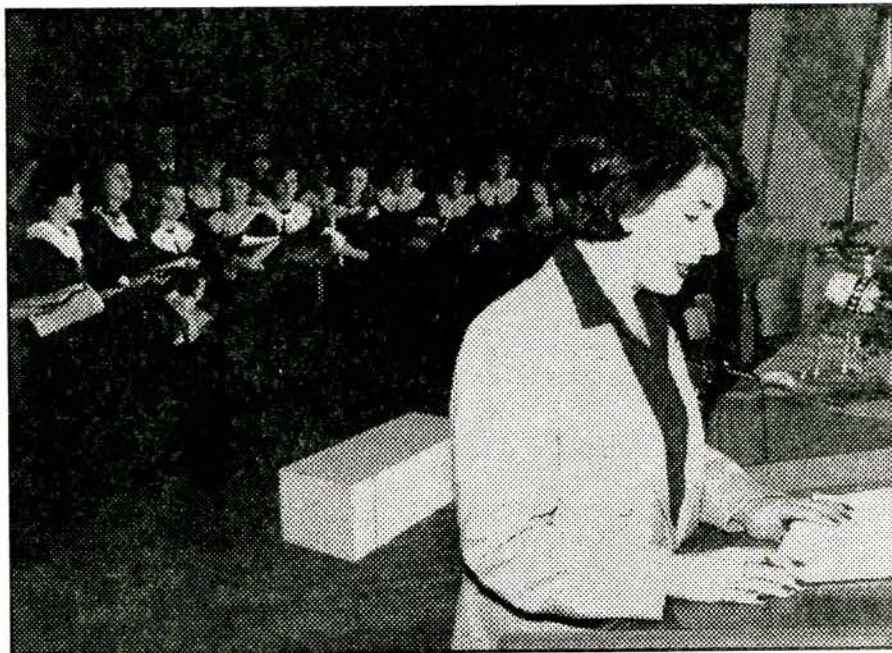
Сљедећа сједница је одржана 30.12.1997. године и окончана успјешно, јер се радикали опет нису дали. А председник комисије за питања избора и именовања, из СДС-а наравно, покушао је довести у питање, на самој сједници 30.12, именовање чланова управних и надзорних одбора у предузећима, иако је давно приједлог усаглашен у међустраничком договору. Након паузе, коју је исти господин проузроковао, напустио је скупштину с образложењем да неће само стављати приједлог Српске радикалне странке већ и СД РС (за коју на врху није постигнут договор да учествује у подјели функција општинске власти).

Радикалима с партнером неће бити угодно, али ће се они калити на свим тим политичким затезањима и тако ће на крају ипак из свега извући корист за своју странку.

За једно ресорно мјесто за радикала у Извршном одбору утрошено је много времена. СДС-у је врло тешко пало да мора да пусти једно ресорно мјесто: секретар за финансије и општу управу. У најтоту, 30. 12. коначно је постигнут споразум у паузи сједнице.

Расподела функција

Проблем сарадње и остваривања неспорних радикалских права, такође иде и ићи ће тешко. На примјеру додјеле

Мирјана Шајиновић на једној од свечаности "Просвјете" у Добоју. Она је дала српски патриотски тон културним збивањима у Добоју

Србина.

Такође, су могли и сами радикали народу свијетла лица да кажу да у странци доктора Војислава Шешеља у Добоју нема ниједног профитера ни дезертера, да су тој борњи, а не само поштени и часни људи деморалисани и избјеглице подједнако. Сви они од Српске радикалне странке очекују поштен приступ свим важним питањима, а онда и стручан и предан рад кадрова Српске радикалне странке.

Наравно, радикали су били свјесни од објективних и субјективних недостатака: слабе материјалне основе за рад Странке и не увијек успјешне организације на терену, која је опет изискивала материјална средства нарочито на дан избора. У анализи су били више него реални и критични с намјером да слабости отклоне већ у новембру (што се и десило на низ мјеста гдје су радикали били испред осталих странака).

Честитке радикалима

Српски радио – Добој је буквално био затрпан честиткама радикалима

тини Добој је концентрисана у рукама владајућег СДС-а. Радикали су обећали поштен приступ, а када добију позиције доћи ће међу бираче да виде шта је најнужније да се уради у сваком мјесту, наравно опет према учешћу у власти које ће бити израз воље бирача.

Из свега реченог јасно је зашто радикали не могу да се погађају с другима кад је у питању оно што им припада према изборном резултату. Тек када покажу колико знају и умију, радикали ће добити пуно повјерење српских бирача, који су и на посљедњим изборима некако на СДС гледали као на врагца у руци и поклонили му још овај пут своје повјерење.

Без позива на сарадњу

Након објављених привремених изборних резултата општинских избора, из тора добојског СДС-а није било ниједног знака ни позива на сарадњу. Тек након договора странака на врху, показан је знак да се жели сарадња, односно заједничко вршење власти.

Генеа борбе за српске националне интересе у општини Добој од 1990. године

Распад СФРЈ велика већина Срба у бившој Босни и Херцеговини дочекала је неспремна. Насупрот њима, посебно су муслимани БиХ већ годинама имали спремне пројекте за стварање муслиманске БиХ у којој би Срби били национална мањина.

Стање у општини Добој, у којој су 2/3 територије припадале Србима, док се број становника српске националности смањивао последице II свјетског рата (до када су Срби били већинско становништво) да би по попису 1991. године пао на 40%, колико је било и муслимана, Хрвата је било 14%, а Југословена 5%.

Присуство "подобних" Срба у политичком и уопште јавном животу било је безначајно у односу на базу коју су представљали. Да их је стварно било стид што су Срби, говори чињеница да се националном покрету под називом СДС прикључио невјероватно мали број интелектуалаца, односно Срба академски образованих. Насупрот њима, народ српски добојске општине одазвао се са занемарљивим изузетцима.

Године 1991. у Добоју је, захваљујући групи стручних и патриотски оријентисаних људи основан Општински одбор Српског просвјетног и културног друштва "Просвјета". Догађај, забиљежен на видео-траци, у новинама, данас је доказ о свјесним Србима који су од почетка 90-тих знали ко су и шта хоће. На челу Одбора и Укупне организације уз благослов Православне цркве била је госпођа Мирјана Шајиновић, професорица с угледом у српском народу општине Добој. Ту се налазио и њен супруг господин Василије Шајиновић, такође професор, за тим просвјетни радници госпођа Јелена Марковић, Смиља Ђуричић, освједочени патриота Петар Марковић и низ омладинаца и омладинки, данас сви активни чланови Српске радикалне странке.

Мирјана Шајиновић и Петар Марковић су из наведених разлога понуђени и изабрани на листи српских одборника у Скупштини општине на новембарским изборима 1990. године. Њихов глас се доста чуо у Скупштини, како до маја 1992. тако и даље до искључења из Скупштине.

Наведени људи, као и многи други, који су данас радикали, 1992. ставили су се на располагање српској власти у Добоју, односно српској војсци. Дужности ратног директора Дома културе и Завода за запошљавање, Мирјана је сигурно успјешно одрадила. Смијењена је 1993. године из једног разлога, из којег је искључена из Скупштине општине: била је члан Српске радикалне странке и њен активиста. Шај-

иновићку је на мјесту ратног директора замијенио војно способан професор, који је и данас на истом мјесту. У Скупштини општине и њу и Марковића замијенили су "активисти" СДС-а, наравно без избора, кооптирањем, а као награду ни они нису морали даље вршити војну обавезу. Наравно, двоје наведених нису били једини који су испаштали своју приврженост радикалима.

Срби Добоја нису случајно постали привржени радикалима. И то многи, чак и они који касније нису узели чланску карту ове странке. Заслуга је то господе Шешеља и Поплашена и њихових сарадника који су у Добој долазили више пута и увијек посјећивали прве борбене линије. Помоћ, материјална и морална такође је била драгоцене. А Добој није тих ратних година био град у који су актуелни политичари РС радо долазили, јер је био стално гађан из правца Тешња и Грачанице.

Живјети само у Добоју, радити, сласти дјецу у школу тих година била је завидна храброст. То се мора увијек узимати у обзир када се говори о ситуацији у Добоју и данас. Српски народ ове општине, био он староседелачки или досељен, данас је чврст бедем непријатељима који овај град није успјели освојити.

Српски народ Добоја и ове општине добро зна ко је и колико је за њега учинила госпођа Мирјана Шајиновић и њени најближи сарадници. У јавном животу и медијима Добоја и шире свако је могао да прати и њено дјеловање и све фазе кроз које је пролазило стварање Српске радикалне странке у Добоју, чији Општински одбор данас слови као најорганизованији и најспремнији за остварење свих задатака који се тичу остварења српског националног интереса.

Од избора председника ИО, па до данас, донесене су и следеће одлуке:

– Одлука о смањењу цијене грађевинског земљишта и ренте;

– Одлука о парцелизацији и катеризацији земљишта у циљу додјеле породицама погинулих бораца, избјеглицама и досељеницима (приоритетима);

– Одлука о ревизији општинског стамбеног фонда и стопирање подјеле станова док се не ријеше приоритети.

У Програм мандатара, који је усвојен на Скупштини 30.12.1997, унесене су олакшице за успјешније развоја мале привреде (у току је размисљање о пројекту изградње занатског производног центра).

На сједници ИО донесена је Одлука да градско гријање не смије покушати да би се заштитио интерес народа општине Добој, с обзиром на ниску платежну моћ.

просторија радикалима, за које је напријед речено да годинама није ријешено, када секретар урбанизма, из СДС-а наравно, професионално лаже и предлаже заузете просторије на званичној сједници Извршног одбора, очито се види докле досеже егоизам СДС-а. Наиме, сада, кад више врдања нема да се морају конкретно предложити слободне просторије, секретар обманује Извршни одбор и тако одуговлачи рјешење, јер за нови приједлог треба ново вријеме припреме.

Претпостављамо да ће се и код презузимања дужности у управним и надзорним одборима, те изборима у мјесним заједницама, понављати исте ствари. А све то свједочи да се данашњи кадрови СДС у највећој мјери понашају тако да им је у другом плану ефикаснији рад у свим областима а у првом неки лични интереси.

Из свега наведеног и оног што се подразумева произлази следеће:

– Радикали у општини Добој су сразмјерно изборном резултату добили могућност коју су одредили и у Скупштини општине имају свог потпредседника, у Извршном одбору општине председника Извршног одбора и једног члана ИО, који је ресорни секретар за финансије и општу управу.

– Радикали су истрајали на међустраничком договору да им припадне по једно мјесто у свим надзорним одборима у предузећима и установама општинског значаја, те у 1/3 истих по два члана управног одбора, што укупно износи по 38 мјеста чланова управних и 38 мјеста чланова надзорних одбора.

– Радикали су иницирали да се донесе одлука о изборима у мјесним заједницама и ове активности ће ставити у први план наредног дјеловања Странке на терену. Наиме, неће дозволити да нека друга странка или опција у мјесним заједницама добије мјесто у скупштини или савјету МЗ, ако оно по изборном резултату припада Српској радикалној странци. Да би се наведено остварило требаће доста умјешности, истрајности и ангажованости да се то оствари у просторно огромној добојској општини.

– Питање додјеле простора за рад Општинског одбора у главној улици у Добоју је при крају. Опремање овог простора и смјештај у властиту кућу у Добоју није само материјално, него и морално питање које тангира сваког члана Српске радикалне странке добојске општине.

– Пред радикалима су сложени односи у погледу конституисања власти на републичком нивоу. Добојски радикали прате те односе и заузимаће ставове око даље подјеле власти на основу договора на врху партнерских странака.

Напомена – О раду у општинским органима, посебно рад председника ИО (ако треба и експозе СО-е) – битна остварења – одлука накнадно – телефонском.

ФУНКЦИОНИСАЊЕ ЛОКАЛНЕ ВЛАСТИ У КОТОР-ВАРОШИ

Изборним резултатом Српске радикалне странке на септембарским изборима 1997. године у општини Добој, многи су били изненађени.

Једино својим изборним резултатом нису били изненађени Општински одбор Српске радикалне странке и његово уже руководство, јер су знали колики су труд уложили у консолидовање Странке и колико су се приближили бирачима.

Резултати стварни са онима подељенима на лок. изборима у Котор Вароши а изражени преко броја одборника у Скупштини су: Српски блок 18 одборника (Српска демократска странка – 8, Српска радикална странка Републике Српске 6, Социјалистичка партија Републике Српске 3, Српска патриотска странка 1) а контра страна 17 (коалиција... 13, ХДЗ 4). Српски блок је био неминовност ако су се жељели заштитити национални интереси на овом простору.

Као што обично бива код нас Срба (надамо се да ће то бити прошлост), одмах се гледа како преварити другог ради ситног страначког или личног интереса, а губи се дугорочно на главном циљу. Конкретно, досадашња "богом дата" екипа све чини да се ништа не мијења (дјелимично је то и разумљиво када се види како иначе долази уопште до смјене власти), а "црвени" иако још ништа немају сем обећања досадашњих о највјероватнијој заједничкој подјели, али само на два дијела убише се износећи како су најопремљенији са кадровима (бившим – "излапелим") и да они неће "дозволити" незаконите смјене и конкурсе...

Српска радикална странка је понудила три документа чланицама српског блока: 1. Споразум о формирању блока српских странака, 2. Принципи и критеријуми за формирање органа извршне власти и начина рада и доношења одлука блока Странака Српске радикалне странке у локалној власти општине Котор-Варош, 3. Термински план. За шта смо се залагали на почетку?

Формирањем блока српских (за нужду и ненационалних српских) странака које ће прије улажења у блок дефинисати критерије и начин формирања и функционисања блока како послије не би било трвења и губитка енергије због, на пример, жеље појединих странака да доминирају и постављају нека своја правила игре.

Први услов у томе блоку је да свака странка проводи свој Програм за ресор који добије, као и да води своју независну кадровску политику. Не треба, на пример, у полицији тежити постављању командира од једне странке, а да његов замјеник мора бити из друге, шеф криминолошке службе из треће и тако редом (а осим тога сви у своје програму захтјевамо независно судство и полицију), она странка која добије тај дио биће одговоран за све послове те службе. То се исто може примјенити и на за сада државна (друштвена) предузећа: директор је тај који одређује и поставља своје сараднике, али Управни одбор је већински, састављен од странке чији члан није директор, док надзорни одбор мора да буде састављен само по критерију стручности. У случају захтјева Управног одбора за смјену директора странка која је добила то Предузеће (док се што прије не приватизује) бира новог.

Други услов је да сви јавни медији морају бити независни и чак прије конституирајуће Скупштине то се мора спровести у дјело. Исто вежи и за радно вријеме шалтерских служби – двократно радно вријеме, без обзира ко преузео поједине ресоре.

Приједлог СРС за Котор Варош, а по питању одређивања паритета извршне власти странака из блока, биће број гласова добијен на задњим изборима. Она странка која се налази у блоку са најмање добијеним бројем гласова има једног члана, а друге сразмјерно колико пута имају више добијених гласова (наравно математичким заокруживањем на цијели број). Омјер се може поставити и на основу броја одборника, али то већ није толико апсолутно исправно као први приједлог. При давању приједлога за именовање за одређене органе и службе предност има она странка која има највећи паритет. У Котор Вароши је тај паритет једнако досадашњи (Српска демократска странка): Српска радикална стра-

нка: црвени (Социјалистичка партија Србије): Српска патриотска странка једнако 5 према 4 према 2 према 1.

Тако би Српска демократска странка бирала прва (нпр. предједника Скупштине општине) и спада на бројку 4. Сада би предност требали имати радикали и бирамо ми (нпр. предједника Извршног одбора Скупштине општине) па поново Српска демократска странка. Долази се на бр. 3, и поново бирају радикали па Српска демократска странка. Долази се на бројку 2, и прво бирају црвени, па радикали, па Српска демократска странка... Значи предност у бирању треба да има онај који има мањи паритет када се дође на његов број.

Прије конституирајуће општинске скупштине мораће се договорити сви детаљи за рад комисије за избор и именовања (само консензусом и то након договора челника странака у блоку). Такође се мора усагласити подјела, односно подјела свих руководних функција Општине, служби под њим утицајем, свих фирми како оних од локалног интереса, тако и оних од државног (сви садашњи руководиоци су кадар "досадашњих"). Сав тај договор мора бити пропраћен терминима извршења. (Наравно ми морамо тежити што прије практичној приватизацији и да послије само власници капитала или дионичари могу то сами радити).

Такође морају се предвидјети и потези у случају да се поједине учеснице блока не придржавају договоренога, или да се не жели спровести договорено (покушај договора на врху, излазак из блока и др. потези.).

Све ово напријед изнесено било би дефинисано кроз сљедећа документа које би потписале странке учеснице блока – принципи и критерији за формирање органа извршне власти, – споразум о блоку странака које чине извршну власт у Општини,

СПОРАЗУМ О БЛОКУ ВЛАДАЈУЋИХ СТРАНАКА

Члан 1.

Општински одбор Српске демократске странке Котор Варош, Општински одбор Српске радикалне странке Котор Варош, Општински одбор Социјалистичке партије Србије Котор Варош и Општински одбор Српске патриотске странке Котор Варош (у даљем тексту: Странке) склапају српски блок странака за општину Котор-Варош у циљу вршења извршне власти.

Члан 2.

Овај споразум ступа на снагу потврђивањем изборних резултата од стране ПИК и од момента потписивања од стране странака.

Члан 3.

Странке се обавезују да ће:

а) У најкраћем могућем року, обезбиједити просторне и материјалне услове неопходне за квалитетан рад странака.

б) У складу са изборним резултатима, по договореном и прецизираном редослиједу, те по прихваћеним принципима и критеријумима формирати неопходне органе извршне власти, стручне службе, комисије и одборе.

в) У складу са изборним резултатима, омогућити свим странкама, да путем именовања и постављања функционера, директора, чланова управних и надзорних одбора предузећа и установа, утичу на спровођење локалне политике и њихових програмских и изборних обећања.

г) Омогућити увид у општинску документацију, општинске фондове и друга општинска средства, свим странкама потписницама споразума.

д) Својим поступцима и одлукама штитити интересе грађана општине Котор Варош и опстанак Котор Вароши у Републици Српској.

ђ) До наредних локалних избора, односно наредне изборне кампање, неће својим саопштењима, изјавама и одлукама, јавно ни тајно, наступати једна против друге, односно да ће замрзнути све међустраничке сукобе.

Члан 4.

Све одлуке, овог блока, доносиће се консензусом, уз потпис странака.

Члан 5.

Саставни део овог Споразума чине:

1. Термински план именовања и формирања органа, служби, комисија и одбора.
2. Принципи и критеријуми за доношење одлука и начин рада блока странака.

Члан 6.

Овај Споразум престаје да важи:

1. Споразумним писменим раскидом од стране странака.
2. Кршењем Споразума од стране неке од странака.
3. Именовањем изборне комисије за наредне општинске изборе.

ОО СДС Котор Варош,
председник
Недељко Бекановић

ОО СП Котор Варош,
председник
Петко Петровић

ОО СРС Котор Варош,
председник
Слободан Бунић

ОО СПАС Котор Варош,
председник
Небојша Шебић

– термински план извршења договоренога.

Сва ова документа (приједлог од стране Српске радикалне странке другим учесницима блока) слиједи у даљем.

То су све били приједлози СРС око којих се требало заједнички договорити. Једино (и то врло тешко) успјело се усагласити око споразума који гласи... (материјал објављен у Велика Србија бр. 447, стр. 4, новембар 1997)

СРС наступа отворено износећи своје циљеве. Локални избори су стварност. Та политичка стварност мора да се преточи у сваком облику управљања и одлучивања у Котор Вароши, али само према резултатима избора (према добивеним гласовима или броју одборника). Захтјевали смо да се прије било какве подјеле договоримо за принципе подјеле, временске рокове пријемне итд. Наравно све је прихваћено и гледано као да ће сви који нису радикали ићи на гиљотину. Чак се ни Прва сједница СО није успјела одржати са унапријед договореним исходом. Досадашња гарнитура је дословно довела даљи ток Скупштине до тачке када бјелосветски супервизори и њихова братија могу поставити и спровести своја правила да радикали нису одступили од нечега што је сасвим нормално (чак ни локални СДС радио није омогућио радикалима – за које је у Котор Вароши гласао сваки трећи СР-БИН – ни након 2-3 обраћања писмено да изнесемо локалној јавности разлоге неизбора и нефункционисања власти у Котор Вароши). Саопштење ОО СРС Котор Варош по питању одржавања Прве сједнице Скупштине гласи... (материјал објављен у Велика Србија бр. 447, стр. 9, новембар 1997).

Главни разлози "неуспјелих" договора као и могуће реализације постигнутог лежи у томе што је врх СДС је све дириговао из једног центра а у већи примјене избора на лок. нивоу. Хтјели су задржати постојеће стање (гдје су то могли) због долазећих Републичких избора за Народну Скупштину. Такође су највјероватније очекивали натполовичну побједу или евентуално коалицију са "црвенима" – ако шта зафали. На тај начин би формирали Владу која може, по потреби, сутра увести принудну управу у било коју Општину (мисли се на локалну владу). Тако у Котор Вароши и тек када је истицао временски термин да се конституишу сви органи и тијела на лок. нивоу (уз претходну опструкцију и развлачење) па тако и ИО СО.

Католици не долазе на Скупштину, потурице увијек за нешто мјаучу, а већ је стигло и вријеме када никоме ништа више не одговара. Постоје огромни проблеми са државним фирмама – скоро све, сем понеке пилане – од лок. интереса, корупција, разграбљеност, недостатак посла, ниске плате. Установе и службе под државном управом су скоро у расулу без основних

услова за рад: Дом здравља, судство, тужилаштво, бирои, одсједи министарства полиције и војске, школство средње и основно (штрајковима су нешто у бољем положају). Најугроженији: незапослени борци, инвалиди рата, породице погинулих, избјеглице су прича и чемер за себе. О сталним притисцима СФОР-а да и не говори-мо. Социјални немири су скоро на прагу. Чак и Срби који имају гдје, одлазе. И у таквој ситуацији умјесто да се окре-не организацији посла и раду овдје испливава наш провинцијализам на по-вршину, страх од учињенога, и не дај боже шта ћу ја сутра радити кад више не будем оно што сам данас а ништа друго не знам.

Коначно је успјело да се 23.12.1997. конституише ИО СО (битно због то-га што радикали држе исти). Локална власт би требало да функционише пу-ном паром. Постоји Програм рада ИО гдје се главном све своди на три по-стулата: 1. Задржавање Срба на про-стор у Котор Вароши, те стварање ус-лова и долазак избјеглог становниш-тва на наше подручје (најмање 5.000), 2. Трансформација државног капита-ла у другојачије облике (приватни), 3. Стварање услова за задржавање ка-питала на подручју Котор Вароши, као и улагање са стране.

Радикали не би били радикали да након и прве Сједнице (31.10.1997) пред-сједник ИО није радио као да има ком-плетан ИО. Шта је све одрађено сам-остално са наравно општинским слу-жбама:

- извршена примопредаја (трајала 15 мин.) преко 350.000 дин. (100.000 ДЕМ) Општина дугује другима, каса праз-на, рачун скоро празан, око 2 тоне на-фте за школство и др. празна каса,

- дата забрана за даљу уплату из буџета за једностраначки радио,

- ангажовани камиони (уз смањење 10% у односу на претходну цијену) за на-сипање путева на правцима за Ђор-ковиће, Раштане итд. Дат налог за сни-мање свих локалних путева као и про-цјена за њихову минималну санацију као и одржавање у зимском периоду, рок плаћања: када се могне али везан износ за вриједност марке,

- за плаћања дат приоритет за дје-чији вртић, стипендије за студенте...

- разговарао и тражио од начелни-ка Полиције да ангажује инспектора за привредни криминал у фирми ода-кле је било пријаве (до данас није ни-шта учињено),

- обишао матичаре, упознао се са проблемима и договорио о будућем раду...

- захтјевао кутију за жалбе на ула-зу у Општину у року од 15 дана од начелника за друштвене дјелатности... (до данас није ријешено).

- разговарао са директорима држа-вних фирми (одзив није био 50% - знак да су исти свјесни да могу и даље ра-дити како хоће без могућих посљедица)

- разговор са директорима ПП по питању Програма рада ИО и будуће сарадње.

- успостављен контакт са Републи-чком владом,

- покушало се разговарати и дого-ворити за сарадњу са лок. Министар-ством за избјеглице (без успјеха-стра-начка линија једино могућа, званич-ни органи не постоје),

- сваки дан у просјеку најмање по 10 странака (инвалиди рата, избјегли-це, угрожена предузећа, незадовољни радници, странци на задатку...)

- неколико састанака по питању одржавања лок. путева у зимском пе-риоду, склопљени уговори,

- чести и чврсти контакти по пи-тању решења споменика погинулих бораца и др.

ПРИНЦИПИ И КРИТЕРИЈУМИ

за формирање органа извршне власти и начина рада
и доношења одлука блока странака

1. Именовање и формирање органа, служби, комисија и одбора врши-ће се у складу са позитивним законским прописима.

2. Сва именовања и постављења зависе искључиво од странке која даје кадар, а препорука је да морају бити заснована на доказаној спо-собности и стручности за одређене послове.

3. Именовања и постављења директора, органа, служби, комисија и одбора вршиће се према оствареном изборном резултату, односно пре-ма односу 1 Српска патриотска странка : 2 Социјалистичка партија : 4 Српска радикална странка : 5 Српска демократска странка.

4. Овај принцип ће се примјенити на све нивое руковођења и одлу-чивања на које Општина може да утиче, и то:

1. Предсједник СО; Предсједник ИО;

2. Секретар СО; чланови ИО

3. Општинске службе (општинска управа за привреду..., и за друш-твене дјелатности, урбанизам и др.);

4. Јавне службе (полиција, војни одсек, судови, министарство за избјеглице, центар за културу и информисање - који мора бити неза-висан прије Скупштине и др.)

5. СДК, Банке;

6. Васпитне установе (СПЦ, ОПШ, Дјечји вртић)

7. Услужне службе (Бобас, Дом здравља, Електрично, Пошта, Вете-ринарска станица)

8. Трговачка и угоститељска дјелатност

9. ДП од општинског интереса

10. ДП од интереса за републику

5. За сваки ниво постављања директора и функционера редослијед прибретета је: 1. СДС, 2. СРС, 3. СП, 4. СНАС с тим да приоритет бирања има странка са мањим приоритетом када се дође на њен број.

6. За предузећа и установе, гдје је директор предложен и постављен од једне странке, управни одбор треба да буде већински од друге странке.

7. Надзорни одбори ће се формирати на принципу стручности, по договору, и не морају се уклапати у постављене пропорције.

8. Уколико се у наредна 3 мјесеца не одрже парламентарни избори (и не формира нова влада) обавезује се ИО СО да од постојеће владе обезбједи сва неопходна решења и дозволе да би се испоштовао пот-писани термински план.

9. По потписивању Споразума о БЛОКУ од стране председника стра-нака, странке ће убудуће заступати председници странака и председ-ници клубова одборника.

10. Изабрани општински функционери треба да раде као један тим, у интересу свих грађана општине Котор Варош и због тога, за вријеме трајања мандата замрзавају свој страначки статус и активисти.

11. Смјена одређеног функционера ће се вршити ако то затражи ОО странке испред које је предложен. У случају да Управни одбор смијени директора, нови директор је из исте странке.

– захтјеви Секретару СО (социјалиста) да припреми Правилник о систематизацији послова, да приједлог организације радног времена шалтерских служби, дефинишемо шта треба да раде локални матичари (да не буду страначки гласници)... итд. Углавном ништа није урађено.

– контакти са хуманитарним организацијама,
– међустранички састанци, као и одвојени само са једном странком,
– посјета Дирекцији за приватизацију и детаљније упознавање,
– посјета СО ради упознавања са његовим искуствима око функционисања локалне самоуправе,

– организација Избора за Народну Скупштину (гријање, превоз...)
– активности око асфалтирања 2 игралишта (Врбањци и Липље),
– стално допуњавање подацима и информацијама о свему на локалном нивоу,
– обавеза путних налога и седмичних извјештаја,
– разговор са међународном полицијом и др. у вези жалбе СРБА истима (порез, увоз, избацивање са посла и др.)
– локални проблеми: неплаћање воде, комуналија, нередован превоз...
– покушај откупа – неуспио због ниске откупне цијене млијека са Мљекаром на подручју Котор Вароши,
– штрајкови у Здравству и састанци у вези тога (доказ немоћи државе),
– припрема развојних пројеката у приватној својини и посредовање ИО само до првог контакта заинтересованих организација,
– рјешавање захтјева у надлежности ИО,
– покушај наметања писменим наређењем локалном радију да се преноси сједница Скупштине (неуспио),
– припрема за Прву сједницу ИО СО 30.12.1997. године.

ТЕРМИНСКИ ПЛАН

1. Избор Председника СО, Председника ИО, Секретара СО, чланова ИО.
Рок: 30.10.1997.
2. Именовање начелника и директора општинских стручних служби.
Рок: 30.10.1997.
3. Именовање чланова управних и надзорних одбора државних предузећа и установа од локалног интереса.
Рок: 30.01.1998.
4. Именовање директора предузећа и установа од локалног интереса.
Рок: 31.12.1997.
5. Именовање чланова управних и надзорних одбора државних предузећа од државног интереса.
Рок: 31.12.1997.
6. Именовање директора ДП од државног интереса.
Рок: 15.2.1998.

ОО СДС Котор Варош,
председник
Недељко Шекановић
ОО СП Котор Варош,
председник
Петко Петровић

ОО СРС Котор Варош,
председник
Слободан Бунић
ОО СПАС Котор Варош,
председник
Небојша Шебић

Слободан Бунић
председник ИО СО

Група народних посланика – с лева на десно: Николић, Вујичић, Лазић, Бунић и Спаић

ОЕБС И КРИЗА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

Преносимо у целини текст објављен у једним од најтиражнијих руских новина "Советская Россия", од 29. новембра 1997. године, број 139[11577], који нам је послао његов аутор, господин Никола Живковић, дописник ових новина из Берлина

У новинама "Советская Россия", од 25. новембра, објављен је чланак "Билтени и провалне крађе", у којем су саопштени први, незванични резултати гласања на превременим парламентарним изборима у Републици Српској. Републичка изборна комисија је већ тада изјавила да води владајућа странка Радована Караџића – Српска демократска странка. Одмах иза њих били су Српска радикална странка Војислава Шешеља, Социјалистичка партија и тек онда такозвани Српски народни савез Биљане Плавшић, на коју су ставили свој улог САД и НАТО. Како су пренеле новине "Wall Street Journal Europe", канцеларији Биљане Плавшић из САД послато је 9 милиона долара "само за један месец".

Коментаришући прве резултате гласања, "Советская Россия" је изразила сумњу: неће ли при пребројавању гласова бити подметања у корист Плавшићке? Наводило је на сумњу већ и то што су међународни посматрачи послати од стране ОЕБС-а, под чијом контролом су и спроведени избори, као датум објављивања резултата навели тек 10. децембар! Узгред, ти исти посматрачи до дана данашњег обавијају велом ћутања резултате локалних избора у тој истој Републици Српској, који су одржани још у септембру! Тада су средства масовног информисања на брзину саопштила да је "на видик у сензација", за шта су, из неких разлога, многе западне агенције сматрале убедљиву победу Српске демократске странке у Тузли, на Палама, у Брчком и многим другим градовима где је по прелиминарним подацима, објављеним одмах после гласања, сакупила "најмање 60% гласова".

И сада, опет исто отезање са саопштењем резултата гласања и после парламентарних избора, спроведених након што је Биљана Плавшић овог лета распустила Скупштину. Ова одлука је у Републици Српској прихваћена углавном негативно, а републички Уставни суд је исту поништио као не-

Др Војислав Шешељ и Алексеј Митрофанов
у Комитету за геополитику руске државне Думе у Москви

закониту. О овој конфликтној ситуацији ја сам писао у српској штампи, конкретно у часопису "Погледи", што је постало предметом дискусије на његовим страницама. Један од читалаца часописа, доктор Зоран Б. Комљеновић, оспорио је моју критику Плавшићке и помало филозофски закључио: "Зашто не сачекати потребну временску дистанцу за доношење закључака"?

Па добро, може се и сачекати: време ће, заиста, поставити све на своје место, али је много тога јасно и данас!

Ево, и ванредни избори у Републици Српској већ су постали предмет коментара не само у српској штампи, већ и у западној, између осталог и у Немачкој. Тако "Siedeutche Zeitung" публикује чланак под насловом "Караџићева партија – најјача снага". У чланку се анализирају подаци о резултатима пребројавања гласова у 45 од 61 изборног круга. У односу на прелиминарне резултате о којима је писала "Советская Россия", од 25. новембра, ови су

нешто прецизнији, али не значајно различити. Води Српска демократска странка са 32%. Српска радикална странка сакупила је 19% гласова, Социјалистичка – 12%, а Српски национални савез Биљане Плавшић сакупио је око 20%. Уколико овај однос остане и после коначног пребројавања, појавиће се могућност коалиције посланика Караџића са посланицима Српске радикалне странке, а то значи да Војислав Шешељ постаје утицајна политичка снага не само у Србији, где је постао морални победник другог круга председничких избора, који нису признати због недовољног изласка бирача.

Дама мале памети

По мишљењу многих аналитичара, Шешељ има велике шансе да постане председник Србије. Овај политичар привлачи сада све већу пажњу у целом свету. У истом броју часописа "Погледи", у коме полемише са мном доктор Зоран Б. Комљеновић, об-

јављен је велики интервју са Војиславом Шешељем. Ја сматрам да је тај интервју интересантан и за руске читаоце. Ево неких оцена које је изнео лидер српских радикала. Он верује у своју победу на председничким изборима и тврди да у том случају "нико неће моћи лишити његову странку власти у наредних сто година". (Како се подвлачи у његовом интервјуу, сада се у њеним редовима налази 170 хиљада чланова који редовно плаћају чланарину). Шешељ се веома оштро изразио о Биљани Плавшић: "Биљана Плавшић је жена мале памети, прилично приглупа. Она је опседнута уседеличком сујетом, старачким беснилом и једностранно уништава Републику Српску. Разара је изнутра. Американци неће сигурно ниједног српског патриоту, ниједног часног Србина, подржати. Американци подржавају само српске издајнике. Онај кога Америка подржава, сигурно не жели добро српском народу".

Ја сам намерно цитирао ово место на српском – језик је веома близак руском, а при преводу би се могле изгубити неке нијансе. Смисао Шешељевих оштрих оцена је следећи: Плавшићка је опседнута останком на власти и њене активности буквално уништавају Републику Српску и, што је најопасније, изнутра, користећи се расколом међу Србима. Како тврди Шешељ, Американци неће подржати ниједног српског патриоту, "ниједног часног Србина", они ће подржати само српске издајнике и, ако Америка неког подржава, онда бирач мора бити опрезан – тај човек не жели добро српском народу!

Импresiје британског амбасадора

Ове оцене су исправне и у односу на Запад у целини. Недавно је из штампе изашао часопис који се издаје у Лондону на енглеском језику, "Часопис јужних Словена" ("South slav journal"). Поред осталог, у њему је публиковао своје предавање амбасадор Велике Британије у Савезној Републици Југославији, Ајвор Робертс. Свршени дипломат Оксфордског колеџа, Робертс се од 1968. године бави дипломатијом и до именовања на дужност амбасадора, 1996. године, био је генерални конзул у Београду. Његово предавање се карактерише прецизношћу и отвореношћу оцена и садржи поучне екскурзије у историју. Ајвор Робертс прича о упутству које је британском посланику, пуковнику Хоцесу, уочи његовог одласка у Србију, дао чувени лорд Палмерстон, премијер министар половином прошлога века и аутор познатог афоризма: "Велика Британија нема сталне пријатеље и сталне непријатеље, она има сталне интересе". И, дакле, припремајући пуковника Хоцеса, лорд Палмерстон му

је дао два проста упутства: "Као прво, Србија треба да постане препрека руском утицају и, као друго, Србија мора бити широко отворена за трговину са Великом Британијом". Како примећује Ајвор Робертс, "заиста постоје ствари које су константне, које се никад не мењају". Британски амбасадор анализира последице гигантског геополитичког земљотреса, изазваног распадом Совјетског Савеза и користећи формулу "челичног канцелара Немачке", Бизмарка, "realpolitik" (реална политика), говори о истискивању Русије са Балкана, после колапса СССР-а. Победници у хладном рату поделили су и овде своје зоне утицаја: за Немачку то су Словенија и Хрватска, за Италију – јадранско приморје, за САД – Босна, Македонија и Албанија. Што се тиче Велике Британије, она је концентрисала напоре (заједно са Француском) на утврђивање својих позиција у Србији и Црној Гори.

Британски амбасадор отворено говори зашто је Запад дозволио распад СФРЈ и грађански рат на Балкану, зашто је после пада СССР-а "несврстана Југославија" престала да добија благословену кишу западних, и, пре свега, америчких кредита. "Југославија није више буфер држава између Истока и Запада". Британски амбасадор се са разумевањем односи према томе што "многи Срби не могу опростити Титу и Кардељу политику за крњење српских интереса под девизом: "Слаба Србија, јака Југославија". Али, ето, што је било, било је, сада се изгубљено не може повратити, и уопште, сматра он, сувише често је ситуација са предсказивањем експлозије балканског бурета барута подсећала на причу о дечку-пастиру који је глупо обмањивао своје комшије вичући: "Вуци! Вуци", а када су они стварно напали њега и његово стадо, нико му није поверовао.

"Франкештајн демократија"

Ако се дубље замислимо, ова, за једног дипломату необично отворена расуђивања, у директној су вези са "Франкештајн демократијом", коју САД и њихови НАТО савезници покушавају да посаде на Балкану. У новембру се напунило две године од потписивања Дејтонског споразума који је овећао западну политику притисака на Србе. Како сматра водећи специјалиста немачког друштва за спољну политику, франц Јозеф Мајер, чије мишљење наводи "Wall Street Journal Europe", "Запад улаже огромне напоре да би изменио унутрашњу динамику у Републици Српској одузимајући власт од "лоших момака" и подржавајући "добре момке". Притом се користе не само манипулације са избора, које је "Советская Россия" назвала "Билтенима провалних грађа", већ се и отворено Муслиманско-хрватској федераци-

ји испоручује најсавременије оружје, за шта је Конгрес САД издвојио велика средства. Све ово ситуацију на Балкану чини експлозивном, вероватно више него икада раније.

Поражавајуће делује чињеница да САД и њихови НАТО савезници сматрају да је могуће водити политику отвореног диктата према Србима, приморavajuћи, између осталог, Републику Српску на савез не са Србијом и Црном Гором, што би одговарало геополитичкој логици, гурајући је у партнерство с Муслиманско-хрватском федерацијом. Долазимо до следећег парадокса: Израелци и Арапи теже да живе посебно, и Америка се према томе односи с разумевањем. Иста логика конфликта довела је до одвојеног живота Грка и Турака на Кипру, али у Босни и Херцеговини САД и НАТО упорно теже очувању "Дејтонског принципа" о постојању "мултиетничке државе".

"Корисни идиоти"

У истом броју часописа "South slav journal", наводи се поучна анализа вашиingtonског политиколога Лети Кофин о томе да рата у Босни не би ни било да Запад није спречио спровођење договора, постигнутог између српског председника Слободана Милошевића и хрватског Фрање Туђмана, о подели Босне, у марту 1991. године. Радило се о подели Босне и Херцеговине, уважавајући интересе муслиманске заједнице. Тада је у лондонском "Тајмсу" Туђман изнео мишљење да је баш то било најбоље решење за избегавање рата. Али, распад Совјетског Савеза саблазнио је САД да пресеца "Гордијеве чворове" најкомпликованијих међународних проблема, што је и довело до трагедије народа на Балкану (и не само на Балкану).

У последњем броју часописа "Spiegel" одштампан је чланак "Die nützlichen Idioten" ("Корисни идиоти"). Разматрају се унутарнемачке ствари где, такође, постоји проблем манипулације јавним мњењем и гласањем у духу "Франкештајн демократије". Чланак је илустрован упадљивом карикатуром, на којој је половина људске главе отворена, баш као поклопац лонца, из које вири рука са билтеном!

Без обзира на паметовање контролора ОЕБС-а у вези пребројавања гласова на ванредним парламентарним изборима у Републици Српској и на локалним изборима, одржаним још у септембру, једно је несумњиво: упркос свим напорима Запада, већина српских бирача није хтела да буде у улози таквих "корисних идиота".

Превео са руског Никола Живковић,
Драган Јанковић дописник
"Советске Русије"
из Берлина

"НЕОКОМУНИСТИ" ПРОТЕРУЈУ ЕКАВИЦУ

Чак ни у време злогласне комунистичке владавине у Босни и Херцеговини, са Хамдијом Поздерцем и Бранком Микулићем на челу, екавски изговор и источна варијанта српског језика нису били изложени таквим нападима и таквој "баражној паљби" како то сада из својих отровних стрела чине поједини страначки лидери, књижевници и разни "језикословци" у Републици Српској

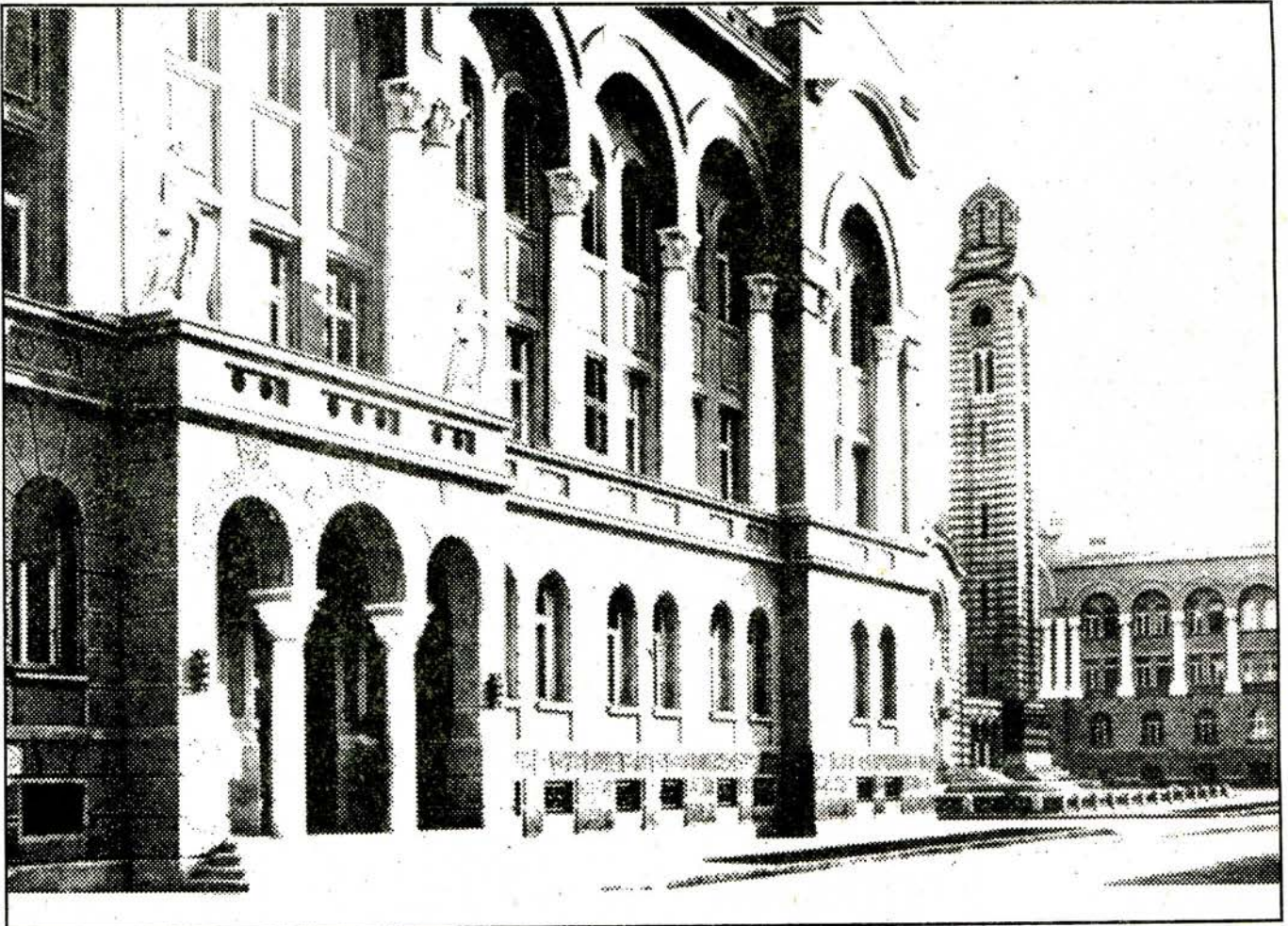
Да се подсетимо, осамдесетих година овог века, муслиманско-хрватски властодршци су у дневном листу "Ослобођење" и другим издавачким кућама дозволили употребу свих језичких варијанти, а само је екавски изговор политичким декретом био забрањен и насилно протеран са простора некадашње централне југословенске републике. Сви тадашњи покушаји истинских српских интелекту-

лаца да се изборе за равноправност језика и писма у Босни и Херцеговини, остали су безуспешни. Једино је професор Никола Никић, из Ливна, успео да оствари половичан успех тако што се, за време док је био уредник културне рубрике, изборио за двојезично писмо у "Ослобођењу", то јест да се овај лист неизменично штампа на ћирилици и латиници. И то је било све.

Непријатељи екавице

Међутим, оно што није пошло за руком хрватско-муслиманској коалицији, сада њихов паклени план о затирању и трајном прогону екавице са ових простора, настоје да реализују српски неокомунисти.

На многим досад одржаним скуповима у Бањалуци, на којима се расправљало о овом "језичком проблему", го-

Бански двори

ворило се са таквим изливом мржње и презира према екавици, да би неутрални посматрач могао помислити да је у питању нека фашистичка идеја којој се треба оштро супротставити.

Због тога су срамне и циничне тврдње појединих лингвиста, књижевника и интелектуалаца, који се декларативно залажу за равноправност ека-

зу о равноправности изговора, када се у старту одбацује могућност да се екавицом служе ђаци и медији у Републици Српској. Уосталом, такву "равноправност" већ смо чули од Изетбеговића уочи избијања оружаних сукоба у БиХ.

Језик је одувек био, и увек ће, поред научног, остати најкрупније по-

скупштини, као највишег законодавног тела у Републици Српској, и они се морају поштовати све доглед док се не донесу нека нова решења.

Међутим, са правом се мора поставити и једно логично питање: откуд сад одједном толика мржња и аверзија према екавици од стране појединих лингвиста и професора у Бањалуци. Зар они, заиста, мисле да је највећи језички проблем то што би Срби, са леве и десне обале Дрине, могли говорити екавицом. Наравно, у томе не би смело бити никаквог спора, а камо ли "научних" расправа. Знају то сви они чије су намере честите, поштене и у интересу српског народа.

Крадљивци језика

У свету је доста чест случај да народи и државе без развијеног сопственог језика узимају језик који им највише одговара. Тако је хрватски сабор, 1861. године, српски језик прогласио за службени језик Хрвата. Све до тада у званичној употреби је био немачки, мађарски, италијански и латински језик. Међутим, пре него што су украли српски језик, Људевит Гај је, 1846. године, овако записао: "Та нпр. сав свиет зна и признаје да смо ми књижевност илирску подигли; ну нама још издалека није на ум пало икада тврдити да то није српски већ илирски језик; паче се поносимо и хвалимо Богу великоме што ми Хрвати са браћом Србљима сада један књижевни језик имамо".

И данас постоје многи сачувани домаћи и страни документи у којима се јасно доказује да су Хрвати преузели српски језик. О томе пише и Лаза М. Костић у својој књизи "Крађа српског језика". Сами Хрвати су у почетку признали, а касније су јавно порицали, да су преузели српски за свој књижевни језик.

То је и разумљиво, јер је њима, а нарочито бечким планерима ове акције, језик био само средство за постицање далекосежних политичких циљева. Да је једини циљ био преузимање језика, у томе не би било ничег спорног. Тада Хрвати не би морали да крију да уместо немачким и осталим језицима, сада говоре српски. Али, бечке власти су желеле много више; да крађом језика краду српске територије и српски народ. Уосталом, једну такву паклену идеју изнео је Гајев сарадник, Иван Деркос, још 1832. године, на латинском. Он је писао "да ће Хрвати са таквим језиком себи привући Србе, и то не само оне у Угарској (Војводина), него и оне онкрај Саве (у Србији), јер њиов језик неће се разликовати од овог скупног језика трију краљевина (тј. Хрватске, Славоније и Далмације)".

Споменик Петру Кочићу (1932) аутора Антуна Аугустинчића

вице и ијекавице, а у исто време покрећу невиђену харангу против екавице, са којом се служи 80 одсто српске популације. Како онда та господа мисли да спроведе прокламовану те-

литичко питање. Због тога не желимо да полемишемо о законским прописима, којима се регулише питање употребе екавице у Републици Српској. То је ствар посланика у Народној

Асимилација Срба

Истакнути католички Србин, Лујо Бакотић (1867–1841), у својој књизи "Срби у Далмацији од пада Млетачке републике до уједињења", пише да су Срби били Срби још пре него што су примили хришћанску веру. Међу Србима у Далмацији и Приморју касније је превладао католицизам, а међу осталима православље. У тим српским крајевима, Боки, Зети и Захумљу, православље је учврстио Свети Сава.

Процес асимилације католичких Срба у Далмацији окончан је још у прошлом веку. Према првом попису становништва у Далмацији, који је 1857. године спровела Аустроугарска под директном контролом Адолфа Фикера, директора статистичке службе у Бечу, Срба је било чак 88,9 одсто (православне, католичке и муслиманске вероисповести), 10,8 одсто Талијана и 0,2 одсто Арбанаса. У књизи Никодина Милаша (1845–1935) "Православна Далмација", детаљно је описано како су се прво католички, а потом и део православних Срба асимилирали у Хрвате, којих по поменутом попису уопште није било у Далмацији.

Треба ли наше лингвисте подсећати да су путем вере и језика, Срби асимилловани у Хрвате. Треба ли их подсећати да смо сви скупа сведоци шта се десило ових година. Након што су нам украли језик, то исто су сада учинили и са српским територијама у Далмацији, Лици, Банији, Кордуну, западној Славонији, а управо се довршава и процес "мирне реинтеграције српске Барање, Источне Славоније и Западног Срема у уставно правни поредак у Хрватске".

Српски језик ијекавског изговора налази се под још једном великом историјском крађом. Оно што су Хрвати учинили у прошлости, сада то исто настоје и муслимани. Они већ стварају свој правопис са основама српског језика. Може ли им ико забранити ту крађу. Наравно да не може. А, шта у скорој будућности очекује Србе ијекавце? Зар наши лингвисти мисле да ће се милион прекодринских Срба одупрети нарастајућој асимилацији, која им прети било од хрватског или муслиманског језичког подручја.

Ивићево упозорење

Ево шта је написао први српски лингвиста и академик Павле Ивић у чланку под насловом "Вук је направио грешку":

"Нови заједнички књижевни језик (ијекавски) успешно је ујединио католике у хрватску нацију и, баш зато је био на вуковским основама и као такав ближи просечном српском народном говору него хрватском, побољшао је политичке шансе Хрвата у пределима где су се њихови интереси укрштали са српским, поред осталог

и у Босни и у Дубровнику. Уз то је усвајање књижевног језика блиског Србима у Хрватској отклонило опасност да они на подлози језичке посебности изграде своју културну аутономију.

На штету Срба

Тако је отворена чувена асиметрија, на штету Срба; ијекавски књижевни језик код Хрвата, муслимана, и у западној грани српског народа, а екавица код осталих Срба. То је дало повода да хрватски националисти, међу

њима и неки од најистакнутијих хрватских лингвиста, почну говорити како је ијекавица хрватска, а екавица српска, својатајући тиме све оне који се служе ијекавским књижевним изговором...

Ако би уопште било изгледа да Хрвати одмаме на своју страну западне Србе, онда би то лакше могли остварити, ако ове од других Срба и даље буде одвајао ијекавски стандардни језик".

Огњен Тадић

Народне ношње са Змијања

**СРБИЈА ЈЕ ВЕЧНА,
ДОК СУ ЈОЈ
ДЕЦА ВЕРНА!**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

МИ ДОЛАЗИМО!

**СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

